

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

METODIKA

„Uplatňování principu LEADER, organizační struktura MAS a proces výběru projektů, využití MAS jako platformy pro různé aktivity v oblasti regionálního rozvoje“

MAS Chrudimsko

MAS Chrudimsko, z.s.

Místní akční skupina Lanškrounsko, z.s.

MAS ORLICKO, z.s.

MAS Region Kunětické hory, z.s.

MAS Železnohorský region, z.s.

2015

Metodika byla zpracována v rámci projektu „Realizace projektů spolupráce“, registrační číslo: 15/022/4210a/453/000011 financovaného z Realizace projektů spolupráce programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 v rámci opatření IV.2.1. (22. kolo).

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	4
1 ÚVOD	6
1.1 Zdůvodnění spolupráce a výběru tématu	6
1.2 Název a kontaktní údaje spolupracujících MAS	6
1.3 Řešitelský tým	7
1.4 Historie MAS	8
2 UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPU LEADER	14
2.1 Představení principu LEADER, jeho základních principů a historie.....	14
2.1.1 Princip LEADER.....	14
2.1.2 Historie a současnost LEADER v EU	17
2.1.3 Historie a současnost v ČR.....	18
2.2 Princip LEADER a jeho uplatnění na území partnerských MAS	19
2.2.1 Historie využívání metody LEADER	19
2.2.2 Příklady dobré praxe	21
2.2.3 Výhody a nevýhody principu LEADER	30
2.3 Metodika aplikace metody LEADER	30
2.3.1 Strategie uplatnění aplikace metody LEADER a vhodné postupy při jeho uplatnění.....	30
2.3.2 Cílové skupiny vhodné pro spolupráci při uplatnění metody LEADER..	34
2.3.3 Příklady vhodných projektů a aktivit uplatňujících princip LEADER	35
2.4 Závěr a doporučení.....	36
3 ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR MAS ...	38
3.1 Popis organizační struktury a jednotlivých orgánů	38
3.2 Porovnání organizačních struktur mezi jednotlivými MAS.....	40
3.3 Doporučení	57
4 ANALÝZA PROCESU VÝBĚRU PROJEKTŮ	58
4.1 Schéma procesu výběru projektů v období 2007-2013 u podpořených MAS .	58
4.1.1 Stanovení preferenčních kritérií	59
4.1.2 Komunikace před vyhlášením výzvy se žadateli a vyhlášení výzvy	60
4.1.3 Registrace projektů na MAS	61
4.1.4 Administrativní a formální kontrola.....	62
4.1.5 Proces výběru projektů – 1 fáze – zajištění administrace hodnocení.....	64
4.1.6 Porovnání metodik hodnocení projektů	65
4.2 Ukázky dobré praxe v procesu výběru projektu u podpořených MAS	72

4.3	Ukázky nestandardních jevů v procesu výběru projektu u podpořených MAS	73
4.3.1	Odvolání nepodpořených žadatelů	73
4.3.2	Problémové oblasti při výběru projektů	74
4.4	Porovnání procesu výběru projektů u podpořených MAS	74
4.5	Setkání výběrových komisí MAS, případně dalších orgánů	75
4.6	Závěr – doporučení z jednání výběrových orgánů	75
5	MAS JAKO PLATFORMA PRO RŮZNÉ AKTIVITY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	77
5.1	Soupis praktických příkladů	77
5.1.1	Společenské a propagační akce	77
5.1.2	Spolupráce s jinými MAS vč. výměny zkušeností	85
5.1.3	Spolupráce s jinými subjekty	92
5.1.4	Poskytování informací (web, e-mail, newsletter...)	95
5.1.5	Další podpora regionu	96
5.2	Porovnání aktivit podpořených a nepodpořených MAS v regionu	100
5.3	Závěr	101
6	SEZNAM DOPORUČENÍ	103
7	SEZNAM ZDROJŮ	105
	SEZNAM TABULKEK	108
	SEZNAM GRAFŮ	108
	SEZNAM PŘÍLOH	109

SEZNAM ZKRATEK

AK – administrativní kontrola

ARZ – Asociace regionálních značek

CLLD – Komunitně vedený místní rozvoj (Community – led Local Development)

CP SZIF – Centrální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu

CR – cestovní ruch

ČSKS – Český systém kontroly služeb

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)

ELARD – Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova (European LEADER Association for Rural Development)

ES – Evropské společenství

EU – Evropská unie

IC – informační centrum

LAG – český MAS (Local Action Group)

LEADER – metoda založená na spolupráci místních aktérů při rozvoji venkova, jejímž základem je přístup zdola-nahoru (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale)

MA 21 – Místní Agenda 21

MAS – místní akční skupina

MAS RKH – Místní akční skupina Region Kunětické hory

MAS – ŽR – Místní akční skupina Železnohorský region

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

Mze – Ministerstvo zemědělství

NOZ – nový občanský zákoník

NNO – nestátní nezisková organizace

NRNs – Národní venkovské sítě (National Rural Networks)

NS MAS – Národní síť Místních akčních skupin

NSP – Národní strategický plán

OP – operační program

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

ORP – obec s rozšířenou působností

POV – Program obnovy venkova

PRV – Program rozvoje venkova

RK – revizní komise

RO SZIF – Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu

SAPARD – Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development - Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova

SCLLD – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SPL – Strategický plán LEADER

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

TIC – turistické informační centrum

VK – výběrová komise

z. s. – zapsaný spolek

1 ÚVOD

1.1 Zdůvodnění spolupráce a výběru tématu

V rámci realizace projektu spolupráce bychom chtěli více provázat a podpořit spolupráci mezi MAS v rámci Pardubického kraje s ohledem na zapojení nepodpořených MAS a nově vzniklých MAS.

Na realizaci projektu se podílejí 2 „podpořené“ MAS, 1 „nepodpořená“ MAS a 2 nově vzniklé, jedná se tak i o předávání zkušeností mezi MAS v návaznosti na projekty z opatření III.4.1. Získávání dovedností, animace a provádění. V tomto opatření spolupracovala MAS Lanškrounsko se zkušenou MAS ORLICKO; MAS Chrudimsko a MAS Region Kunětické hory spolupracovaly s MAS Železnohorský region.

Téma projektu spolupráce bylo zvoleno na společném koordinačním jednání. Po diskuzi bylo vybráno téma „Uplatňování principu LEADER (zejména přístup zdola-nahoru), organizační struktura MAS a proces výběru projektů (rovný přístup, transparentnost a etický kodex MAS apod.), využití MAS jako platformy pro různé aktivity v oblasti regionálního rozvoje apod.“

I přesto že neznáme přesné znění pravidel navazujících operačních programů, bude tento materiál, zejména pro nepodpořené MAS (ale i pro podpořené), sloužit jako podklad pro tvorbu nových implementačních struktur do následujícího programového období.

1.2 Název a kontaktní údaje spolupracujících MAS

KMAS: MAS Region Kunětické hory, z.s.

se sídlem: Ráby 38, 533 52 Staré Hradiště

IČ: 270 09 157

předseda spolku: Jozef Petrevec

PMAS1: MAS Chrudimsko, z.s.

se sídlem: Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim

IČ: 01268279

předsedkyně: Šárka Trunečková

PMAS2: MAS Železnohorský region, z.s.

se sídlem: Nám. Míru 288, 538 03 Heřmanův Městec

IČ: 270 09 076

předseda spolku: Josef Blažek

PMAS3: Místní akční skupina Lanškrounsko, z.s.

se sídlem: nám. J. M. Marků 12, Lanškroun-Vnitřní Město, 563 01 Lanškroun

IČ: 227 12 402

předsedkyně: Lenka Kněžourová

PMAS4: MAS ORLICKO, z.s.

se sídlem: Divišova 669, 564 01 Žamberk

IČ: 270 34 186

předseda: Ing. Oldřich Žďárský

1.3 Řešitelský tým

MAS CHRUDIMSKO

Ing. Jana Košťálová

Mgr. Tomáš Černý

Ing. Sylva Čermáková

Adéla Kvaková

Šárka Trunečková DiS.

Iva Roušarová

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

RNDr. Antonín Fiala

Ing. Radka Báčová

MAS ORLICKO

Ing. Lukáš Bednář

Ing. Ivana Vanická

Libuše Plíhalová

Bc. Alice Brožková

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

Ing. Kristýna Holečková

Jozef Petrevec

Mgr. Jiří Kuban

Kateřina Korejtková

Drahomíra Holmanová

Luděk Šorm

Lenka Hronová

Ing. Stanislav Jäger

Mgr. Edita Havránková

Josef Kubizňák

Mgr. Jana Radiová

PhDr. Kateřina Čadilová

Jolana Štěpánková

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Bc. Martin Písař

Kateřina Korejtková

Josef Blažek
RNDr. František Bárta
Jana Kuchyňková
Ing. Taťána Holavová
Bohumil Starý
Eva Joachimová
Markéta Rabová

1.4 Historie MAS

MAS CHRUDIMSKO

Místní akční skupina Chrudimsko, z.s. byla založena 3.12.2012 s cílem podporovat udržitelný rozvoj svého území. Během let 2013 a 2014 se zaměřila především na formování rozvojové strategie s důrazem na prosazování principů udržitelného rozvoje. MAS Chrudimsko má aktuálně 50 členů.

MAS Chrudimsko pokrývá území 106 km². Celkově je na území MAS Chrudimsko 15 měst a obcí, jeho přirozeným centrem je město Chrudim. Počet obyvatel na tomto území dosahuje 32 160 (ČSÚ, 2013). MAS Chrudimsko zahrnuje na svém území část Železných hor a jeho podhůří ve směru ke krajskému městu Pardubice.

MAS Chrudimsko má k dispozici kancelářské prostory na radnici města Chrudim (Resslovo náměstí 77), kde poskytuje konzultace zájemcům z řad veřejnosti. Do služeb kanceláře MAS Chrudimsko patří:

- Zpracování podkladů a databází (projektových záměrů, cílových skupin, subjektů ve vymezených oblastech apod.),
- Informování členů MAS a veřejnosti,
- Příprava strategie rozvoje území,
- Zjišťování potenciálních finančních zdrojů pro rozvojové aktivity,
- Realizace vlastních projektů,
- Spolupráce na projektech partnerů,
- Poradenská a konzultační činnost,
- Propagace aktivit v regionu,
- Podpora cestovního ruchu,
- Podpora odbytu produkce regionálních producentů,
- Administrativní činnost nutná k provozu MAS.

Vzhledem ke krátké historii MAS Chrudimsko dosud řešila pouze jednotlivé projekty. V roce 2013 se zapojila do projektu MAS Chrudimsko – příležitost pro každého, v rámci kterého se MAS začala připravovat na budoucí roli v rozvoji regionu a informovala širší veřejnost o své existenci a zaměření.

Jako spolupracovník se MAS Chrudimsko podílela na projektu v oblasti cestovního ruchu zaměřeného na rozvoj Turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko. V rámci tohoto projektu je ve spolupráci s MAS Železnohorský region, MAS Hlinecko, MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko realizován projekt Krok za krokem geoparkem.

Dále se MAS Chrudimsko podílí na certifikaci regionálních produktů ve spolupráci s MAS Železnohorský region. MAS Chrudimsko je partnerem pro potenciální zájemce o certifikaci ze svého území.

V roce 2015 se MAS Chrudimsko zapojuje do projektu Česko-švýcarské spolupráce, který je realizován městem Chrudim. V části projektu, do kterého je MAS Chrudimsko zapojena, je projekt zaměřen na podporu regionálních producentů a aktiv členů MAS.

V roce 2015 se MAS Chrudimsko bude podílet také na projektu z oblasti cestovního ruchu realizace V(t)IP karty pro návštěvníky turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko.

Hlavním aktuálním cílem MAS Chrudimsko je dokončení strategie rozvoje území a její realizace v dlouhodobém časovém horizontu. Do budoucna je cílem působit jako místní iniciační, řídicí a kontrolní orgán, uplatňující ve svých aktivitách principy LEADER a napomáhající trvale udržitelnému rozvoji regionu. MAS Chrudimsko předpokládá do budoucna realizaci strategie rozvoje území prostřednictvím projektů realizovaných samotnou MAS, ve spolupráci s členy MAS Chrudimsko, případně dalšími subjekty.

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

Počátky aktivit se zaváděním metody LEADER, jako nástroje pro rozvoj regionu Lanškrounsko, lze najít již v letech 2006-2007, kdy svazky obcí Lanškrounsko a Region Orlicko-Třebovsko iniciovaly založení Místní akční skupiny Karel. Místní akční skupina Karel zpracovala Strategický plán LEADER a ucházela se o získání podpory na realizaci jeho cílů v rámci Programu rozvoje venkova. Bohužel tuto podporu nezískala a postupem času zanikla.

Díky pozitivním zkušenostem řady dalších místních akčních skupin, které byly v minulém plánovacím období finančně podpořeny a díky této finanční podpoře z Programu rozvoje venkova ČR přispěly k realizaci řady projektů veřejné, neziskové a podnikatelské sféry, inicioval svazek obcí Lanškrounsko v roce 2012 již jen pro své území vznik Místní akční skupiny Lanškrounsko (dále jen MAS Lanškrounsko). Na základě iniciativy svazku obcí Lanškrounsko zaregistrovalo 18.9.2012 Ministerstvo vnitra ČR stanovy MAS Lanškrounsko a 25.9.2012 se konala ustanovující valná hromada. V souvislosti se změnou Občanského zákoníku je od 1.1.2014 MAS Lanškrounsko zapsaným spolkem a v návaznosti na nový občanský zákoník došlo v listopadu 2014 i k rozsáhlé aktualizaci stanov spolku.

MAS ORLICKO

Spolupráce subjektů veřejného a podnikatelského sektoru má na Orlicku své počátky v roce 1992, kdy po zjištění závažného porušení přírodního prostředí (zejména znečištění podzemních a povrchových vod) došlo ke vzniku Sdružení obcí Orlicko jako platformy k řešení nápravy nepříznivého stavu životního prostředí. Následné aktivity pak probíhaly logicky ve spolupráci obcí, původců znečištění a odborných firem a ústavů. Zde byly položeny základy partnerské spolupráce při řešení regionální problematiky života v území Orlicka.

V roce 2002 pak získalo Sdružení obcí Orlicko podporu projektu " Na běžkách Orlickem", a to v rámci Programu obnovy venkova, dotační titul 7, projekty typu Leader +. Projekt je prakticky realizován do dnešní doby za úzké spolupráce Sdružení obcí Orlicko, podnikatelů cestovního ruchu a Lesů ČR a.s.

Tyto všechny zkušenosti a čím dál užší spolupráce se zemědělci pak vedla v roce 2005 k hledání nové struktury pro vytvoření uceleného a dlouhodobého systému partnerské spolupráce při rozvoji regionu Orlicka. Tou se ukázal program LEADER, jehož principy a cíle přesně odpovídají záměrům rozvoje regionu.

Místní akční skupina ORLICKO uspěla se svou žádostí o podporu Strategického plánu Leader s názvem „Žijeme a chceme žít v pohraničí“ a v letech 2009 - 2013 v území rozdělala cca 10 mil. Kč/rok. V rámci sedmi výzev bylo podpořeno, vybráno k realizaci, 156 projektů v celkové hodnotě přes 85 mil. Kč s dotací přes 47 mil. Kč.

Z původního území (31 obcí svazku obcí Orlicko) se MAS v roce 2013 nejdříve přidruženým členstvím a poté řádným členstvím rozšířila do regionu Orlicko-Třebovska a na Severo-Lanškrounsko, kde žádná MAS nepůsobila. V současné době při přípravě programového období 2014 - 2020 MAS ORLICKO čítá 57 obcí a téměř 90 tis. obyvatel.

V rámci projektů spolupráce jsme realizovali a realizujeme tři vlastní projekty na podporu rozvoje území. Společným a hlavním cílem projektu „Orlické hory pro všechny“ bylo zlepšit možnosti trávení volného času pro handicapované osoby regionu Orlických hor a Podorlicka. Předmětem projektu „Jedeme všichni“ je marketingová a organizační podpora rozvoje nového produktu cestovního ruchu - elektrokol - v území tří krajů ČR a šesti místních akčních skupin. Třetím projektem je právě tento projekt.

Z další činnosti se MAS dlouhodobě zajímá a podporuje činnost neziskových organizací v území, pro které jsou dělány vzdělávací semináře zejména s ohledem na účinnost nového občanského zákoníku apod. Ve spolupráci se sousedními MAS spolupracujeme na propagaci a šíření regionální značky ORLICKÉ HORY originální produkt®.

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

Datum založení: 21. 6. 2005

Už od roku 1999 existovala spolupráce obcí na dnešním území MAS RKH. V roce 2002 vznikly dva dobrovolné svazky obcí – Svazek obcí pod Kunětickou horou a Svazek obcí Loučná s cílem chránit a prosazovat společné zájmy obcí, spolupracovat při obnově a rozvoji venkova. Aby se mohly do dění na venkově zapojit i další subjekty, vzniklo 21. 6. 2005 občanské sdružení MAS Region Kunětické hory, jehož členy jsou k dnešnímu dni jak výše zmíněné svazky, jedna obec, příspěvkové organizace, neziskové organizace, podnikatelé z řad fyzických, právnických osob, včetně zemědělců a fyzické osoby.

Již od svého založení MAS začala pracovat na strategii v rámci programu LEADER, aby byla řádně připravena na výběr. V roce 2006/2007 byla vybrána k realizaci projektu, který předcházela výběru pro SPL a který úspěšně obhájila a dokončila, proto se ucházela o podporu financování v rámci realizace Strategického plánu LEADER na období 2007-2013, a to celkem dvakrát a bohužel neúspěšně. Přesto se MAS nevzdala a pokračovala ve své činnosti.

Záměr MAS Region Kunětické hory je postaven tak, aby jeho výsledky přirozeně doplňovaly a navazovaly na již realizované akce a záměry daného území (obecní, krajské, soukromé), dle současné realizované politiky a dotačních programů. Společná spolupráce se ubírá především směrem rozvoje cestovního ruchu (např. budování sítí cyklotras), rozvoje infrastruktury (rozvoj silnic, budování kanalizace atd.), rozvoje obcí a ekonomického růstu a v neposlední řadě je prosazován zájem na ochraně životního prostředí a kulturních památek.

Jelikož minulé programové období skončilo/dobíhá i tentokrát se MAS pečlivě připravuje, aby byla nově tvořená strategie komunitně vedeného místního rozvoje úspěšná. Tvorba

strategie však není jedinou přípravou na programové období 2014-2020, mezi ostatní činnosti patří např. povinná standardizace MAS, vytvoření stabilního a zkušeného pracovního týmu centrály MAS, získávání nových členů a zlepšování komunikace mezi subjekty na území regionu, podpora místních zručných výrobců, získávání zkušeností spoluprací s ostatními MAS atd.

Kancelář MAS RKH je umístěna v Perníkové chaloupce (Ráby č.p. 38) a nachází se zde technické vybavení, prostorové podmínky k jednání, poskytování informací a prostor pro archivaci dokumentů. Činnost kanceláře je řízena vedoucím centrály MAS Regionu Kunětické hory. Služby kanceláře jsou k dispozici členům MAS každou první středu v měsíci 10:00 – 16:00 hod. Poskytování služeb kanceláře mimo vymezenou dobu je nutno předem dohodnout telefonicky.

Do služeb kanceláře patří:

- zpracování podkladů a databází - (aktualizace zásobníku projektů MAS, nové databáze),
- zajištění toku informací,
- poradenský servis pro členy - poskytování informací o funkci MAS (propagační materiály, powerpointové prezentace, aktuální informace o možnosti využití programu PRV 2007-2013 osa IV, dotačních programů 2014-2020, SCLLD),
- administrace činnosti a projektů MAS - zajištění kancelářských potřeb pro MAS, evidence a archivace dokumentů, činnosti související s administrací projektů,
- poskytování vyjádření MAS k jednotlivým projektům PRV - nepovinná příloha,
- další činnost - zpracování žádostí - až dle budoucího vývoje podmínek MAS.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

V roce 1999 začalo několik obcí spolupracovat s cílem řešit společný problém při rozvoji a efektivním skloubení požadavků všech právnických osob ve všech oblastech života. Spolupráce obcí vyústila k založení mikroregionu Centrum Železných hor. V tentýž rok byl založen další mikroregion, Podhůří Železných hor, s cílem chránit a prosazovat společné zájmy obcí, spolupracovat při obnově a rozvoji venkova a koordinovat činnost obcí v oblastech cestovního ruchu, kultury a vzdělávání. Následně v roce 2000 založily obce Mikroregion Železné hory a zájmové sdružení právnických osob s názvem Mikroregion Pardubicko, později přetransformovaný ve Svazek obcí Za Letištěm, kde je cílem těchto svazků obcí spolupráce v oblasti rozvoje cestovního ruchu, obnovy a rozvoje venkova a ochrana přírody a krajiny, odpadovém hospodářství. Svazek obcí Heřmanoměstecko byl založen roku 2001.

Vzhledem k tomu, že svazky obcí vzájemně sousedí, mají společné cíle, leží na jasně identifikovatelném území podhůří a Železných hor, založily místní akční skupinu. Vznikl tak jeden přirozený celek, který má zájem společně spolupracovat na rozvoji cestovního ruchu (např. budování sítí cyklotras), rozvoji infrastruktury (rozvoj silnic, budování kanalizace atd.), rozvoji obcí a ekonomického růstu a v neposlední řadě mají zájem na ochraně životního prostředí a kulturních památek.

Od roku 2004, před vlastním založením MAS, byly na základě doporučení veřejného sektoru a znalostí území vytipovány a osloveny podnikatelské a neziskové subjekty. Na základě prvotních neformálních setkání a výměny informací bylo přistoupeno veřejným sektorem,

podnikateli a NNO k založení MAS ŽR v červnu 2005. V průběhu zakládání MAS se subjekty ze všech sektorů podílely rovnocenně na získávání relevantních informací o vlastní funkci MAS a přinášely podněty na zaměření přínosu MAS pro území.

MAS ŽR vznikla jako občanské sdružení podporující celkový rozvoj regionu realizací projektů nejen s využitím dotačních titulů ČR a EU a akcí metodou LEADER, která je založena na spolupráci veškerých subjektů ve venkovském regionu (obce, podnikatelé v zemědělství, v cestovním ruchu, ve službách, zájmová sdružení, spolky, školy...).

V roce 2008 byl vytvořen Strategický plán LEADER MAS Železnohorský region „Návrat ke kořenům“, jenž byl v roce 2009 vybrán k realizaci SPL mezi 32+ a MAS byla vybrána k podpoře v rámci programu rozvoje venkova 2007 – 2013, osa IV. LEADER. V období realizace SPL bylo celkem vyhlášeno 5 výzev na sběr projektových žádostí, každý rok jedna. Celkem bylo realizováno 66 projektových žádostí o celkové výši dotace 23 095 109,-Kč, při čemž celková hodnota projektů byla 38 307 175,- Kč

Po mnohaletém zvažování různých druhů a systémů podpory místních produktů se Železnohorský region stal v roce 2011 členem Asociace regionálních značek působící na celém území České republiky. Zapojil se po bok dalších regionů, které již své produkty a výrobky úspěšně propagují, a zajišťují jim tak zasloužený odbyt. Od roku 2012 se certifikovaní výrobci staly nedílnou součástí celkové propagace a marketingu Železnohorského regionu. Do současné doby bylo postupně certifikováno 51 regionálních výrobků a produktů, které smějí užívat registrované označení ŽELEZNÉ HORY regionální produkt®. Jedná se o pestrou skladbu základních plodin (brambory, med, hovězí maso, ovoce), produktů a výrobků z přírodních surovin (medovina, mléčné výrobky, pivo, těstoviny, koláče, pečená žebra, kovářské, dřevořezbářské a keramické výrobky) či výrobků s motivem či vztahem k regionu (pletené výrobky z proutí a pedigu, paličkovaná krajka, ekologické přípravky, malba na hedvábí, turistický web, krajčovaná kresba, pracovní oděvy).

K rozšíření území došlo 9.10.2012, kdy valná hromada přijala nový mikroregion Západně od Chrudimi a k dalšímu rozšíření došlo 21.11.2013, kdy se území rozšířilo o Obec Licibořice. K rozšíření území došlo z důvodu, že na daném území nefungovala žádná MAS, a tak na žádost mikroregionu a obce bylo toto území přijato do území MAS pro nové programovací období 2014 – 2020.

Vzhledem k neexistenci destinační společnosti působící na území Turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko byla v prosinci 2013 uzavřena deklarace o spolupráci mezi MAS Železnohorský region, MAS Chrudimsko, MAS Hlinecko a MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko. Na základě této spolupráce byl podán projekt Krok za krokem geoparkem - zaregistrovaný do Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod, prioritní osa cestovní ruch, oblast podpory Marketingové a koordinační aktivity v oblasti cestovního ruchu. V tomto projektu vystupuje MAS Železnohorský region jako koordinační MAS a předkladatel projektu.

V roce 2014 se MAS zapojila do projektu Český systém kvality služeb (ČSKS), jehož vlastníkem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Po splnění všech požadavků získala organizace certifikát I. stupně Českého systému kvality služeb. MAS je vůbec první organizací, která splnila požadavky ČSKS v České republice.

V současné době se stále obměňuje podíl členů podnikatelského a neziskového sektoru, což se ukazuje jako vhodná cesta pro samostatný nezávislý rozvoj území, pro zajištění hospodářské stability a odklon od centrálního rozhodování státních orgánů.

Nejdůležitějším úkolem občanského sdružení je navázat na přerušený dialog všech obyvatel ve venkovském prostoru a koordinovat jednotlivé akce subjektů tak, aby byly ve vzájemné shodě.

Kancelář MAS

Kancelář je umístěna v Multifunkčním centru Heřmanův Městec (Náměstí Míru 288, 538 03 Heřmanův Městec) a nachází se zde technické vybavení, prostorové podmínky k jednání, poskytování informací a prostor pro archivaci dokumentů.

Činnost kanceláře je řízena manažerem MAS Železnohorský region.

Služby kanceláře jsou k dispozici členům MAS každý všední den – po a st 8 – 17, út a čt 8 – 16 a pá 8 - 14 hod. Poskytování služeb kanceláře mimo vymezenou dobu je nutno předem dohodnout telefonicky.

Do služeb kanceláře patří:

- 1) Realizace Strategického plánu LEADER „Návrat ke kořenům“,
  - Dotační podpora projektů,
  - Propagace aktivit regionu,
  - Funkční centrála regionu.
- 2) Podpora odbytu místní produkce – certifikace výrobků ŽELEZNÉ HORY, regionální produkt®,
- 3) Služby destinačního managementu v oblasti cestovního ruchu,
- 4) Zajišťování prezentace a marketingu regionu,
- 5) Celoživotní vzdělávání,
- 6) Podpora činnosti členů,
- 7) Spolupráce s partnery,
- 8) Konzultace projektových záměrů,
- 9) Zpracování podkladů a databází - (aktualizace zásobníku projektů MAS, nové databáze),
- 10) Zajištění toku informací,
- 11) Další činnost - zpracování žádostí - až dle budoucího vývoje podmínek MAS.

2 UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPU LEADER

2.1 Představení principu LEADER, jeho základních principů a historie

2.1.1 Princip LEADER

Metoda LEADER je v Evropské unii používána k rozvoji venkovských oblastí již od roku 1991. Klade důraz na zapojení a spolupráci místních aktérů, protože jedině oni dobře znají silné a slabé stránky dané oblasti, tedy její potenciál, a jsou schopni společné problémy také společně řešit. (NS MAS, 2014)

Přístup LEADER je vymezen v článku 61 Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). (NS MAS, 2014) Zkratka pochází z francouzského sousloví „Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale“ neboli „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“. (MZe, ČR, 2015)

Metoda LEADER je založená na sedmi hlavních principech:

- 1. strategie místního rozvoje,**
- 2. partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou na místní úrovni tvořící místní akční skupinu (MAS),**
- 3. přístup „zdola-nahoru“ při přípravě i realizaci strategie,**
- 4. realizace integrovaných a víceodvětvových akcí,**
- 5. uplatnění inovačních přístupů,**
- 6. vytváření sítí,**
- 7. národní a mezinárodní spolupráce.**

Jedná se o iniciativu Evropské unie, která má přinést nové přístupy a nové metody v klíčových tématech, která jsou využitelná pro všechny členské země Evropské unie. Pomocí této metodiky probíhá obohacení hlavních nástrojů politiky Evropské unie.

2.1.1.1 Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí

Pro kompaktní rozvoj území, které je předmětem posouzení, je důležité zmapovat jeho silné a slabé stránky, vědět jaká jsou možná ohrožení a jaké příležitosti je v daném regionu možné do budoucna využít. Na základě detailně zmapovaného výchozího stavu území je žádoucí zpracovat strategii místního rozvoje, která pokud vychází z detailní analýzy, není jen výčtem toho, co je nutné zajistit, ale je souhrnným rozvojovým plánem, který povede ke kompletnímu rozvoji území v širokém rozsahu oblastí, který bude vzájemně provázán.

Přístup podle jednotlivých oblastí znamená, že jako cílová oblast se zvolí malé, homogenní, společensky soudržné území, které se často vyznačuje společnými tradicemi, místní identitou, pocitem sounáležitosti nebo společnými potřebami a očekáváními. Zvolená oblast musí být dostatečně ucelená a nabízet dostatečné množství lidských, finančních a hospodářských zdrojů na podporu udržitelné strategie místního rozvoje. Tato oblast se nemusí zeměpisně

shodovat s předem stanoveným územním uspořádáním samosprávy. Každá zvolená oblast zpracovává a realizuje místní rozvojovou strategii svého území, která zahrnuje společné vize aktérů z území. Strategie se realizuje pomocí projektů, které uspokojují skutečné potřeby území a vedou k dlouhodobě udržitelnému místnímu rozvoji. (MZe ČR, 2015)

2.1.1.2 Partnerství veřejného a soukromého sektoru na místní úrovni

Partnerství veřejného a soukromého sektoru je realizováno prostřednictvím místních akčních skupin (MAS, *Local Action Group - LAG*). V rámci MAS vzájemně spolupracují zástupci obcí a jimi zřizovaných organizací (veřejný sektor), podnikatelé (soukromý sektor), nestátní neziskové organizace i jednotliví občané (občanský sektor), kteří působí na území MAS. Podíl žádného z těchto sektorů by přitom neměl převyšovat 49 %. MAS by měla spojit veřejné a soukromé partnery, měla by být dobře vyvážená a reprezentovat stávající místní zájmové skupiny napříč spektrem společensko-hospodářských odvětví v dané oblasti. (MZe ČR, 2015)

2.1.1.3 Přístup „zdola nahoru“

Přístup „zdola nahoru“ znamená, že místní účastníci se podílí na rozhodování o strategii a volbě priorit, které mají být v místní oblasti sledovány. Díky přístupu zdola a zapojení místních aktérů jsou posilovány místní lidské zdroje a sounáležitost lidí s místem, kde žijí. Zapojením místních účastníků se rozumí místní populace jako celek, hospodářské a sociální zájmové skupiny a reprezentativní veřejné a soukromé instituce. Účast by se neměla omezovat na počáteční fázi (tvorba strategie místního rozvoje), ale měla by trvat během celého procesu, tedy v průběhu naplňování strategie prostřednictvím realizovaných projektů a při vyhodnocení výstupů naplňování strategie. (MZe ČR, 2015)

Přístup zdola nahoru uplatňuje čtyři úrovně účasti občanů (Šoborová, 2015):

- informování široké veřejnosti (jako celek, nebo po cílových skupinách dle zaměření informací např. zemědělců, podnikatelů, rezidentů, institucí působících v oblasti sociálních služeb atd.),
- prostřednictvím veřejných setkání,
- konzultace aktivních skupin ve společnosti v rámci MAS,
- realizace projektů se zapojením zástupců regionu koordinované místní akční skupinou,
- kolektivní rozhodování při vytváření postupů a strategií.

2.1.1.4 Integrované a víceodvětvové akce

Projekty realizované na základě místní strategie jsou založené na součinnosti mezi jednotlivými subjekty z různých odvětví (hospodářské, sociální, kulturní, environmentální apod.). Plánované a následně realizované projekty by měly být navzájem propojené a koordinované jako sourodý celek. Strategie a projekty MAS propojují různé typy aktivit např. investiční projekty se vzdělávacími akcemi apod., čímž vzniká spolupráce mezi aktéry

působícími v regionu, výsledný přínos přináší řadu synergických efektů a rozvoj území probíhá rovnoměrně a koordinovaně. (MZe ČR, 2015; NS MAS, 2014)

2.1.1.5 Podpora inovací

Metoda LEADER může sehrát významnou roli při stimulaci nových a inovačních přístupů k rozvoji venkovských oblastí. MAS při realizaci svých strategických plánů uplatňují a podporují inovativní řešení problémů prostřednictvím zavedení nových produktů, procesů nebo postupů (např. založení nové organizace nebo nového trhu, netradičních řešení apod.). Ve venkovských oblastech může tato podpora znamenat i přenos a přijetí inovací vyvinutých jinde, modernizaci tradičních forem know-how nebo nalézání nových řešení přetrvávajících problémů venkova, které se v rámci jiných politických zákroků nepodařilo vyřešit uspokojivým a udržitelným způsobem. (MZe ČR, 2015; NS MAS, 2014)

2.1.1.6 Vytváření sítí

Místní akční skupiny z různých území vzájemně spolupracují a vyměňují si zkušenosti v rámci partnerských sítí, v ČR např. prostřednictvím Národní sítě MAS ČR, v Evropě prostřednictvím Evropské asociace LEADER pro rozvoj venkova (*European LEADER Association for Rural Development - ELARD*). Sdílení informací a zkušeností je žádoucí nejen formou zapojení se do obdobných asociací, ale také vytvářením spolupracujících Místních akčních skupin působících v krajích, v rámci geografických celků, vytváření partnerství s místními akčními skupinami ze zahraničí apod.

Vytváření sítí zahrnuje výměnu dosažených výsledků, zkušeností a know-how mezi místními akčními skupinami, venkovskými oblastmi, zástupci státní správy a organizacemi, které se podílejí na rozvoji venkova v rámci EU bez ohledu na to, zda jsou přímými příjemci podpory v rámci iniciativy LEADER. Vytváření sítí je prostředkem přenášení osvědčených postupů, šíření inovací a stavění na zkušenostech z místního rozvoje venkova. Síť vytvářejí spojení mezi lidmi a venkovskými oblastmi a mohou pomoci překonat izolaci, se kterou se musí vyrovnávat některé venkovské oblasti. Používání sítí může podnítit projekty spolupráce tím, že se navazují kontakty mezi jednotlivými místními akčními skupinami, subjekty v rámci jednotlivých oblastí působnosti nebo jednotlivci. (European Commission, 2006; MZe ČR, 2015)

2.1.1.7 Národní a mezinárodní spolupráce

Spolupráce zahrnuje účast místní akční skupiny na společném projektu s jinou místní akční skupinou uplatňující principy LEADER nebo se skupinou, která uplatňuje podobný přístup v jiném regionu, členském státu, nebo dokonce ve třetí zemi. Projekty spolupráce nejsou jen pouhou výměnou zkušeností. Musí zahrnovat konkrétní společný projekt s konkrétním výstupem, pokud možno pod společným rámcem. V rámci Leader jsou možné dva typy spolupráce (MZe ČR, 2015):

- spolupráce mezi územími: to znamená spolupráci mezi různými venkovskými oblastmi v rámci daného členského státu,

- nadnárodní spolupráce: to znamená spolupráci mezi skupinami LEADER ze dvou, nebo více členských států nebo se skupinami ze třetích zemí, které uplatňují podobný přístup.

2.1.2 Historie a současnost LEADER v EU

Metoda LEADER vznikla v období první reformy strukturálních fondů (1989 – 1993) jako reakce na kritiku přílišné individuálnosti projektů a nedostatek koordinace mezi projekty. Na základě této reformy byly realizovány programy LEADER I (období 1991 – 1994) a LEADER II (období 1994 – 1999). V těchto programech bylo podpořeno 217 regionů a zaměřovalo se zejména na eliminaci nevýhod venkovského prostředí. 14.4.2000 Evropská komise schválila směrnici Zásady určené členským zemím EU pro iniciativu Evropského společenství pro rozvoj venkova (LEADER +). Finanční příspěvek pro tuto iniciativu poskytl Evropský zemědělský a záruční fond. V tomto období se metoda LEADER rychle rozšířila do dalších oblastí rozvoje venkova a byla aktivně uplatňována jak v programovém období 2000 – 2006, tak v programovém období 2007 – 2013. Tento přístup se stal integrální částí evropské politiky rozvoje venkova. Postupně se rozšířil na 224 venkovských oblastí napříč všemi členskými zeměmi.

Na evropské úrovni je tato expanze podporována vytvářením subjektů v rámci jednotlivých členských států. Státem podporované Národní venkovské sítě – National Rural Networks (NRNs) napomáhají budování dostatečných kapacit, budování sítí, vyhledávání potenciálních partnerů apod. Na úrovni EU pak podporu zajišťuje Evropská síť pro rozvoj venkova – European Network for Rural Development, která pomáhá jak Národním venkovským sítím, tak jednotlivým místním akčním jednotkám. Neziskovou organizací, která nabízí podporu při aplikaci metody LEADER, je European LEADER Association for Rural Development (ELARD). (MZe ČR Příručka Programu LEADER)

2.1.2.1 LEADER I.

Iniciativa LEADER I (v letech 1991 – 1994) zdůrazňovala vytváření sítí jako regionálního rozvojového nástroje. Síť programu LEADER byla považována za zdroj cenných vědomostí a informací pro místní akční skupiny a pomohla celé řadě venkovských oblastí prorazit z izolace.

Byla ustanovena koordinační jednotka, která měla za úkol optimalizaci pohybu informačních toků a zajištění dostupnosti informací o nejdůležitějších akcích místních akčních skupin v programu LEADER I. co největšímu počtu lidí. Ovšem prozatím se jednalo pouze o program, který byl na úrovni nad lokálními rozvojovými programy, a proto nedocházelo žádnou formální cestou k mezinárodní spolupráci.

Jednalo se o „zkušební období nového pracovního přístupu“. (MZe, 2009; Peroutka, 2008)

2.1.2.2 LEADER II.

Iniciativa LEADER II se od předcházející liší tím, že část zdrojů, konkrétně 140 mil. eur, bylo věnováno na projekty mezinárodní spolupráce. Již během LEADER I totiž celá řada MAS v různých zemích spontánně navazovala kontakty s dalšími MAS, a to z důvodu výměny zkušeností, přenosu inovací, společných marketingových akcí apod. Díky těmto zdrojům

mohly MAS společně navrhovat, vytvářet a prodávat výrobky a služby ve všech oblastech venkovského rozvoje. LEADER II. tedy podporoval hlavně tzv. přenositelné inovační projekty, které demonstrovaly nové přístupy k rozvoji venkova, výměnu zkušeností a know-how a projekty mezinárodní spolupráce. Celkově byla na tyto účely vyhrazena částka zhruba 1,7 mld. eur. V rámci států EU bylo podpořeno více než tisíc MAS a dalších partnerských subjektů. (MZe, 2009; Peroutka, 2008)

2.1.2.3 LEADER +

14. dubna 2000 schválila Evropská komise zásady určené členskými zeměmi EU pro novou iniciativu Evropského společenství LEADER+. Podporoval se vznik kvalitních a náročných integrovaných strategií pro rozvoj venkovských celků. Velmi silný důraz byl kladen na spolupráci a vytváření sítí mezi venkovskými oblastmi a cílem bylo motivovat a podporovat místní subjekty tak, aby uvažovaly o dlouhodobých perspektivách svého regionu. Cílové aktivity programu LEADER + byly (MZe, 2009; Peroutka, 2008):

- Integrovaný rozvoj venkova - zvýšení kvality života ve venkovských oblastech, využití přírodních a kulturních zdrojů, zhodnocená místní produkce zejména usnadněním přístupu na trh společnými akcemi malých výrobců, využití know-how a nových technologií pro zajištění konkurenceschopnosti místních výrobků a služeb. Přednost se dávala strategiím, které pomáhaly vytvářet nová pracovní místa a aktivity pro ženy a mladé lidi.
- Spolupráce mezi venkovskými oblastmi – podpora společným aktivitám uvnitř členské země, nebo mezi členskými (popř. třetími) zeměmi.
- Vytváření sítí všech venkovských oblastí EU – výměna zkušeností, stimulování spolupráce, poskytování informací o rozvoji venkova.

V rámci LEADER + bylo podpořeno 893 místních akčních skupin v celkové výši 2,1 mld. eur. (European commission, 2006)

2.1.3 Historie a současnost v ČR

První aktivity v oblasti aplikování metody LEADER jsou datovány do doby před vstupem ČR do EU. Se vstupem ČR do EU byly dojednány podmínky čerpání podpory v rámci zkráceného období 2004 -2006 a již v rámci tohoto byla již část podporovaných projektů realizována s využitím metody LEADER.

V současnosti funguje v ČR 180 MAS a jejich území pokrývá téměř veškeré území České republiky. (NS MAS, 28.2.2015)

Stručná historie iniciativy LEADER v České republice je uvedena v tab. 1.

Tabulka 1: Stručná historie iniciativy LEADER v České republice od roku 1999 až do současnosti

1999	- první setkání českých zástupců s partnery z jiných zemí na téma LEADER - účast na založení mezinárodní sítě PREPARE
2001	- publikace o LEADERu
2002	- vznik prvních MAS
2003	- setkání v regionech a celostátní konference v Praze – potřeba podpory MAS z mimovládních pozic - Evropská konference k SAPARDu v Pardubicích
2004	- zahájen národní program LEADER ČR - začátek schůzek MZe se zástupci MAS
2005	- LEADER+ jako součást OP "Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství" - vzniká Národní síť rozvoje venkova s MAS jako hlavními činiteli - vyjednává se o budoucí podobě NSP a PRV pro období 2007-13 - v prosinci je evidováno 79 MAS
2006	- v březnu 123 MAS
2007	Zvolení orgánů NS MAS, vznik NS MAS (duben) účast NS MAS v přípravě pravidel pro IV. osu PRV
2011	- schválen Národní strategický plán 2014+ Podpořeno 112 projektů realizovaných metodou LEADER v rámci MAS
2012	-NS MAS rozšířila Národní strategický plán 2014 o dodatek Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) v praxi České republiky
2014	Projednáno se zástupci MMR a dalších ministerstev vyčlenění části prostředků z OP pro rozdělování prostředků do regionů prostřednictvím MAS
2015	Probíhají standardizace MAS a příprava strategických dokumentů rozvoje MAS

Zdroj: MAS Partnerství venkova, NS MAS, vlastní zpracování

2.2 Princip LEADER a jeho uplatnění na území partnerských MAS

Zkušenosti partnerských MAS jsou v oblasti uplatňování principu LEADER vzhledem k jejich rozdílné době působení ve svém regionu rozdílné. Přesto všechny již určitou, v mnoha případech bohatou, zkušenost s uplatňováním principu LEADER získaly. V následující kapitole je představen přístup jednotlivých MAS k principu LEADER a jejich dosavadní zkušenosti.

2.2.1 Historie využívání metody LEADER

Partnerské MAS získávají postupně zkušenosti s uplatněním metody LEADER. Dle historie a rozsahu realizovaných aktivit je rozsah zkušeností jednotlivých MAS rozdílný.

MAS CHRUDIMSKO

MAS Chrudimsko vzhledem ke své krátké historii nemá rozsáhlé zkušenosti s realizací projektů metodou LEADER přímo v rámci MAS, ale na základě velmi dobré spolupráce s Městem Chrudim a personálního propojení vedení a pracovníků MAS a Města Chrudim je možné za příklad dobré praxe uvést dlouholeté zkušenosti s uplatňováním místní Agendy 21 v rámci projektu Zdravé město Chrudim.

Místní Agenda 21 je aktivita postavená na obdobných přístupech jako metoda LEADER, tedy především komunitně vedený rozvoj vycházející z dlouhodobé strategie vytvářené ve spolupráci s veřejností způsobem „zdola-nahoru“. Město Chrudim je dlouhodobě vůdčím subjektem v oblasti uplatňování místní Agendy 21, dosahuje v národním i mezinárodním srovnání velmi dobrých výsledků a získalo v této oblasti řadu ocenění. V rámci projektu Zdravé město Chrudim a místní Agenda 21 bylo realizováno mnoho subprojektů z různých oblastí. Při zpracování jejich projektového záměru, či při jejich realizaci byly využity principy metody LEADER.

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

MAS Lanškrounsko je novou místní akční skupinou, která vznikla v druhé polovině roku 2012 právě za účelem podpory rozvoje regionu Lanškrounska s využitím metody LEADER s důrazem na komunitní způsob řízení rozvoje regionu. Díky teprve velmi krátké historii má MAS Lanškrounsko zcela minimální zkušenosti s využíváním metody LEADER. Za první zkušenost je možné považovat realizaci projektu MAS Lanškrounsko – získávání zkušeností.

MAS ORLICKO

MAS ORLICKO má s metodou LEADER velmi dlouhé a velmi dobré zkušenosti již od roku 2007. Díky spolupráci uvnitř území vznikly velmi dobré projekty v rámci MAS i v rámci realizace projektů žadatelů. V rámci spolupráce s MAS Pohoda venkova byla MAS ORLICKO spolu s partnerskou MAS oceněna v roce 2010 Čestným uznáním za inovativní přístup k hodnocení projektů a důraz na zapojování veřejnosti do přípravy a realizace projektů od Ministerstva zemědělství a Státního zemědělského intervenčního fondu.

MAS ORLICKO zpracovala a následně realizovala v letech 2009 – 2013 svůj Strategický plán LEADER Žijeme a chceme žít v pohraničí. Za toto období bylo vyhlášeno celkem 7 výzev na podporu regionu v 8 fíchích a bylo vybráno celkem 156 projektů k realizaci, z nichž bylo do 15.4. 143 zrealizováno. Všechny tyto projekty byly vybrány a realizovány za uplatnění principů LEADER.

Výběrovou komisí byla stanovena preferenční kritéria výběru projektů, z nichž některé přímo podporují metodu LEADER. Bylo stanoveno preferenční kritérium k projednání projektu v komunitě. Navíc všechny subjekty žádající o dotaci dostávaly preferenční body, když svůj projektový záměr projednávali s obcí a ta vyjádřila souhlas s realizací projektu. U subjektů realizujících podnikatelské projekty je kladně hodnoceno zapojení do místní komunity a spolupráce v rámci obce.

MAS ORLICKO plánuje v této aktivitě pokračovat i v dalším programovém období.

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

MAS Region Kunětické hory má s metodou LEADER dobré zkušenosti. Je to metoda, která umožňuje projednávání připravovaných strategií a plánovaných projektů na území na její základní úrovni, proto tak vznikají projekty, které jsou územím skutečně vyžadovány respektive potřebovány.

Uplatnění principu LEADER bylo v rámci MAS využito v minulém programovém období. Na základě projednání bylo potvrzeno, že podpora projektů je nutná v rámci celého území, a proto se součástí podporovaných projektů staly takové, které zlepšují život v příslušné oblasti nejen v přímé spojitosti s Kunětickou horou, ale v celém území MAS. Vznikly tam projekty, které v rozličných oblastech podporují rozvoj území (cestovní ruch, vzdělávání, regionální produkty...). MAS Region Kunětické hory proto bere metodu LEADER mimo jiné jako zdroj užitečných nápadů, které když se správně uchopí a vezmou je do ruky ti správní lidé, kterým region není lhostejný, vznikne tak pro území přidaná hodnota. Je tím naplňován jeden z cílů MAS Region Kunětické hory, a to zvelebovat region a zlepšovat život lidí v něm.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

MAS Železnohorský region má dlouhodobé a široké zkušenosti s realizací projektů společných, partnerských i dílčích, které na sebe vzájemně navazují a rozvíjí se, díky dlouhodobému společnému vývoji a spolupráci s osvědčenými odborníky, tedy projektů, které ctí principy LEADER.

Vzhledem k dlouhodobé spolupráci členských mikroregionů, jež vyústila v založení společného subjektu MAS Železnohorský region, lze uvést, že zkušenosti s přípravou, koordinací a realizací jakýchkoli projektů jsou značné. Tuto skutečnost potvrzuje také to, že MAS Železnohorský region byla na základě objektivního hodnocení zástupců Ministerstva zemědělství a Státního zemědělského a intervenčního fondu hodnocena nejlepším oceněním kategorie A pro nejlépe pracující MAS České republiky.

MAS Železnohorský region realizovala v letech 2009 – 2013 svůj Strategický plán LEADER. Za toto období bylo vyhlášeno celkem 5 výzev na sběr projektových žádostí (každý rok jedna) a bylo vybráno celkem 71 projektů k realizaci, z nichž se realizovalo celkem 66 projektů metodou LEADER, které byly úspěšně realizovány. Celková hodnota realizovaných projektů byla 37 840 384,- Kč, přičemž dotace byla 22 570 979,- Kč.

2.2.2 Příklady dobré praxe

V následující kapitole jsou představeny příklady dobré praxe uplatnění metody LEADER na základě zkušeností jednotlivých partnerských MAS.

MAS CHRUDIMSKO

Název projektu: Zdravé město Chrudim a místní Agenda 21 (MA 21)

Realizátor: Město Chrudim

Termín realizace: 2001 - dosud

Cíl projektu:

Cílem projektu Zdravé město Chrudim a MA 21 je zvyšování kvality života obyvatel Chrudimě, podpora zdraví, a to vše při respektování principů udržitelného rozvoje, který je v souladu se strategickým plánováním a probíhá za předpokladu zapojení veřejnosti. Místní Agenda 21 je realizována v Chrudimi prostřednictvím projektu Zdravé město.

V rámci realizace projektů je uplatňována metoda místní Agenda 21. Jedná se o dlouhodobý proces v podobě specifického přístupu k řízení věcí veřejných, který se významně podílí na dlouhodobém rozvoji města. Naplňování cíle je realizováno prostřednictvím řady dílčích projektů.

Místní Agenda 21

Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni v praxi. Uplatnění principů místní Agendy 21 vede prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování, zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech ke zvýšení kvality života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase. Místní Agenda 21 vychází z dokumentu OSN přijatého v roce 1992. Snaží se uplatňovat principy udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni a aktivně zapojovat širokou veřejnost do rozvoje města a regionu.

Zdravé město Chrudim

Projekt Zdravé město Chrudim je dlouhodobý projekt, který předpokládá aktivní zapojení obyvatel do rozvojových aktivit města. Projekt se opírá o mezinárodně platné dokumenty, kterými jsou Zdraví 21, Agenda 21, Národní akční plán zdraví a životního prostředí a Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky.

Naplňování podmínek stanovených uvedenými dokumenty je ověřováno prostřednictvím certifikačního procesu. V projektu je využíváno principů spolupráce – město Chrudim je členem Národní sítě Zdravých měst České republiky, aktivně spolupracuje s odbornými organizacemi, příspěvkovými organizacemi města, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty.

Projekt Zdravé město a MA 21 se zaměřuje na všechny oblasti života ve městě – životní prostředí, doprava, sport, výchova a vzdělávání, kultura, prevence kriminality, sociální věci a zdravotnictví, veřejná správa a územní plánování apod.

Důležité v tomto projektu je i propojení strategického a komunitního plánování. Prostřednictvím MA 21 se pak řeší jak naplňování strategie města, tak i řešení podnětů od veřejnosti, různých cílových skupin.

V rámci projektu jsou uplatňovány principy udržitelného rozvoje a aktivního zapojování veřejnosti do plánování rozvojových aktivit do budoucna s využitím propojení komunitního a expertního plánování. V rámci projektu jsou schvalovány Akční plány procesu zlepšování místní Agendy 21.

Po zpracování podrobné analýzy zdravotního stavu obyvatel města byl vypracován a schválen Zdravotní plán města Chrudim, který je prostřednictvím dílčích projektů postupně naplňován (projekt Učíme se zdravě sedět a cvičit, projekt Stop kouření, projekt Změna stravovacích návyků u dětí, projekt Učíme se zdravě žít, projekt Bezpečná cesta do školy apod.).

Nezbytnou součástí projektu Zdravé město a MA 21 je komunikace s veřejností a její zapojení do rozvojových aktivit města. V praxi je využíváno různých metod zapojování veřejnosti (projekty rekonstrukce a vzniku nových dětských hřišť, projekty regenerace parků a odpočinkových míst, veřejné projednání Desatera problémů města Chrudim, zapojení mladé generace).

Naplňování cíle projektu je podpořeno řadou dílčích projektů a akcí vedoucích ke zvyšování osvěty v oblasti zdravého a udržitelného životního stylu (Den Země, Evropský den mobility a Evropský den bez aut, Den s Technickými službami, Den bez tabáku, Národní dny bez úrazů, Dny zdraví, Běh naděje, Pochod generací).

Zvyšování bezpečnosti ve městě je naplňováno skupinou projektů a aktivit směřujících k omezení úrazů a využívání prvků prevence (projekt Bezpečná komunita, akce Na kolo jen s přílbou, akce Vidíš mě? Národní dny bez úrazu).

Dalším okruhem aktivit v rámci projektu Zdravé město Chrudim a MA 21 je program Prevence kriminality, v rámci kterého jsou realizovány dílčí projekty a aktivity přispívající ke snížení kriminality ve městě (kamerový systém, vytváření legálních ploch pro graffiti, vybudování skateparku, besedy se seniory Bezpečné stáří = bezstarostné stáří, literární soutěž O chrudimský Zlatý brk, preventivní projekt Algiz v oblasti sebeobrany).

Zkušenosti z realizace projektu Zdravé město a MA 21 jsou využity i v rámci Integrovaného plánu rozvoje města (revitalizace zanedbaných veřejných prostranství, zlepšování technického stavu bytových bloků, zlepšování infrastruktury, rozšiřování ploch pro volnočasové aktivity, podpora podnikatelského prostředí, zlepšování občanské vybavenosti) a Komunitního plánu sociálních služeb ve městě Chrudim, který vede k dlouhodobému zlepšování sociálních služeb ve městě (Katalog subjektů působících v sociální oblasti, budování a zkvalitňování infrastruktury pro poskytování sociálních služeb). Projekt Zdravé město a MA 21 se zabývá i oblastí životního prostředí. V rámci této oblasti je snaha realizovat projekty a aktivity, při kterých jsou uplatňovány principy dlouhodobě udržitelného rozvoje za předpokladu šetrného přístupu k životnímu prostředí (akce Zelené nakupování, projekty v oblasti odpadového hospodářství, projekt Zmapování ekologické stopy úřadu, projekty v oblasti řízení dopravy ve městě).

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

Název projektu: MAS Lanškrounsko – získávání zkušeností

Realizátor: MAS Lanškrounsko

Termín realizace: 2013 - 2014

Cíl projektu:

V rámci realizace tohoto projektu v letech 2013 -2014 byly u zpracování některých částí tohoto projektu již využívány principy metody LEADER. Principy metody LEADER byly využity při zpracování podkladů pro analytickou, návrhovou a implementační část připravované SCLLD pro území v územní působnosti MAS Lanškrounsko, kdy pro analytickou část byla získána část dat dotazníkovým šetřením, které bylo směřováno ke všem subjektům - veřejným, neziskovým i podnikatelským v regionu Lanškrounsko. Stejně tak zásadní výstupy podkladů pro zpracování návrhové části byly konzultovány s širokou odbornou i neodbornou veřejností. Podklady implementační části pak byly zpracovány a schvalovány v rámci členské základny MAS Lanškrounsko, která je vytvářena na základě

principů metody LEADER se zastoupením veřejných, neziskových i podnikatelských subjektů aktivně působících v území MAS Lanškrounsko.

Dalším výstupem projektu MAS Lanškrounsko – získávání zkušeností, kde bylo využito principů metody LEADER, bylo pořádání propagační akce při příležitosti Dne Střední zemědělské a veterinární školy v Lanškrouně. Do pořádání této akce bylo zapojeno několik podnikatelských i neziskových subjektů, a to buď vlastním zapojením do akce, nebo poskytnutím informací o své činnosti ve prospěch regionu Lanškrounsko.

MAS ORLICKO

V rámci MAS ORLICKO byly realizovány desítky projektů. Níže jsou představeny příklady projektů, které byly v minulém programovém období realizovány na území MAS. Jsou zde prezentovány projekty z různých oblastí, nicméně jejich cíl byl stanoven v souladu se strategií rozvoje území a při jejich definování a realizaci bylo aktivně využíváno principů LEADER.

Název projektu: Orlické hory pro všechny

Realizátor: MAS ORLICKO

Termín realizace: 2012 - 2013

Cíl projektu:

Hlavním cílem projektu bylo zlepšit možnosti trávení volného času pro handicapované osoby regionu Orlicko a Podorlicko. Dílčími cíli, které vedly k plnění hlavního cíle projektu, bylo:

1. zmapovat kvalitu i rozsah turistických služeb regionu MAS ORLICKO a jejich vhodnosti pro lidi s různým handicapem;
2. proškolit poskytovatele turistických služeb v oblasti zpřístupnění provozoven handicapovaným osobám s možností získání certifikace;
3. investiční aktivitou podpořit činnost zapojených organizací, a rozšířit tak jejich stávající nabídku služeb;
4. uspořádat 3 společné akce (sportovně-zábavná odpoledne připravená zapojenými organizacemi), které navážou nebo prohloubí partnerství v regionu jak mezi organizacemi přímo zapojenými do projektu (formou participace na přípravě, realizaci i provozu projektu), tak mezi organizacemi, které se na projektu přímo nepodílí, ale jejichž činnost je zaměřena na obdobné nebo stejné skupiny uživatelů;
5. zveřejnit výstupy studie a projektu formou vhodných propagačních tiskovin a malé webové prezentace.

Popis projektu:

Výchozím bodem projektu bylo zmapování možností turistických služeb v regionu a jeho vhodnosti pro lidi s různým handicapem. Projekt se nechal inspirovat systémem certifikace realizovaným v Beskydech, který hodnotí míru vhodnosti zařízení (červená, oranžová, zelená) pro osoby s jednotlivým druhem postižení (tělesné, zrakové, sluchové).

Další součástí projektu byly investiční aktivity cílené na místní handicapované občany. Cílem těchto aktivit bylo zpestřit a zkvalitnit nabízené příležitosti sportovního vyžití pro handicapované v zapojených MAS. Na území MAS ORLICKO bylo vybudováno tábořiště

pro handicapované v Kameničné a pořízeny speciální kompenzační pomůcky pro sportovní vyžití – tandemové kolo, tandemová tříkolka, elektrický skútr, kolo s možností naložení invalidního vozíku.

Projekt byl realizován ve spolupráci s partnery z území - Oblastní charitou Ústí nad Orlicí a Šťastný domov o.p.s.

Název projektu: Divišovo divadlo sedačky

Realizátor: Město Žamberk

Termín realizace: 2009 - 2010

Cíl projektu:

Cílem projektu bylo obnovení objektu občanské vybavenosti – modernizace vnitřního vybavení Divišova divadla v Žamberku.

Popis projektu:

V rámci projektu byly vyměněny koberec a sedačky v Divišově divadle. Do přípravy projektu byli zapojeni všichni občané ve městě, kteří anketním hlasováním zvolili realizaci tohoto projektu, což je skvělý přístup k metodě LEADER.

Název projektu: Vybavení Sboru dobrovolných hasičů Jamné nad Orlicí

Realizátor: Sbor dobrovolných hasičů Jamné nad Orlicí

Termín realizace: 2013 - 2014

Cíl projektu:

Cílem projektu bylo nové vybavení sboru v rozsahu: malý sekací traktor, elektrocentrála a kalové čerpadlo.

Popis projektu:

Malý sekací traktor je určen pro osekávání trávy na dráze pro všechny druhy požárního sportu - požární útok, 100 m překážek, štafety - pro všechny soutěžní kategorie - ženy i muži zde trénují a závodí v rámci okrskových, okresních i krajských kol. Mezi další uživatele ploch patří děti, které také trénují na různé pohárové soutěže ve všech kategoriích - štafety dvojic, štafeta CTIF, požární útok, útok CTIF, štafeta 4x60 a 100m překážek jednotlivců. Na podzimní části soutěží se zde cvičí střelba ze vzduchovky.

Díky elektrocentrále vybavení sboru funguje i při výpadku elektrické energie. Pomocí kalového čerpadla bude sbor pomáhat všem občanům obce při živelných katastrofách. Ve spolupráci s elektrocentrálou mohou hasiči vysávat vodu ze zatopených sklepů hned po oznámení, bez nutnosti spolupráce a čekání na energetické společnosti.

V rámci projektu bylo pořízeno zmiňované vybavení. Při přípravě projektu byla použita metoda LEADER. Formou oběžníku byli osloveni všichni členové sboru, aby vyjádřili svůj názor jaké vybavení v rámci dotace PRV pořídit. Skladba pořizovaných položek pak odpovídala výsledným preferencím členů sboru. Záměr tohoto projektu byl v souladu s metodou LEADER také projednáván s obcí, která s projektovým záměrem vyjádřila souhlas a podpořila ho.

Název projektu: FITNESS PARK**Realizátor:** Tělocvičná jednota Sokol Lukavice**Termín realizace:** 2011 - 2012**Cíl a popis projektu:**

Cílem projektu bylo vybudování zpevněné plochy se 6 ks venkovních fitness zařízení se zázemím ve formě 2 ks laviček a zeleně (3 ks stromků) v obci Lukavice. Celý sportovní areál, včetně budovy Sokolovny, je v jednom funkčním celku a sloužící celé veřejnosti v obci a blízkém okolí. V areálu je asfaltové víceúčelového hřiště, které v zimě slouží jako hokejové hřiště, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a dětské hřiště. Fitness park tvoří soubor strojů vhodných pro posilování celého těla a pro rehabilitační cvičení. Je koncipován jako doplněk současného sportovního areálu u Sokolovny.

V areálu se v průběhu roku koná řada kulturních a společenských akcí např. dětský karneval, pálení čarodějnic, Loučení s létem – volejbalový turnaj amatérských smíšených družstev + taneční zábava s živou hudbou, vinobraní, Mikulášská nadílka, hasičský ples, Lukavský ples, soutěž v hasičském sportu, dětský den pořádaný SRPŠ, den zahrádkářů, setkání se seniory. Prostor je tedy hojně využíván v průběhu roku a rozšířená podoba tedy má šanci pojmout účastníky většiny pořádaných akcí.

Možnost využívání areálu Sokolovny je součástí zážitkového balíčku, který obec nabízí turistům, kteří se ubytují v turistické ubytovně provozované obcí a dále areál slouží jako odpočinkové místo u cyklostezky Letohrad – Žamberk. Fitness park tedy vhodně doplnil toto kulturní a sportovní centrum v obci.

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

V rámci MAS Region Kunětické hory bylo realizováno v minulosti více projektů. Při jejich plánování a realizaci bylo navázáno na strategii rozvoje území a bylo aktivně využíváno principů LEADER. Níže jsou některé z těchto projektů blíže představeny.

Název projektu: Programy pro školy**Realizátor:** MAS Region Kunětické hory**Termín realizace:** cca 2011 – stále probíhá**Cíl projektu:** Vytvoření exkurzí pro školy a veřejnost, které je seznámí se zajímavostmi regionů.**Popis projektu:**

Projekt vznikl ve spolupráci s MAS Železnohorský region a jeho cílem je prohlubovat spolupráci se školami a subjekty v území v rámci zvýšení povědomí o regionu a odbytu místních produktů a služeb, zvýšení povědomí o regionu v rámci posílení místního patriotismu.

V rámci projektu nejdříve proběhl detailní sběr aktuálních dat z území, následně došlo k vytvoření náplně tematických exkurzí pro mateřské školy, základní školy a střední školy v rámci vzdělávacích plánů. Následně byly vytvořeny pracovní listy pro školy, proběhly semináře pro zástupce škol. V rámci projektu byly aktivně využívány principy LEADER,

neboť do projektu byla zapojena řada subjektů, zejména škol, a do vytvoření nabídkových programů se zapojilo široké spektrum subjektů po celém regionu. Projekt byl financován z Programu rozvoj venkova.

Název projektu: Zkvalitnění stávajícího systému činnosti MAS Region Kunětické hory - Tréninková výzva

Realizátor: MAS Region Kunětické hory

Termín realizace: 1. Polovina 2014

Cíl projektu: Podpora zábavných akcí na území MAS Region Kunětické hory, osvětová činnost.

Popis projektu:

V rámci projektu Zkvalitnění stávajícího systému činností MAS Region Kunětické hory byla uskutečněna tréninková výzva, která se týkala akcí pro veřejnost konaných v regionu. Výsledkem byl výběr čtyř akcí, které měly prostřednictvím MAS obdržet finanční podporu, zároveň se na nich MAS Region Kunětické hory prezentovala a získávala informace od návštěvníků především pro potřeby zlepšení chodu MAS a vznikající strategie komunitně vedeného rozvoje (SCLLD).

Konkrétně se jednalo o akce:

- Rokytenská míle – akce pro hasičský dorost – spolupráce s dobrovolnými hasiči,
- Čarodějnice na farmě – spolupráce s neziskovou organizací,
- Jarní slavnosti – akce pro děti z mateřské školky a jejich rodiče – spolupráce s mateřskou školkou,
- Sousedské slavnosti – zábavná akce spjatá s jarmarkem – spolupráce s podnikatelskou sférou.

Především při sběru informací a interakcí s účastníky jednotlivých akcí bylo postupováno v souladu s metodou LEADER. Na přípravě a organizaci akcí se podíleli zástupci veřejné i soukromé sféry s aktivním přispěním MAS Region Kunětické hory. Projekt byl financován z Programu rozvoje venkova.

Název projektu: Kraj Pernštejnů regionální produkt

Realizátor: MAS Region Kunětické hory

Termín realizace: 2013 - stále pokračuje

Cíl projektu: Rozšíření turistického potenciálu region a podpoření podnikatelské sféry, především drobných producentů.

Popis projektu:

Na tomto projektu se podílejí MAS Region Kunětické hory jako koordinátor, MAS Bohdanečsko a MAS Holicko. Systém regionálních produktů, resp. regionálního značení je založen na zviditelnění jedinečnosti jednotlivých regionů a výrobků produkovaných místními výrobci. Slouží nejen výrobcům, kteří prostřednictvím regionálního značení mohou své produkty lépe propagovat, ale i všem, kteří chtějí daný region podporovat, návštěvníky regionu nevyjímaje, a zároveň získat kvalitní produkt daného kraje. Blíže je možné se s výstupy projektu seznámit na webové adrese <http://www.regionalni-znacky.cz/kraj-pernstejnu/>. Uplatnění metody LEADER spočívá zejména v rozšiřování a navazování partnerství mezi regionálními producenty z území MAS, ale i producenty z území dalších spolupracujících MAS a samotnými MAS. Projekt byl financován z různých zdrojů: zavedení značení bylo financováno z Pardubického kraje, nyní v etapě provozování je financováno částečně z poplatků od producentů a částečně ze zdrojů spolupracujících MAS.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

MAS Železnohorský region má zkušenosti s řadou projektů zejména v rámci Programu rozvoje venkova, kdy v rámci výzev vybral a podpořil řadu projektů, které odpovídaly schválené strategii rozvoje území a také splňovaly principy LEADER. Níže jsou uvedeny příklady projektů realizované v nedávné minulosti.

Název projektu: Památky promlouvají

Realizátor: Město Heřmanův Městec

Termín realizace: 2010

Cíl projektu: zpřístupnění památek Heřmanova Městce návštěvníkům a obyvatelům regionu i v době, kdy jsou zavřeny či jsou nepřístupné. Vytvoření exteriérové expozice Gallery Cyrany rozšiřující a zkvalitňující výstavní expozice v městské památkové zóně.

Popis projektu:

V Gallery Cyrany byla umístěna dřevěná vitrína o rozměru 1 x 1 m s informacemi a historickými předměty. U jednotlivých památek v rámci exteriérové expozice bylo instalováno 12 kovových informačních tabulí pevně spojených se zemí. Na tabulích o rozměrech A1 je textová část seznamující s historií a životem památky (místní části), obrázková (fotodokumentační) část a perokresba. Na projekt se následně navázalo vydáním propagační brožury a trhacího plánu města, který provází návštěvníky po jednotlivých památkách a atraktivitách města.

Název projektu: Venkovní kuželna se zázemím ve sportovně rekreačním areálu Veselí

Realizátor: Obec Svinčany

Termín realizace: 2011

Cíl projektu: V rámci akce byla vybudována volně přístupná venkovní kuželna s krytým zázemím v již funkčním odpočinkovém areálu v obci, vč. vybavení.

Popis projektu:

Výsledkem projektu je vytvoření nové aktivity - vybudovaná venkovní kuželna se zázemím, vč. vybavení v již funkčním a veřejně přístupném Centru aktivního odpočinku v obci Veselí. Vstup do areálu, tedy i ke kuželně a zázemí, je volně přístupný bez jakéhokoli omezení.

Název projektu: Rekonstrukce hygienického zařízení v hasičské zbrojnici

Realizátor: SDH Heřmanův Městec

Termín realizace: 2012

Cíl projektu: Rekonstrukce hygienického zařízení v hasičské zbrojnici pro zajištění zkvalitnění občanské vybavenosti při aktivitách v hasičské zbrojnici

Popis projektu:

V rámci projektu došlo ke kompletní rekonstrukci hygienického zařízení v hasičské zbrojnici. Projekt vedl ke zkvalitnění služeb při pořádaných akcích konaných ve společenských a zasedacích prostorách zbrojnice (vzdělávací akce členů SDH, zasedání rady a zastupitelstva města, kulturní akce...). Vybudované zázemí je možné také využívat při akcích s dětmi, které na akcích určených veřejnosti, nebo přímo zaměřené pro děti, hasičskou zbrojnici často navštěvují.

Na tento projekt následně navázal další projekt realizovaný v 5. výzvě MAS Železnohorský region, kdy došlo ke kompletní rekonstrukci společenských prostor hasičské zbrojnice.

Název projektu: Rekonstrukce Mateřské školy ve Valech

Realizátor: Obec Valy

Termín realizace: 2013

Cíl projektu: Zkvalitnění úrovně občanské vybavenosti v oblasti péče o děti v podobě zkvalitnění prostor v Mateřské škole pro děti v obci Valy a snížení energetické náročnosti zajištění provozu mateřské školy.

Popis projektu:

V rámci projektu došlo k výměně oken a dveří v Mateřské škole ve Valech. Na projekt se navázalo realizací dalšího projektu v 5. výzvě MAS Železnohorský region, kdy došlo k natažení nové fasády a vybudování chodníků, osazení zeleně a mobiliáře na zahradě mateřské školy.

Název projektu: Stroje na údržbu travních porostů - část 2.

Realizátor: Kamil Holub

Termín realizace: 2014

Cíl projektu: V rámci projektu došlo k obnově stávající zemědělské techniky.

Popis projektu:

V rámci projektu byl pořízen: 1 ks shrnovače píce, 2 ks napájecího automatu pro telata. Tím došlo k rozšíření podnikatelských aktivit realizátora projektu a byl podpořen regionální producent na území MAS Železnohorský region. Projekt navázal na projekt ze 4. výzvy, kdy

zemědělec pořídil techniku pro svoji činnost Shuttle a obraceč píce. Došlo tak postupně k rozšíření vybavení regionálního zemědělce a zvýšení jeho konkurenceschopnosti.

2.2.3 Výhody a nevýhody principu LEADER

Uplatňování principu LEADER v praxi sebou nese řadu výhod. Mezi hlavní výhodou principu LEADER patří využití partnerství veřejného a soukromého sektoru do rozvoje venkova. Další výhodou je zapojení venkovského obyvatelstva do přípravy strategie rozvoje a její realizace, a nabídnutí tak možnosti ovlivňovat rozvoj regionu, ve kterém trvale žijí. Výhodou principu LEADER je také rozšiřování podnětů, informačních zdrojů a příkladů dobré praxe prostřednictvím národní i mezinárodní spolupráce. Zapojení se do národní i mezinárodní spolupráce např. v podobě inovativních projektů ve spolupráci s nadnárodními subjekty, univerzitami, oborovými sdruženími apod. přináší do venkovského území inovativní přístupy a řešení.

Realizace rozvoje založeného na specifikování konkrétní strategie přináší do implementační části jasnou a přesnou dlouhodobou vizi, která je postupně v dílčích krocích prostřednictvím realizovaných projektů a dalších aktivit realizována.

V rámci zhodnocení dopadu principu LEADER bylo jak na úrovni Evropské unie, tak na národní úrovni, jednoznačně konstatováno, že se jedná o přínosnou iniciativu, která přináší pozitivní změnu, působí plošně a je vysoce transparentní.

V oblasti čerpání podpory ze strukturálních a investičních fondů na úrovni Evropské unie bylo uplatnění principu LEADER hodnoceno jako významné pro zvýšení absorpční kapacity a přispělo k plynulosti čerpání podpory a jejímu směřování do venkovských oblastí.

Vedle výhod, které princip LEADER přináší, je nutné zmínit i určité nevýhody. Zapojení veřejnosti do plánování strategie rozvoje a do její následné realizace může působit jako časově a administrativně náročný prvek. Z krátkodobého pohledu tedy delší doba přípravy strategií, příprava formou zdola nahoru a projednávání s veřejností znamená větší časovou a administrativní náročnost. Z dlouhodobého pohledu však přínos, který tímto specifikovaná strategie získá, tedy, že je akceptována širokou veřejností, jsou zohledňování potřeby a zájmy všech partnerů působících v příslušném regionu a veřejnosti a dalších subjektů, kteří se na jejím vzniku podíleli aktivním způsobem, tyto nevýhody minimalizuje.

2.3 Metodika aplikace metody LEADER

Metodika aplikace metody LEADER je strukturována dle základních principů LEADER. Pro každý princip je uvedeno metodické doporučení a vhodné postupy, které je žádoucí uplatňovat. Vedle metodických pokynů v rámci jednotlivých principů LEADER jsou uvedeny i průřezové metodické postupy vhodné při uplatnění metody bez ohledu na příslušný princip, jsou zde doporučeny vhodné postupy pro práci s cílovými skupinami a zdroje informací na národní i mezinárodní úrovni při uplatňování metody LEADER v praxi a obdobných přístupů vedoucích k udržitelnému rozvoji.

2.3.1 Strategie uplatnění aplikace metody LEADER a vhodné postupy při jeho uplatnění

V rámci jednotlivých principů metody LEADER je možné specifikovat vhodná metodická doporučení a postupy, které umožní uplatnění příslušného principu v praxi.

1. Strategie místního rozvoje

Základem rozvoje území je zpracování strategického rozvojového dokumentu. Pro dodržení žádoucích postupů a rozsahu strategie je vhodné postupovat v souladu s metodickými pokyny, které instituce působící v oblasti rozvoje území nabízejí. Aktuálně vzhledem k možnosti financovat část rozvojových aktivit ze strukturálních a investičních fondů Evropské unie je žádoucí postupovat při vypracování strategie v souladu s metodickými doporučeními Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva zemědělství ČR a připravenou strategii standardizovat dle doporučených postupů.

Zaměření strategie je dle území velmi konkrétní a zohledňuje aktuální situaci na základě podrobné analýzy území MAS. Obecně však je možné uvést základní oblasti, které by strategie rozvoje území měla zahrnovat, neboť spektrum rozvojových oblastí je bez ohledu na území obdobné.

Dle doporučení NS MAS by strategie rozvoje území měla specifikovat cíle v oblasti:

- Zlepšování podmínek pro zdravý a spokojený život na venkově,
- Zlepšování životního stylu a zdraví populace,
- Zlepšování ekonomiky, posilování konkurenceschopnosti průmyslu, zemědělství a služeb,
- Přispívání k energetické soběstačnosti a zvyšování energetické a materiálové efektivity hospodářství,
- Rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání, výzkumu a vývoje,
- Zvyšování kvality života obyvatel rozvojem infrastruktury území v oblasti dopravní dostupnosti, dostupnosti služeb a kultury,
- Životního prostředí, ochrany krajiny, udržování funkčních ekosystémů a zachování biodiverzity,
- Odpovědného hospodaření s půdou, lesem, vodami a nerostným bohatstvím v regionu,
- Adaptace na změnu klimatu,
- Vytváření efektivní, stabilní a bezpečné společnosti založené na kvalitní státní správě, rozvoji občanského sektoru a posilování regionálních a přeshraničních vazeb.

Strategie by měla brát ohled na demografický vývoj společnosti a měla by podporovat mezigenerační a rodinnou soudržnost.

Vytvořená a schválená strategie by měla být základem pro specifikování dílčích programů/oblastí rozvoje a jednotlivé projekty realizované MAS nebo partnery MAS či dalšími subjekty v území by měly být plánovány a realizovány v souladu s touto strategií.

2. Partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou na místní úrovni tvořící místní akční skupinu (MAS)

Vybudování základů partnerství v podobě vytvořených místních akčních skupin je v případě MAS realizujících projekt spolupráce splněno. Všechny MAS již byly v minulosti založeny, je tedy na místě iniciovat další rozšiřování tohoto partnerství v podobě zvyšování partnerů mezi oběma sférami působícími v daném území. Pro rozšiřování partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou je na místě působit aktivně v oblasti osvěty a informování subjektů ze soukromé i veřejnoprávní sféry, ať už se jedná o veřejné instituce, podnikatelské nebo neziskové subjekty, o aktivitách MAS a potenciálních přínosech. Vhodným postupem je vytvoření databáze veřejných a soukromých subjektů působících v území s podrobnými informacemi ohledně oblasti jejich působnosti. Dle tématu je pak možné oslovit většinu subjektů, kterých se příslušné téma dotýká. Pro informování cílových subjektů je vhodné využívat také oborová sdružení. MAS by měla být facilitátorem aktivit, tedy být aktivní ve vytváření a předkládání návrhů potenciálním partnerům, propojovat partnery působící v území, přicházet s náměty na řešení problémů a poskytovat subjektům z obou sfér inovační a nové informace.

3. Přístup „zdola-nahoru“ při přípravě i realizaci strategie

Uplatnění přístupu zdola-nahoru je možné realizovat pomocí řady postupů. Je možné rozdělit způsoby získávání podnětů z hlediska způsobu komunikace. Pro přípravu a realizaci strategie je možné využívat elektronické komunikační prostředky (webové informační servery, sociální sítě, e-mailovou komunikaci apod.), dále je možné komunikovat strategii také prostřednictvím místních tištěných nebo rozhlasových médií s cílem informovat další část veřejnosti. Další, velmi přínosný způsob komunikace, je komunikace na osobní úrovni, kdy je možné formou individuálních, nebo hromadných konzultací, veřejných projednávání apod. předložit k posouzení návrhy v oblasti strategie, a to buď v plném rozsahu, nebo vybraný skupinám osob, či dle příslušné oblasti. Problémem, se kterým je možné se při komunitním projednávání přípravy a realizace strategie setkat, je nedostatečná zpětná vazba. Důvod nižšího zájmu podílet se na přípravě a realizaci strategie může být způsoben nedostatečnou informovaností, případně nízkou ochotou zapojovat se do podobných aktivit, a přispívat tak ke změnám a zlepšení ve svém okolí.

Možnosti eliminace těchto problémů jsou především v dostatečném informování a poskytování srozumitelných informací specifikujících aktivity MAS v oblasti koordinace přípravy strategie a motivování veřejnosti a subjektů působících v území k aktivnímu přístupu k rozvoji území. Pro motivování je možné využít atraktivní formy projednávání, např. ve spojení s dalšími např. kulturními akcemi, informačními nebo osvětovými akcemi, které jsou na území MAS pořádány. Při realizaci přístupu zdola-nahoru je vhodné sbírat podněty na dílčí požadavky k rozvoji území a tyto v krátkodobém časovém horizontu realizovat, tak aby veřejnost měla rychlou zpětnou vazbu, ze které se dozví, že aktivní zapojení přináší v krátkém časovém horizontu přínosy v podobě rychlého řešení specifikovaných problémů.

4. Realizace integrovaných a víceodvětvových akcí

Celková strategie rozvoje území je integrovaný kompaktní plán, či vize rozvoje území. Její naplňování je možné prostřednictvím dílčích projektů, které jsou navzájem provázány. Je žádoucí realizovat projekty, které nemají jen dílčí přínos, ale jejich výstupy mají pozitivní dopad do více oblastí, pro více cílových skupin apod. Při realizaci dílčích oblastí strategie je vhodné definovat skupiny vzájemně závislých projektů v podobě programů, které obsahují projekty a aktivity, které společně povedou k naplnění dílčího cíle strategie. Může se jednat o provázanost investičních a vzdělávacích projektů (např. vybudování infrastruktury vzdělávacího střediska a následné projekty vedoucí k zahájení různých aktivit v této vybudované infrastruktuře). Preference integrovaných a víceodvětvových akcí by měla vést k vytváření synergických efektů, tedy k vyššímu celkovému přínosu, než v případě realizace jednotlivých projektů bez vzájemné provázanosti.

5. Uplatnění inovačních přístupů

Ve venkovském prostoru je zpravidla menší počet subjektů nositelů inovačních přístupů, je tedy na MAS, aby vyhledávala jejich nositele na svém území, případně mimo území a iniciovala využití inovativních postupů v rámci aktivit na území MAS. Mezi takové subjekty mohou patřit oborová sdružení, odborná sdružení, poradenské subjekty z veřejné, ale i ze soukromé sféry (CzechInvest, NS MAS, ELARD, univerzity, klastry, orgány státní správy, střední školy, vzdělávací instituce, poradenské společnosti apod.).

6. Vytváření sítí

Jednou z úloh MAS je, být aktivním subjektem při vytváření sítí, a to jak v rámci svého území, tak mimo toto území. Důležité je také vytváření sítí napříč různými oblastmi působnosti MAS. Postupy vedoucí k vytváření sítí mohou být obdobné jako při specifikování integrovaných aktivit, spolupráce se subjekty pro získání nových inovativních přístupů nebo při budování národní či mezinárodní spolupráce. Aktivity vedoucí k propojování subjektů působících na území MAS mezi sebou navzájem, ale i se subjekty mimo území MAS, které mohou být přínosem pro dané území, je cesta k budování rozvětvené sítě, která je základnou pro naplňování strategie a rozšiřování vazeb v území, které mohou být iniciátory dalších rozvojových aktivit.

V rámci vytváření sítí je důležité nezapomenout na zpětnou vazbu a v případě dobrých zkušeností se podělit s dalšími subjekty o své zkušenosti tak, aby byly využitelné i pro další subjekty. K prezentování je možné využít databáze příkladů dobré praxe (viz. tab. 2).

7. Národní a mezinárodní spolupráce

V oblasti budování národní spolupráce je vhodné se aktivně zapojovat do národních sdružení nejen v podobě Národní sítě MAS, ale i oborových sdružení apod., případně do aktivit MAS zapojovat nové partnery zastupující obdobná sdružení. Na mezinárodní úrovni je možné postupovat obdobně nejen v rámci NS MAS, ale i v rámci sítě ELARD je možné získat kontakty a navázat partnerství. Také probíhá řada akcí, konferencí, seminářů, kde je možné navázat kontakty. V budování mezinárodní spolupráce může být omezujícím faktorem jazyková dovednost, je tedy žádoucí v rámci rozvojových aktivit podporovat jazykové

vzdělávání v regionu jako základního stavebního kamene pro překonání komunikačních bariér. Dostatečná jazyková vybavenost je také jednou z klíčových dovedností administrativních pracovníků MAS. Je tedy žádoucí zvyšovat kvalifikaci pracovníků MAS v této oblasti, případně při rozšiřování pracovního týmu požadovat u zájemců jazykové dovednosti na dostatečné úrovni.

Mezi průřezová doporučení a vhodné postupy při aplikaci metody LEADER patří následující aktivity, které by měly být uplatňovány v běžné praxi MAS:

- působit v území jako koordinační prvek, který podává informace, iniciuje rozvojové aktivity, oslovuje subjekty, informuje je a nabízí jim možnost zapojení se do rozvoje území,
- působit v území jako facilitátor aktivit, který propojuje vhodné partnery, iniciuje a napomáhá vytváření nových partnerství a při jejich naplňování napomáhá aplikaci efektivních postupů,
- upevňovat soudržnost území MAS a iniciovat aktivity vedoucí k snižování disparit a vytváření kompaktního území ve všech oblastech rozvoje,
- prosazovat strategické a územní plánování, pro vytvoření předpokladu udržitelného využívání území.

2.3.2 Cílové skupiny vhodné pro spolupráci při uplatnění metody LEADER

Při uplatňování metody LEADER zejména komunitního způsobu projednávání, a to především při projednávání strategie, dílčích návrhů a rozvojových projektů, ale i jiných aktivit je vhodné spolupracovat s veřejností jako celkem, ale i dle zaměření projednávaného bodu s cílovými skupinami v podobě např. zájmových skupin, veřejných i neziskových organizací působících v určité oblasti, podnikatelských subjektů, obyvatel příslušné lokality, části území, věkově omezených skupin – např. seniorů, skupin vymezených sociálním statutem – např. vysokoškolsky vzdělaných osob, nezaměstnaných, rodičů na mateřské dovolené apod.

Dle projednávaného tématu je vždy nutné posoudit, nakolik je daná oblast vhodná pro veřejné projednání, nebo nakolik se jedná o vymezenou oblast zasahující pouze určitou cílovou skupinu.

Oslovení příslušných cílových skupin by pak mělo odpovídat nejvhodnější platformě, které dle jejich zaměření a možností bude pro informování a následné komunitní projednání pro příslušné skupiny nejvhodnější (např. oslovení mladších věkových kategorií prostřednictvím sociálních sítí, nebo seniorů osobní konzultací nebo seminářem apod.).

2.3.3 Příklady vhodných projektů a aktivit uplatňujících princip LEADER

Při uplatňování principu LEADER a návrhu projektových záměrů je možné čerpat z řady dostupných zdrojů. Základní zdroje informací, které je možné využít, jsou dvě oblasti: databáze příkladů dobré praxe a prostřednictvím síťování MAS.

Především na internetu je možné využít řady databází, které představují realizované projekty a jejich stručný popis. Seznam databází, kam je možné nahlédnout pro získání podnětů při zpracování návrhu projektů, je uveden v tab. 2.

Tabulka 2: Zdroje informací pro dobrou praxi

Zdroj	Internetový odkaz	Poznámka
ELARD	http://www.elard.eu/	V rámci aktivit ELARD je prezentována řada aktivit dobré praxe, nebo možnosti síťování.
Evropské databáze osvědčených postupů Leader+	http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/gpdb_cs.htm	Jsou zde prezentovány příklady osvědčených postupů, které podporují místní akční skupiny Leader+. Databáze příkladů osvědčených postupů na evropské úrovni je vytvářena Agenturou pro sledování Leader+. Cílem je ukázat široké veřejnosti úspěchy Leader+ na venkově, ale zaměřuje se i na všechny aktéry rozvoje venkova, kteří mají zájem informovat se o zavádění Leader+.
Síť Zdravých měst /Místní Agenda 21 – dobrá praxe	http://dobrapraxe.cz/	Dobrá praxe je prezentována formou projektů, které jsou řazeny dle tematických skupin a je možné získat podrobné informace o jednotlivých projektech, jejich termínu realizace, rozpočtu, rozsahu projektu a jeho výstupu včetně informace o kontaktní osobě.
Ministerstvo pro místní rozvoj	www.strukturalni-fondy.cz www.eu-dotace.cz	Na stránkách je prezentován seznam realizovaných projektů, které byly financovány z evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2007 – 2013.
Evropský sociální fond	http://www.esfcr.cz/modules/projects/index.php?lang=1	Na stránkách je prezentován seznam realizovaných projektů v rámci programového období 2007-2013, které byly realizovány z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Jednotlivé projekty jsou představeny včetně popisu projektu a kontaktní osoby manažera nebo administrátora projektu.
Databáze produktů Evropského sociálního fondu v ČR	http://esfdb.esfcr.cz/	Na stránkách jsou prezentovány výstupy projektů v podobě např. vytvořených metodik, vzdělávacích kurzů.
Green Cities	http://www.earthday.org/greencities/success-stories/	Na serveru jsou prezentovány projekty z oblasti ochrany životního prostředí.
Ekologický institut – příklady dobré praxe	http://www.veronica.cz/?id=512	Na serveru jsou prezentovány projekty z oblasti ochrany životního prostředí.
Agentura pro sociální začleňování	http://www.socialni-zaclenovani.cz/priklady-	Na serveru jsou prezentovány projekty ze sociální oblasti.

	dobre-praxe	
Edu in – mapa aktivních škol a jejich aktivit	http://www.eduin.cz/mapa-aktivnich-skol/	Na serveru jsou prezentovány projekty z oblasti vzdělávání.
Aktivní a zdravé stárnutí	http://dataplan.info/img_upload/5c84ed46aa0abfec4ac40610dde11285/zprava-o-dobre-praxi.pdf	Dokument rekapitulující prospěšné principy přístupu k seniorům včetně přehledu zajímavých projektů.
Dobrá praxe udržitelného rozvoje měst	http://dataplan.info/img_upload/5c84ed46aa0abfec4ac40610dde11285/100eurbans_brochure.pdf	
Škola pro udržitelný život	http://database.skolaprozivot.cz/	Na stránkách jsou prezentovány příklady projektů a aktivit v oblasti vzdělávání.
Zelené nakupování	http://www.buy-smart.info/uspesna-praxe/priklady-z-uspesne-praxe	Na serveru jsou prezentovány projekty z oblasti ochrany životního prostředí.
Networks – good practice database	http://www.physicalactivityandnutritionwales.org.uk/page.cfm?orgid=740&pid=48944	Příklady dobré praxe jsou rozříděny podle oblastí.
Evropský týden mobility	http://www.dotherightmix.eu/registered-actions-list	Akce v rámci týdne mobility realizované v členských zemích EU.

Zdroj: Vlastní zpracování

Další oblastí, kde je možné získat náměty pro návrhy projektových záměrů, je prostřednictvím síťování MAS. V případě spolupráce MAS s partnery na národní i mezinárodní úrovni je možné získat podrobné informace o realizovaných projektech, osobní zkušenosti zahrnující nejen pozadí při vzniku návrhu projektu a posouzení získaných výstupů, ale i možná úskalí či problémy, které projekt provázely během jeho realizace. Zapojení se MAS do sítí na národní a mezinárodní úrovni je jedním ze základních principů LEADER, získávání informací, sdílení nápadů, námětů a zkušeností je jedním z přínosů, které tato partnerství přinášejí.

2.4 Závěr a doporučení

V rámci kapitoly 2 byl představen princip LEADER a jeho základní parametry, historie v Evropské unii a v České republice, zkušenosti partnerských MAS s tímto principem a návrhy postupů při práci partnerských MAS při uplatňování této metody v praxi. Princip LEADER přináší inovativní přístup k rozvoji venkovských oblastí a regionů. Dosavadní zkušenosti a hodnocení přínosů jeho aplikace v praxi potvrzují pozitivní přínos a jak na národní, tak mezinárodní úrovni je tomuto principu poskytován větší prostor pro uplatnění, lepší podmínky pro poskytování finančních zdrojů pro realizaci rozvoje při dodržení principu LEADER.

Partnerské MAS mají rozdílné zkušenosti s uplatňováním metody LEADER, doporučení je tedy rozdílné pro jednotlivé MAS. MAS, které metodu praktikují již delší dobu, by měly rozšiřovat zdroje informací, pokračovat v zapojování partnerů do realizace projektů v souladu

s připravenými strategiemi rozvoje, využívat informační zdroje a rozšiřovat uplatnění metody LEADER na další oblasti působnosti na svém území.

MAS, které dosud metodu LEADER aktivně nevyžívaly, nebo se s ní teprve seznamují, by v souladu s principy LEADER měly především připravit návrhy svých strategií rozvoje, projednat je s využitím doporučených postupů a následně tyto strategie realizovat prostřednictvím dílčích projektů a aktivit.

Pro obě skupiny je na místě doporučení pokračovat ve spolupráci v celé skupině nebo v menších skupinách v podobě realizace projektů z různých oblastí, kde spolupráce, sdílení zkušeností, vytváření společných přístupů může přinášet synergické efekty a pozitivita.

3 ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR MAS

3.1 Popis organizační struktury a jednotlivých orgánů

Organizační struktura jednotlivých MAS vychází z podmínek Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. a Metodiky pro Standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014 – 2020, vydanou Ministerstvem zemědělství České republiky.

Na základě novely občanského zákona prošli všechny dotčené MAS transformací a staly se nově všechny zapsanými spolky. Na základě této transformace všechny MAS aktualizovaly své stanovy a zapracovaly do nich všechny podmínky standardizace MAS.

Všechny MAS musí projít procesem standardizace, aby mohly registrovat své Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území. MAS musí splnit požadované standardy, díky kterým prokážou, že jsou schopny se podílet na implementaci programů financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů. Za nastavení těchto standardů je dle Dohody o partnerství zodpovědné Ministerstvo zemědělství. MAS, které úspěšně projdou procesem standardizace, budou moci předkládat žádosti o podporu svých SCLLD Ministerstvu pro místní rozvoj, které bude zodpovědné za tuto část výběru MAS. Žádosti o standardizaci se registrovaly prostřednictvím portálu Farmář na Centrální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu, který vypsal termín sběru těchto žádostí od 24.11.2014 do 22.5.2015.

Popis činnosti jednotlivých orgánů

Každá MAS dle Standardů a občanského zákoníku má minimálně vytvořeny vlastní orgány - nejvyšší orgán a dále orgány plnící minimálně tyto funkce: rozhodovací, výběrovou a kontrolní. MAS si pak dále mohly stanovit i pracovní skupiny a další komise.

Dle podmínek může jeden partner být kromě nejvyššího orgánu členem pouze jednoho povinného orgánu.

NEJVYŠŠÍ ORGÁN:

- Je tvořen všemi partnery MAS, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv.
- Jeho jednání je upraveno jednacím řádem. Je-li partnerem MAS právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu.
- Nejvyšší orgán je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina partnerů MAS. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných.

Do jeho kompetence spadá zejména:

- schválení svého jednacího řádu a dalších vnitřních předpisů MAS, pokud nejsou právním řádem, nebo rozhodnutím Nejvyššího orgánu svěřeny jinému orgánu MAS,
- nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS,
- zřízení povinných orgánů: rozhodovací orgán, kontrolní orgán, výběrový orgán,
- volba členů orgánů MAS - počet členů povinných orgánů, jejich působnosti a pravomoci, způsob jejich volby a odvolávání a způsob jednání,

- rozhoduje o přijetí nebo vyloučení partnera MAS (lze delegovat na jiný povinný orgán MAS, pokud je vymezeno ve stanovách, zakládací listině nebo statutu),
- distribuce veřejných finančních prostředků - schvaluje SCLLD, schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet MAS (lze delegovat na jiný povinný orgán MAS, pokud je vymezeno ve stanovách, zakládací listině nebo statutu),
- schvaluje výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS,
- rozhoduje o fúzi nebo zrušení MAS.

ROZHODOVACÍ ORGÁN

- Členové rozhodovacího orgánu musí být voleni z partnerů MAS, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv.
- Při rozhodování je hlasovací právo členů rozhodovacího orgánu rovné.
- Je-li členem rozhodovacího orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí tuto podmínku splňovat také ten, kdo tuto právnickou osobu zastupuje.
- Rozhodovací orgán je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných.
- Rozhodovací orgán volí předsedu z řad svých členů. Předseda svolává a řídí jeho zasedání.

Do jeho kompetence spadá zejména:

- schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD,
- schvaluje výzvy k podávání žádostí,
- vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu,
- svolává nejvyšší orgán minimálně jedenkrát ročně.

VÝBĚROVÝ ORGÁN

- Členové výběrového orgánu musí být voleni ze subjektů, které na území MAS prokazatelně místně působí. Je-li členem výběrového orgánu právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu.
- Dobu mandátu členů určuje nejvyšší orgán na dobu max. jednoho roku, opakované zvolení je možné.
- Při rozhodování je hlasovací právo členů výběrového orgánu rovné.
- Je-li členem výběrového orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí tuto podmínku splňovat také ten, kdo tuto právnickou osobu zastupuje.
- Veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv.
- Výběrový orgán volí předsedu z řad svých členů. Předseda svolává a řídí jeho zasedání.

Do jeho kompetence spadá zejména:

- předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD.

KONTROLNÍ ORGÁN

- Členové kontrolního orgánu musí být voleni z partnerů MAS.
- Kontrolní orgán volí předsedu z řad svých členů. Předseda svolává a řídí jeho zasedání.
- Při rozhodování je hlasovací právo členů kontrolního orgánu rovné.
- Je-li členem kontrolního orgánu fyzická osoba, musí být svéprávná a bezúhonná ve smyslu právního předpisu upravujícího živnostenské podnikání. Je-li členem právnická osoba, musí tuto podmínku splňovat také ten, kdo tuto právnickou osobu zastupuje.
- Kontrolní orgán je usnášeníschopný, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných.
- Nejméně jedenkrát ročně podává zprávu nejvyššímu orgánu MAS o výsledcích své kontrolní činnosti.

Do jeho kompetence spadá zejména:

- projednávání výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS,
- dohlíží na to, že MAS vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- nahlížení do účetních knih a jiných dokladů organizace týkající se činnosti MAS a kontrolovat tam obsažené údaje,
- svolávat mimořádné jednání nejvyššího orgánu a rozhodovacího orgánu, jestliže to vyžadují zájmy MAS,
- kontrolovat metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS,
- zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

KONTROLNÍ KOMISE A PRACOVNÍ SKUPINY MAS

MAS si během minulého období zřídily nejrůznější komise, které se zabývají rozvojem v dané oblasti. Např. MAS Železnohorský region má zřízenou komisi CR, která zpracovává a koordinuje aktivity v oblasti cestovního ruchu a propagační materiály MAS, vytváří mediální obraz MAS. Konzultuje skladbu aktivit, konkretizuje navržené aktivity, připomínkuje realizované aktivity. Komise byla zvolena z odborníků na cestovní ruch, propagaci a medializaci.

V rámci přípravy Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014 – 2020 si MAS ustanovily dle klíčových témat určité odborné pracovní skupiny, které se skládaly z odborníků k určitým oblastem. Bylo na každé MAS, kolik a na jaké oblasti si zřídí pracovních skupin. Výsledkem jejich práce bylo stanovení několika hlavních cílů rozvoje, seznam možných záměrů (aktivit, řešení) a tematická SWOT analýza. Pracovní skupiny byly voleny a zaměřeny pouze na konkrétní úkol a konkrétní potřeby. Jsou jmenovány valnou hromadou s přesným konkrétním vymezením pravomocí. Zpracovaly podklady pro SCLLD a podklady v rámci evaluace.

3.2 Porovnání organizačních struktur mezi jednotlivými MAS

Všechny dotčené MAS se transformovaly dle nového občanského zákoníku na zapsaný spolek a mají všechny povinné orgány a zřízeny i nejrůznější komise a pracovní skupiny pro přípravu SCLLD, dle zaměření jejich činností.

Tabulka 3: Právní subjektivita spolupracujících MAS

Název MAS	Právní subjektivita před NOZ	Právní subjektivita nyní
MAS Chrudimsko	Občanské sdružení	Zapsaný spolek
MAS Lanškrounsko	Občanské sdružení	Zapsaný spolek
MAS Region Kunětické hory	Občanské sdružení	Zapsaný spolek
MAS ORLICKO	Občanské sdružení	Zapsaný spolek
MAS Železnohorský region	Občanské sdružení	Zapsaný spolek

Zdroj: vlastní zpracování

Projekt spolupráce realizují tři druhy MAS:

- 1) MAS, které realizovaly v minulosti svůj Strategický plán LEADER – MAS ORLICKO a MAS Železnohorský region
- 2) MAS, které nebyly vybrány k realizaci SPL – MAS Region Kunětické hory
- 3) Nově vzniklé MAS – MAS Chrudimsko a MAS Lanškrounsko

Mezi jednotlivými MAS je řada rozdílů, hlavně ve zkušenosti s realizací projektů a jejich řízením. Velkou výhodou pro nově vzniklé MAS byla povinnost při jejich založení, když chtěly realizovat projekt z Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 III.4.1 Osvojování schopností a animace, mít zkušenou MAS, jako svého odborného garanta. Toto pravidlo platilo i pro MAS, které byly již založeny, ale nerealizovaly svůj SPL v letech 2007 – 2013. Díky tomu se mohly nové MAS naučit a zavést správně své organizační struktury ve svých organizacích.

I díky odborným garancím zkušených MAS je jasně patrné, že nové MAS se učily pečlivě od svých zkušených MAS a zaváděly, dle nich i své organizační struktury, což jasně vyplývá z tabulek níže.

Tabulka 4: Povinné orgány MAS

Název MAS	Nejvyšší orgán	Rozhodovací orgán	Výběrový orgán	Kontrolní orgán
MAS Chrudimsko	Valná hromada	Představenstvo	Výběrová komise	Kontrolní výbor
MAS Lanškrounsko	Valná hromada	Rada	Výběrová komise	Kontrolní komise
MAS Region Kunětické hory	Valná hromada	Představenstvo	Výběrová komise	Kontrolní výbor
MAS ORLICKO	Valná hromada	Rada	Výběrová komise	Revizní komise
MAS Železnohorský region	Valná hromada	Představenstvo	Výběrová komise	Kontrolní výbor

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5: Dobrovolně zřízené komise a pracovní skupiny

Název MAS	Komise	Pracovní skupiny
MAS Chrudimsko		<ol style="list-style-type: none"> 1) Ekonomická pracovní skupina 2) Environmentální pracovní skupina 3) Sociálně-společenská pracovní skupina
MAS Lanškrounsko		<ol style="list-style-type: none"> 1) Obce Lanškrounska 2) Občanská společnost Lanškrounska 3) Lidé Lanškrounska 4) Ekonomika a zaměstnanost
MAS Region Kunětické hory		<ol style="list-style-type: none"> 1) Vybavenost obcí a služby v obcích 2) Podnikání, vzdělávání a nezaměstnanost 3) Cestovní ruch a volnočasové aktivity
MAS ORLICKO		<ol style="list-style-type: none"> 1) Pracovní skupina sociální oblasti a občanské společnosti 2) Pracovní skupina vzdělávání 3) Pracovní skupina podnikání, zemědělství a cestovní ruch 4) Pracovní skupina investičního rozvoje území a kulturního dědictví
MAS Železnohorský region	Komise cestovního ruchu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zemědělství, venkov, místní produkce 2) Životní prostředí, příroda a krajina 3) Cestovní ruch a marketing 4) Kultura, celoživotní vzdělávání

Zdroj: vlastní zpracování

Porovnání činnosti jednotlivých orgánů MAS

1) Nejvyšší orgán = Valná hromada

Základem každé MAS je její **valná hromada**, která je složena z členů MAS, které mají na území MAS sídlo, provozovnu nebo zde místně působí. Ve valné hromadě jsou zástupci obcí, firem, zemědělských podniků, spolků a zájmových a příspěvkových organizací a fyzické osoby, kteří jsou na základě podmínek standardizace rozděleni do zájmových skupin, které si nastavuje každá MAS dle svého nejlepšího uvážení.

Tabulka 6: Kompetence valných hromad MAS

Název MAS	Kompetence orgánu
MAS Chrudimsko	<ul style="list-style-type: none"> a) schvalování stanov spolku a jejich změn a doplňků, b) schvalování jednacího řádu valné hromady, c) volba a odvolání členů představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru, stanovení počtu členů uvedených orgánů, jejich působnosti a pravomoci a způsobu jednání těchto orgánů, d) jmenování tematických pracovních komisí, e) schvalování ročního rozpočtu spolku, f) schvalování plánu činnosti spolku, g) schvalování výroční zprávy o činnosti a hospodaření spolku, h) schvalování zpráv o činnosti představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru, i) rozhodování o výši členských příspěvků a způsobu jejich úhrady, rozhodování o zrušení spolku, nebo o jeho fúzi s jiným spolkem.
MAS Lanškrounsko	<ul style="list-style-type: none"> a) schvaluje změny stanov MAS Lanškrounsko, z.s., b) schvaluje vnitřní předpisy MAS Lanškrounsko, z.s., pokud nejsou svěřeny jinému orgánu MAS Lanškrounsko, z.s., c) schvaluje svůj jednací řád a jednací řády dalších orgánů MAS Lanškrounsko, z.s., počet členů orgánů MAS Lanškrounsko, z.s., volby nebo jmenování členů orgánů MAS Lanškrounsko, z.s., d) schvaluje SCLLD (Strategie komunitě vedeného místního rozvoje) a zodpovídá za distribuci veřejných prostředků při realizaci SCLLD, e) schvaluje výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS Lanškrounsko, z.s., za minulý rok a schvaluje plán činnosti na příslušný rok, f) rozhoduje o přijetí nových členů MAS Lanškrounsko, z.s., g) projednává zprávu kontrolní komise o její činnosti, h) schvaluje rozpočet MAS Lanškrounsko, z.s., a případně stanoví výši

	<p>členského příspěvku pro příslušný rok a způsob jeho placení,</p> <p>i) rozhoduje o členství MAS Lanškrounsko, z.s., v jiných subjektech,</p> <p>j) rozhoduje o zrušení MAS Lanškrounsko, z.s., a o způsobu likvidace jejího majetku,</p> <p>k) rozhoduje o fúzi MAS Lanškrounsko, z.s.,</p> <p>l) rozhoduje o zřízení povinných orgánů MAS Lanškrounsko, z.s., k realizaci SCLLD v územní působnosti MAS Lanškrounsko, z.s.,</p> <p>m) rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí Rady MAS Lanškrounsko, z.s., o vyloučení člena,</p> <p>n) rozhoduje o počtu a zaměření zájmových skupin.</p>
<p>MAS Region Kunětické hory</p>	<p>a) schvalování stanov sdružení a jejich změn a doplňků,</p> <p>b) schvalování jednacího řádu valné hromady,</p> <p>c) volba a odvolání členů představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru sdružení, stanovení počtu členů uvedených orgánů, jejich působnosti a pravomoci a způsobu jednání těchto orgánů,</p> <p>d) jmenování tematických pracovních komisí,</p> <p>e) schvalování ročního rozpočtu sdružení,</p> <p>f) schvalování plánu činnosti sdružení,</p> <p>g) schvalování výroční zprávy o činnosti a hospodaření sdružení,</p> <p>h) schvalování zpráv o činnosti představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru sdružení,</p> <p>i) rozhodování o výši členských příspěvků a způsobu jejich úhrady,</p> <p>j) rozhodování o zrušení sdružení, nebo o jeho fúzi s jiným sdružením,</p> <p>k) nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS.</p>
<p>MAS ORLICKO</p>	<p>a) schvaluje změny a doplňky stanov,</p> <p>b) schvalování SCLLD,</p> <p>c) schvaluje zprávu o činnosti a hospodaření MAS Orlicko za minulý rok a schvaluje plán činnosti MAS Orlicko na příslušný rok,</p> <p>d) projednává zprávu revizní komise o jejich činnosti,</p> <p>e) schvaluje rozpočet MAS Orlicko a stanoví výši členského příspěvku pro příslušný rok a způsob jeho placení,</p> <p>f) rozhoduje o vstupu nebo členství MAS Orlicko v jiných organizacích,</p> <p>g) rozhoduje o zrušení MAS Orlicko a o způsobu likvidace jejího majetku,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> h) rozhoduje o fúzi MAS Orlicko, i) rozhoduje o zřízení povinných orgánů MAS, j) volí a odvolává členy Rady, výběrové komise a revizní komise, stanoví počet členů uvedených orgánů, jejich působnosti a pravomoci a způsob jednání těchto orgánů, k) rozhoduje o přijetí členů MAS Orlicko na základě písemné přihlášky člena, l) rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí Rady o vyloučení člena, rozhoduje o počtu a zaměření zájmových skupin, m) schvaluje jednací řád valné hromady.
<p>MAS Železnohorský region</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) schvalování stanov sdružení a jejich změn a doplňků, b) schvalování jednacího řádu valné hromady, c) volba a odvolání členů představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru sdružení, stanovení počtu členů uvedených orgánů, jejich působnosti a pravomoci a způsobu jednání těchto orgánů, d) nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v územní působnosti MAS, e) jmenování tematických pracovních komisí, f) schvalování ročního rozpočtu sdružení, g) schvalování plánu činnosti sdružení, h) schvalování výroční zprávy o činnosti a hospodaření sdružení, i) schvalování zpráv o činnosti představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru sdružení, j) rozhodování o výši členských příspěvků a způsobu jejich úhrady, k) rozhodování o zrušení sdružení nebo o jeho fúzi s jiným sdružením, l) rozhodování o dalších problémech činnosti sdružení, které si valná hromada vyhradí.

Zdroj: vlastní zpracování, stanovy MAS (viz Seznam zdrojů [12], [15], [17], [19], [21])

Podrobné vymezení pravomocí valné hromady a související podmínky jsou uvedeny ve stanovách spolku a v Jednacím řádu Valné hromady.

Členové valné hromady jsou, dle podmínek metodiky rozděleny do zájmových skupin MAS. Počet a činnost jednotlivých zájmových skupin si stanovily jednotlivé MAS samy, dle skladby jejich členské základny:

Tabulka 7: Zájmové skupiny MAS

Název MAS	Zájmové skupiny MAS
MAS Chrudimsko	<ol style="list-style-type: none"> 1) Cestovní ruch, 2) Občanská vybavenost a bezpečnost, 3) Ochrana životního prostředí, 4) Průmysl a obchod, 5) Sociální služby, 6) Stravování, 7) Veřejná správa, 8) Volný čas, 9) Vzdělávání, 10) Zemědělství a lesnictví.
MAS Lanškrounsko	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hospodaření a péče o půdu a související činnost v územní působnosti MAS Lanškrounsko, 2) Tvorba pracovních míst v podnikání, regionální produkce v územní působnosti MAS Lanškrounsko, 3) Občanská společnost v územní působnosti MAS Lanškrounsko 4) Občanská společnost v územní působnosti MAS Lanškrounsko se zaměřením na ochranu majetku, 5) Vzdělávací, sociální, navazující a doplňkové služby v územní působnosti MAS Lanškrounsko, 6) Regionální rozvoj území v územní působnosti MAS Lanškrounsko.
MAS Region Kunětické hory	<ol style="list-style-type: none"> 1) Místní samospráva, 2) Vzdělávání a osvěta, 3) Sport a volnočasové aktivity, 4) Zemědělství, lesnictví a životní prostředí, 5) Podnikání a turistický ruch.
MAS ORLICKO	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hospodářství a péče o půdu v území MAS ORLICKO z pohledu akciových společností, 2) Hospodářství a péče o půdu v území MAS ORLICKO z pohledu drobných podniků a rolnických subjektů, 3) Rekreační a cestovní ruch v území MAS ORLICKO, 4) Tvorba pracovních míst v průmyslu a podnikání, regionální produkce v území MAS ORLICKO, 5) Regionální rozvoj území MAS ORLICKO, 6) Sociální, navazující a doplňkové služby v území MAS ORLICKO, 7) Spolkový život a společnost lidí v území MAS ORLICKO, 8) Vzdělanost v území MAS ORLICKO.
MAS Železnohorský region	<ol style="list-style-type: none"> 1) Státní správa, 2) Celoživotní vzdělávání a volnočasové aktivity, 3) Občanská vybavenost, 4) Cestovní ruch, 5) Zemědělství, 6) Regionální výrobci.

Zdroj: vlastní zpracování

2) Rozhodovací orgán

Představenstvo/Rada - nebo-li také programový výbor je statutárním orgánem MAS, který řídí činnost MAS mezi jednotlivými zasedáními valné hromady. Tento orgán vytváří organizační, technické, správní, právní, finanční a další podmínky pro jednotlivé aktivity MAS, vybírá typy projektů, konzultuje výběr projektů s výběrovou komisí a předává ke schválení valné hromadě, příp. neschválený výběr předává zpět výběrové komisi se svými připomínkami k doplnění. Je volen z řad členů MAS. Členové si pak volí svého předsedu a popřípadě i místopředsedu.

Tabulka 8: Kompetence rozhodovacích orgánů MAS

Název MAS	Počet členů	Kompetence orgánu
MAS Chrudimsko	5	<p>Představenstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schvaluje SCLLD, schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet MAS, b) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (manažerem), zaměstnanci MAS a účetním; samotné uzavření pracovněprávního vztahu a jeho ukončení se řídí příslušnými ustanoveními zákoníku práce, c) schvaluje výzvy k podávání žádostí, d) vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu, e) rozhoduje o počtu a zaměření zájmových skupin, f) schvaluje členství ve spolku na základě písemné přihlášky zájemce o členství, g) rozhoduje o vyloučení člena spolku, h) svolává nejvyšší orgán nejméně 2x ročně, i) dává předchozí souhlas k právním úkonům předsedy, kterými spolek: <ul style="list-style-type: none"> - nabývá a pozbývá vlastnického práva k nemovitým věcem, - zakládá jiné právnické osoby a o vkladech do těchto právnických osob, - nabývá a pozbývá vlastnického práva k movitým věcem, je-li hodnota movité věci vyšší než hodnota veřejné zakázky malého rozsahu podle zákona o veřejných zakázkách.
MAS Lanškrounsko	5	<p>Rada</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (manažerem), b) schvaluje výzvy k podávání žádostí o podporu projektů k plnění záměrů a cílů SCLLD, c) vybírá projekty k plnění záměrů a cílů SCLLD k realizaci a stanovuje výši alokace na základě návrhu Výběrové komise MAS Lanškrounsko, z.s., d) rozhoduje o vyloučení člena MAS Lanškrounsko, z.s., e) vede seznam členů, f) svolává valnou hromadu minimálně 1 x za šest měsíců, g) připravuje podklady pro jednání a rozhodování valné hromady,

		<ul style="list-style-type: none"> h) schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů k plnění záměrů a cílů SCLLD, i) schvaluje další vnitřní předpisy k realizaci SCLLD v území působnosti MAS Lanškrounsko, z.s., j) na základě pověření valné hromady schvaluje rozpočtové změny, k) schvaluje přijetí úvěru nebo zápůjčky, připravuje a navrhuje valné hromadě změny stanov.
MAS Region Kunětické hory	5	<p>Představenstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schvaluje SCLLD, schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet MAS (delegovaná pravomoc nejvyššího orgánu MAS), b) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (manažerem), zaměstnanci MAS a účetním; samotné uzavření pracovněprávního vztahu a jeho ukončení se řídí příslušnými ustanoveními zákoníku práce, c) schvaluje výzvy k podávání žádostí, d) vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu, e) rozhodování o počtu a zaměření zájmových skupin, f) schvalování členství ve sdružení na základě písemné přihlášky zájemce o členství, g) rozhodování o vyloučení člena sdružení, h) svolává nejvyšší orgán nejméně 1x ročně, i) rozhoduje o nabytí a pozbytí vlastnického práva k nemovitým věcem, j) rozhoduje o založení jiných právnických osob a o vkladech do těchto osob, rozhoduje o nabytí a pozbytí vlastnického práva k movitým věcem, je-li hodnota movité věci vyšší než hodnota veřejné zakázky malého rozsahu podle zákona o veřejných zakázkách.
MAS ORLICKO	7	<p>Rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (manažerem); samotné uzavření pracovněprávního vztahu a jeho ukončení se řídí příslušnými ustanoveními zákoníku práce, b) schvaluje výzvy k podání žádostí, c) vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu, d) rozhoduje o vyloučení člena MAS Orlicko, e) vede seznam členů, f) svolává valnou hromadu nejméně 1x ročně, g) připravuje podklady projednání a rozhodování valné hromady, h) schvaluje způsob hodnocení a výběr projektů, i) schvaluje další vnitřní předpisy MAS, schvaluje přijetí úvěru nebo zápůjčky a na základě pověření VH schvaluje rozpočtové změny, j) jménem MAS Orlicko jedná navenek předseda a na základě pověření předsedy nebo Rady místopředseda, každý z nich samostatně.
MAS Železnohorský region	9	<p>Představenstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> a) schvaluje SCLLD, schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet MAS (delegovaná pravomoc nejvyššího orgánu MAS),

	<ul style="list-style-type: none"> b) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (manažerem), zaměstnanci MAS a účetním; samotné uzavření pracovněprávního vztahu a jeho ukončení se řídí příslušnými ustanoveními zákoníku práce, c) schvaluje výzvy k podávání žádostí, d) vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu, e) rozhoduje o počtu a zaměření zájmových skupin, f) schvaluje členství ve sdružení na základě písemné přihlášky zájemce o členství, g) rozhoduje o vyloučení člena sdružení, h) svolává nejvyšší orgán nejméně 1x ročně, i) rozhoduje o nabytí a pozbytí vlastnického práva k nemovitým věcem, j) rozhoduje založení jiných právnických osob a o vkladech do těchto osob, k) rozhoduje o nabytí a pozbytí vlastnického práva k movitým věcem, je-li hodnota movité věci vyšší než hodnota veřejné zakázky malého rozsahu podle zákona o veřejných zakázkách.
--	---

Zdroj: vlastní zpracování, stanovy MAS (viz Seznam zdrojů [12], [15], [17], [19], [21])

Podrobné vymezení pravomocí představenstva a související podmínky jsou uvedeny ve stanovách spolku a v Jednacím řádu představenstva.

Jménem jednotlivých sdružení jedná za rozhodovací orgán samostatně předseda sdružení. V nepřítomnosti předsedy sdružení jedná jménem sdružení samostatně místopředseda sdružení (pouze MAS Chrudimsko, dle stanov, nemá funkci místopředsedy).

3) Výběrový orgán = Výběrová komise

Členy **výběrové komise** volí valná hromada MAS. Členové výběrové komise si volí ze svých řad svého předsedu. Je výběrovým orgánem sdružení - třídí projekty, provede výběr a hodnocení, předloží výběr projektů ke schválení Programovému výboru, seznam vybraných projektů předloží Valné hromadě, sestavuje seznam projektů v pořadí podle bodové hodnoty, vyznačuje projekty navržené ke schválení v rámci limitu a projekty náhradní.

Tabulka 9: Kompetence výběrových orgánů MAS

Název MAS	Počet členů	Kompetence orgánu
MAS Chrudimsko	9	<ul style="list-style-type: none"> a) Předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD, b) organizace veřejných obhajob žadatelů, c) vyhodnocení plnění Strategického plánu návrh jeho změn, doporučení pro Představenstvo - Programový výbor a Valnou hromadu ve věci plnění strategického plánu.
MAS Lanškrounsko	3	<ul style="list-style-type: none"> a) hodnotí a provádí předvýběr projektů k realizaci SCLLD dle předem stanovených objektivních kritérií, b) navrhuje pořadí projektů podle jejich přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD,

		<ul style="list-style-type: none"> c) zpracovává samostatně nebo ve spolupráci s dalšími orgány a pracovními skupinami návrh výběrových kritérií a jejich výklad, d) je zodpovědná za výběr dodavatelů aktivit k zabezpečování cílů MAS Lanškrounsko.
MAS Region Kunětické hory	3	<ul style="list-style-type: none"> a) provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií a navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k naplnění záměrů a cílů SCLLD, b) provádí další související činnosti.
MAS ORLICKO	5	<ul style="list-style-type: none"> a) provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií - navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k naplnění záměrů a cílů SCLLD, zpracovává samostatně, nebo ve spolupráci s dalšími orgány a pracovními skupinami návrh výběrových kritérií a jejich výklad, b) provádí další související činnosti.
MAS Železnohorský region	5	<ul style="list-style-type: none"> a) provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií a navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k naplnění záměrů a cílů SCLLD, b) provádí další související činnosti.

Zdroj: vlastní zpracování, stanovy MAS (viz Seznam zdrojů [12], [15], [17], [19], [21])

4) Kontrolní orgán

Je kontrolním orgánem sdružení - sleduje, kontroluje a posuzuje u všech orgánů a členů sdružení dodržování stanov, právních předpisů a vyvíjí činnost v souladu se standardy MAS a SCLLD, dodržování usnesení orgánů, dodržování práv a povinností všech členů, hospodaření a nakládání s majetkem.

Tabulka 10: Kompetence kontrolních orgánů MAS

Název MAS	Počet členů	Kompetence orgánu
MAS Chrudimsko	3	Kontrolní výbor: <ul style="list-style-type: none"> a) dodržování stanov spolku a všeobecně platných právních norem, b) dodržování usnesení orgánů spolku, c) dodržování práv a povinností všech členů spolku, d) hospodaření spolku a nakládání s jeho majetkem, e) dohlížení na to, zda sdružení vyvíjí činnost v souladu s platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD.
MAS Lanškrounsko	3	Kontrolní komise <ul style="list-style-type: none"> a) provádí běžnou kontrolu hospodaření MAS Lanškrounsko, z.s., b) minimálně jedenkrát ročně podává zprávu Valné hromadě MAS Lanškrounsko, z.s. o své kontrolní činnosti, c) projednává řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS Lanškrounsko, z.s., d) je oprávněna nahlížet do účetních knih a jiných dokladů MAS Lanškrounsko, z.s., týkajících se její činnosti a kontrolovat v nich obsažené údaje, e) dohlíží na to, že MAS Lanškrounsko, z.s. vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými předpisy, standardy MAS a SCLLD v územní působnosti MAS Lanškrounsko, z.s., a dalšími schválenými dokumenty MAS Lanškrounsko, z.s., f) svolává mimořádné jednání Valné hromady MAS Lanškrounsko,

		<p>z.s., a Rady MAS Lanškrounsko, z.s., jestliže to vyžadují zájmy MAS Lanškrounsko, z.s.,</p> <p>g) provádí průběžnou kontrolu realizace SCLLD a monitoruje naplňování schválených záměrů a cílů,</p> <p>h) provádí kontrolu projektů po dobu jejich realizace i v době udržitelnosti,</p> <p>i) provádí kontrolu plnění podmínek příjemce dotace,</p> <p>j) kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS Lanškrounsko, z.s., k realizaci SCLLD v území působnosti MAS Lanškrounsko, z.s., a její dodržování,</p> <p>k) projednává odvolání žadatelů o podporu projektů k realizaci SCLLD v území působnosti MAS Lanškrounsko, z.s., proti rozhodnutí MAS Lanškrounsko, z.s., na základě podkladů Výběrové komise MAS Lanškrounsko, z.s., včetně kontroly vyřizování odvolání žadatelů,</p> <p>l) zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD v územní působnosti MAS Lanškrounsko, z.s., (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD),</p>
<p>MAS Region Kunětické hory</p>	<p>3</p>	<p>Kontrolní výbor:</p> <p>a) Kontrolní výbor sdružení sleduje, kontroluje a posuzuje u všech orgánů a členů sdružení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování stanov sdružení, právních předpisů a vyvíjí činnost v souladu se standardy MAS a SCLLD, - dodržování usnesení orgánů sdružení, - dodržování práv a povinností všech členů sdružení, - hospodaření sdružení a nakládání s jeho majetkem. <p>b) Kontrolní výbor projednává výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS.</p> <p>c) Kontrolní výbor kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS a zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).</p> <p>d) Kontrolní výbor též plní jmenovité úkoly uložené valnou hromadou a přijímá podněty ke kontrolní činnosti od členů sdružení.</p> <p>e) Kontrolní výbor je oprávněn nahlížet do účetních knih a jiných dokladů sdružení a kontrolovat v nich obsažené údaje.</p> <p>f) Zprávy o kontrolní činnosti a další podněty, vyplývající z funkce kontrolního výboru, podává předseda kontrolního výboru valné hromadě sdružení, a to nejméně jedenkrát ročně.</p>
<p>MAS ORLICKO</p>	<p>3</p>	<p>Revizní komise:</p> <p>a) Provádí běžnou revizi hospodaření,</p> <p>b) Předkládá valné hromadě revizní zprávu,</p> <p>c) Plní jmenovité úkoly uložené valnou hromadou a přijímá podněty ke kontrolní činnosti od členů MAS Orlicko,</p> <p>d) Je oprávněna nahlížet do účetních knih a jiných dokladů MAS Orlicko a kontrolovat v nich obsažené údaje,</p> <p>e) Kontroluje výkon činnosti MAS Orlicko v souladu se zákony, těmito Stanovami, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD a dalšími schválenými dokumenty spolku,</p> <p>f) Projednává řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu</p>

		<p>o činnosti a hospodaření MAS Orlicko,</p> <p>g) Řeší spory, podněty členů,</p> <p>h) Může svolat mimořádnou valnou hromadu nebo zasedání Rady, jestliže to vyžadují zájmy MAS Orlicko,</p> <p>i) Provádí průběžnou kontrolu realizace SCLLD a monitoruje naplňování vytčených cílů,</p> <p>j) Provádí kontrolu projektů po dobu jejich realizace i v době udržitelnosti,</p> <p>k) Provádí kontrolu plnění podmínek příjemce dotace,</p> <p>l) Spolupracuje při vyhodnocení dopadu SPL,</p> <p>m) Kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování,</p> <p>n) Projednává odvolání žadatelů proti rozhodnutí MAS na základě podkladů Výběrové komise včetně kontroly vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS,</p> <p>o) Zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacího orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).</p>
<p>MAS Železnohorský region</p>	<p>3</p>	<p>Kontrolní výbor:</p> <p>a) Kontrolní výbor sdružení sleduje, kontroluje a posuzuje u všech orgánů a členů sdružení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování stanov sdružení, právních předpisů a vyvíjí činnost v souladu se standardy MAS a SCLLD, - dodržování usnesení orgánů sdružení, - dodržování práv a povinností všech členů sdružení, - hospodaření sdružení a nakládání s jeho majetkem. <p>b) Kontrolní výbor projednává výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS.</p> <p>c) Kontrolní výbor kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS a zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).</p> <p>d) Kontrolní výbor též plní jmenovité úkoly uložené valnou hromadou a přijímá podněty ke kontrolní činnosti od členů sdružení.</p> <p>e) Kontrolní výbor je oprávněn nahlížet do účetních knih a jiných dokladů sdružení a kontrolovat v nich obsažené údaje.</p> <p>f) Zprávy o kontrolní činnosti a další podněty, vyplývající z funkce kontrolního výboru, podává předseda kontrolního výboru valné hromadě sdružení, a to nejméně jedenkrát ročně.</p>

Zdroj: vlastní zpracování, stanovy MAS (viz Seznam zdrojů [12], [15], [17], [19], [21])

Popis činnosti jednotlivých pracovníků

Každá MAS má zřízenou svoji kancelář, která slouží k jednání, poskytování informací a prostor pro archivaci dokumentů. Činnost kanceláře je řízena manažerem MAS (který je i vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD), který je v pracovně právním vztahu. MAS mají i své další pracovníky, jako jsou účetní, administrativní pracovník nebo MAS často najímají pracovníky na dohodu o provedení práce na dílčí činnosti.

Tabulka 11: Přehled zaměstnanců jednotlivých MAS s jejich náplní práce

Název MAS	Zaměstnanec	Náplň práce
MAS Chrudimsko	manažer	<ul style="list-style-type: none"> a) vypracovává návrh výroční zprávy za daný rok; b) pomáhá zpracovat záměry a žádosti, spolupracuje na vytváření strategie; c) vybírá a registruje žádosti od žadatelů, provádí jejich administrativní kontrolu a poskytuje potřebnou pomoc a informace žadatelům; d) zaregistrované žádosti o projekty předává výběrové komisi; e) vede evidenci o projektech a provádí veškerou předepsanou archivaci; f) vytváří zásadní dokumenty spolku, jako jsou jednací a organizační řády, rozvojové strategie, směrnice apod.; g) vytváří dokumenty v souvislosti s výzvami v rámci programu LEADER, je zodpovědný za zveřejnění výzev a za provedení celého procesu výběru projektů; h) připravuje region a všechny eventuální žadatele z regionu pro příjem dotací z programu LEADER; i) poskytuje odborné konzultace k programu LEADER žadatelům o dotace; j) provádí kontrolu úplnosti a souladu předložených žádostí o poskytnutí dotace se SPL MAS; k) zajišťuje všechny činnosti spojené s monitoringem podpořených dílčích projektů tak, jak stanovují podmínky pravidel LEADER; l) dbá o pravidelné kontakty MAS s jinými MAS v tuzemsku i zahraničí; m) vyhledává jiné vhodné dotační programy a informuje o nich případné zájemce; n) zajišťuje pravidelné kontakty s tematicky blízkými institucemi, jako je MZe, SZIF, MMR, Pardubický kraj, vedení obcí v regionu MAS apod.; o) je zodpovědný za funkčnost kanceláře MAS; p) je zodpovědný za dodržení stanoveného rozpočtu MAS; q) je zodpovědný za účelnou, včasnou a profesionální prezentaci MAS v regionu, v ČR i v zemích EU; r) zastupuje MAS při činnostech a při jednáních na všech úrovních, v případě, že tato kompetence přísluší podle stanov statutárnímu orgánu, potom jen s platnou plnou mocí; s) je zodpovědný za finanční zdraví kanceláře, samostatně disponuje s finančními prostředky MAS do výše 5.000,- Kč za jednu finanční operaci; t) manažer MAS pracuje pouze pro jednu MAS a je k MAS v pracovněprávním vztahu; u) manažer MAS v případě potřeby řídí projektové manažery.
	Projektový manažer	Má na starosti daný projekt a jeho samotnou realizaci
	Účetní	Zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem sdružení. Nese odpovědnost za správnost účetní evidence. Účetní nemusí být členem sdružení a je zajištěna externě.
MAS Lanškrounsko	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	<ul style="list-style-type: none"> a) Práce při dokončení Strategie komunitně řízeného místního rozvoje území v územní působnosti MAS Lanškrounsko včetně komunitního projednání a zajištění standardizace MAS Lanškrounsko. b) Administrativní práce spojené s provozem MAS Lanškrounsko, z.s., c) Práce na projektu Realizace projektů spolupráce.
	Účetní	Zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem sdružení. Nese odpovědnost za správnost účetní evidence.
MAS Region Kunětické hory	Manažer	Je oprávněný jednat za sdružení v rozsahu vymezeném plnou mocí, kterou mu vystaví představenstvo sdružení, a to zejména jednat v administrativních záležitostech sdružení. Manažer nemusí být členem

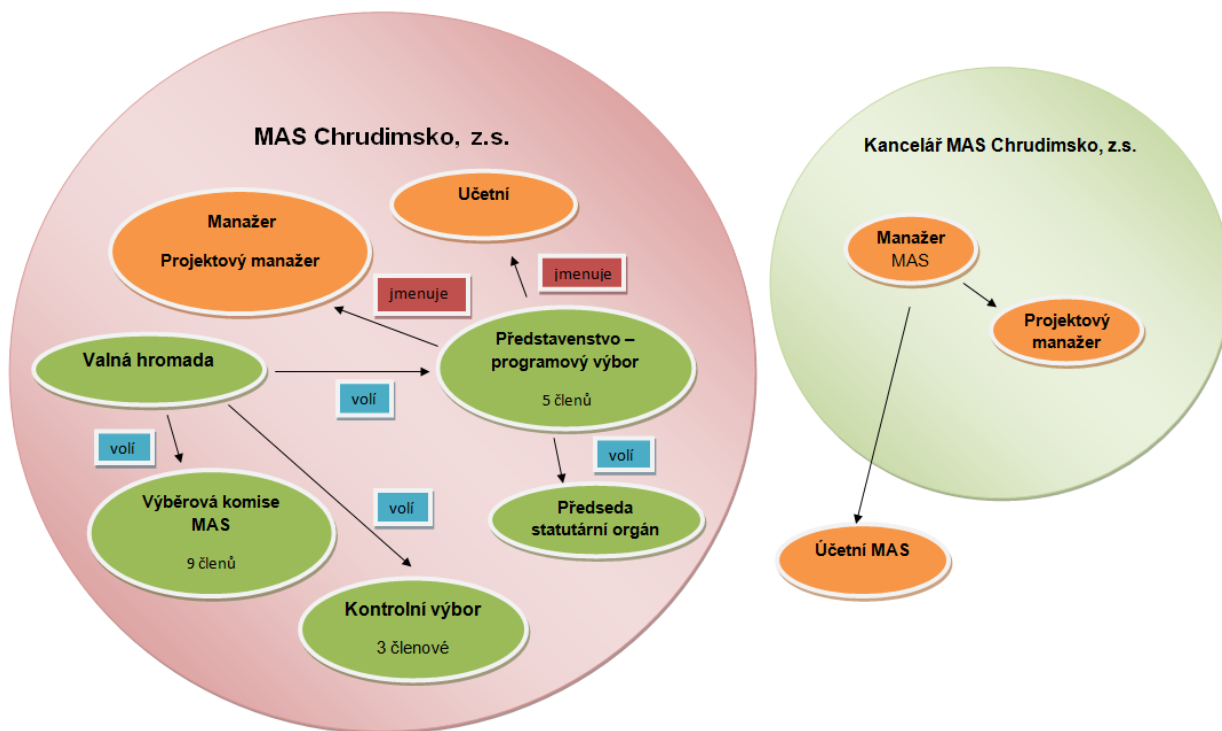
		sdužení, je v pracovně právním vztahu ke sdužení. Manažer se účastní jednání orgánů sdužení s hlasem poradním. Je zodpovědný za realizaci SCLLD.
	Vedoucí centrály	Je administrativním pracovníkem, který zajišťuje chod kanceláře MAS, komunikaci s členy a dalšími spolupracujícími subjekty v MAS Region Kunětické hory. Je v pracovně právním vztahu ke sdužení.
	Účetní	Zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem sdužení. Nese odpovědnost za správnost účetní evidence. Účetní nemusí být členem sdužení a je zajištěna externě.
	Koordinátor aktivit	Je zajištěn externě a vykonává činnost aktivit nad rámec realizace SCLLD, především poradenství.
MAS ORLICKO	Manažerka	Je oprávněná jednat za sdužení v rozsahu vymezeném plnou mocí, kterou jí vystaví představenstvo sdužení, a to zejména jednat v administrativních záležitostech sdužení.
	Administrativní pracovník	Konzultuje a administruje projekty realizované prostřednictvím MAS.
	Pracovník pro přípravu strategie	Má na starosti přípravu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje.
	Účetní	Zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem sdužení. Nese odpovědnost za správnost účetní evidence. Účetní nemusí být členem sdužení a je zajištěna externě.
MAS Železnohorský region	Manažer	Jedná z pověření statutárních orgánů, zodpovídá za kompletní realizaci SCLLD, výsledky předkládá koordinátorovi, úkoluje administrativního pracovníka, administruje žádosti v rámci SCLLD, jedná s žadateli, úřady v rámci SCLLD. V případě potřeby jedná se členy komisi a tematických pracovních skupin.
	Administrativní pracovník	Provádí činnosti spojené s administrací projektů realizovaných ze SPL MAS, realizuje aktivity MAS.
	Koordinátor aktivit	Je zajištěn externě a vykonává činnost aktivit nad rámec realizace SCLLD, především poradenství. Zadává úkoly pracovníkům kanceláře, kontroluje výsledky činnosti, které předkládá předsedovi / představenstvu.
	Účetní	Zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem sdužení. Nese odpovědnost za správnost účetní evidence. Vykonává legislativní úkony nezbytné pro chod MAS, vede evidenci projektů a jejich realizaci, záznamy o kontrolách a evidenci čerpání dotace a financování z vlastních zdrojů.

Zdroj: vlastní zpracování, stanovy MAS (viz Seznam zdrojů [12], [15], [17], [19], [21])

Nastavení hierarchie rozhodování

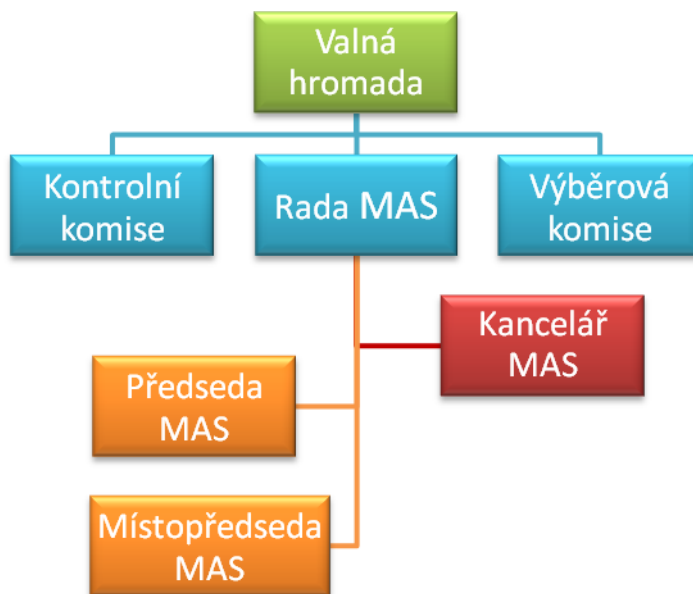
Graf 1: Organizační schéma MAS Chrudimsko

Organizační schéma zapsaného spolku MAS Chrudimsko a kanceláře MAS

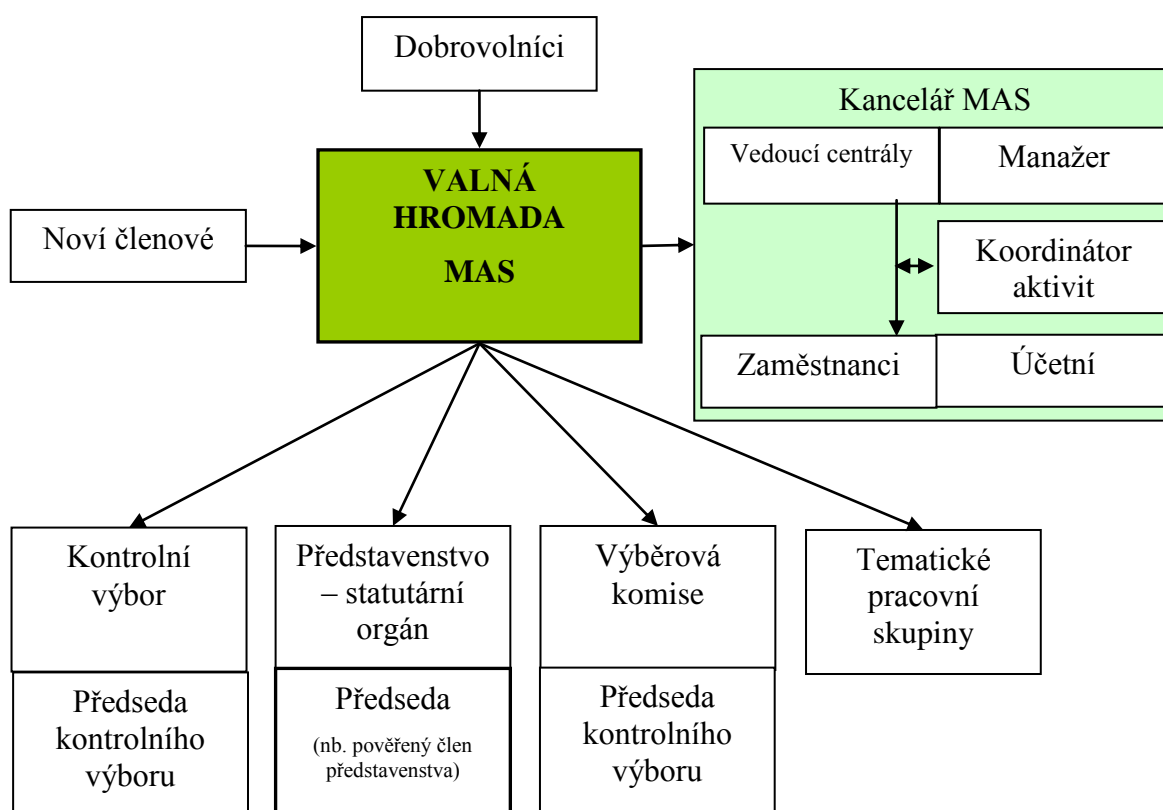
Zdroj: MAS Chrudimsko

Graf 2: Organizační schéma Místní akční skupiny Lanškrounsko

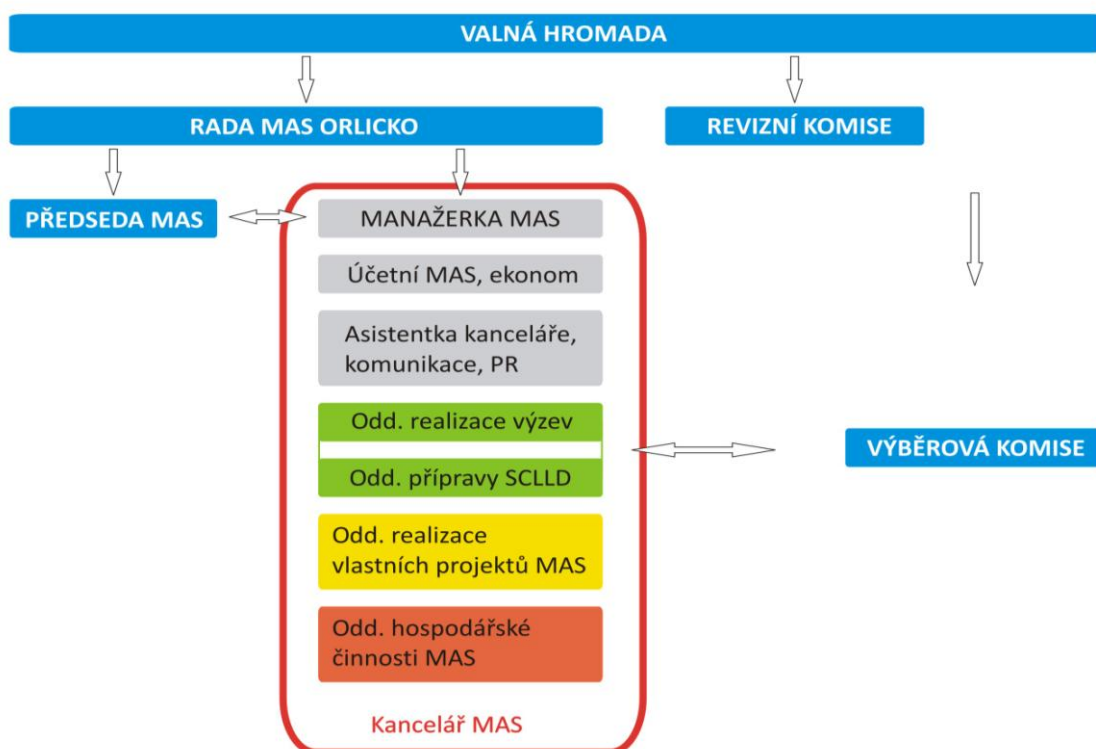
Zdroj: MAS Lanškrounsko

Graf 3: Organizační schéma MAS Region Kunětické hory

Zdroj: MAS Region Kunětické hory

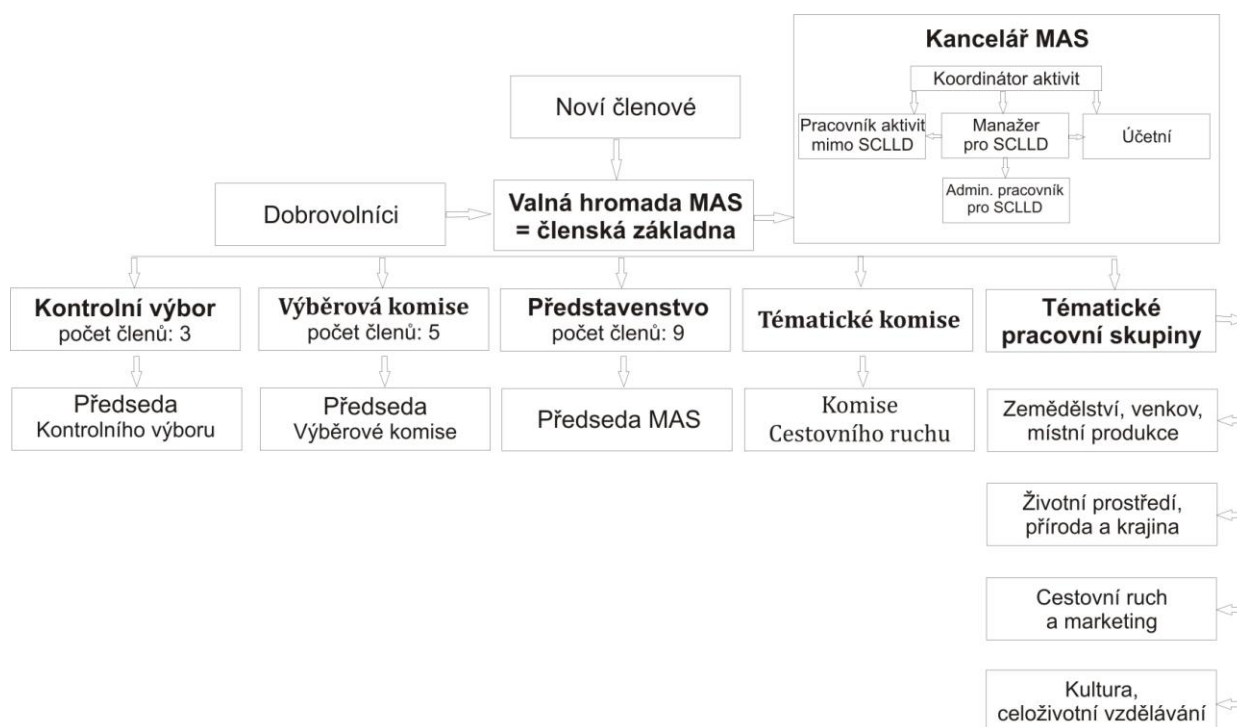
Graf 4: Organizační schéma MAS ORLICKO

Zdroj: MAS ORLICKO

Graf 5: Organizační schéma MAS Železnohorský region

Zdroj: MAS Železnohorský region

3.3 Doporučení

Všechny MAS mají v současné době zřízeny pracovní skupiny pro přípravu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014 – 2020, tyto pracovní skupiny by měly zůstat zachovány i po přípravě strategie a měly by nadále rozvíjet svoji činnost v daných oblastech. Sledovat naplňování nastavených aktivit ve strategii a tyto aktivity dále vhodně rozvíjet ku prospěchu dalšího rozvoje regionu.

4 ANALÝZA PROCESU VÝBĚRU PROJEKTŮ

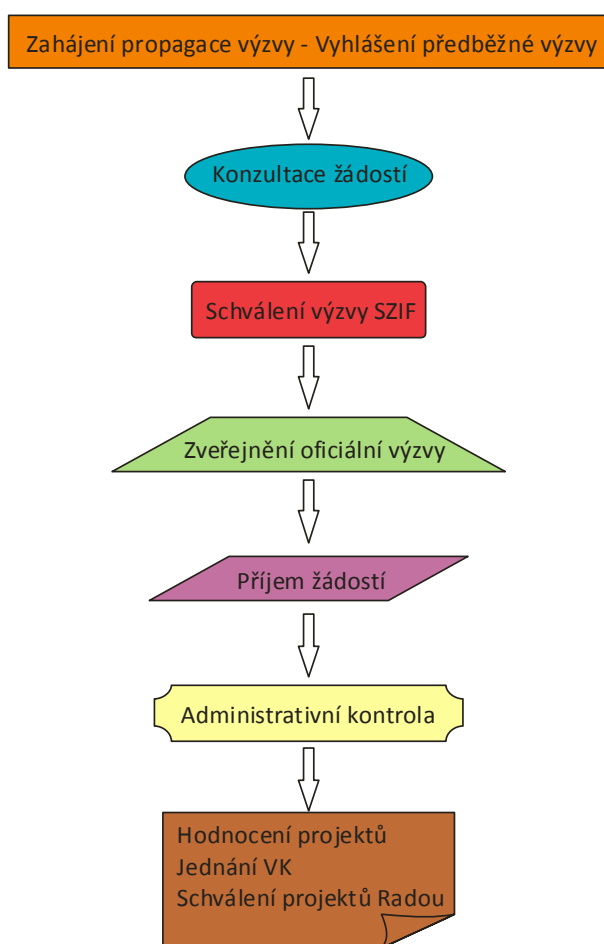
4.1 Schéma procesu výběru projektů v období 2007-2013 u podpořených MAS

Proces výběru projektů u podpořených MAS je obdobný a je zřejmý z následujících schémat.

MAS ORLICKO

Plné znění směrnice k „Řízení realizace výzev: vyhlášení – příjem – administrace – hodnocení – schválení“ je přílohou č. X1.

Graf 6: Schéma výběru MAS ORLICKO

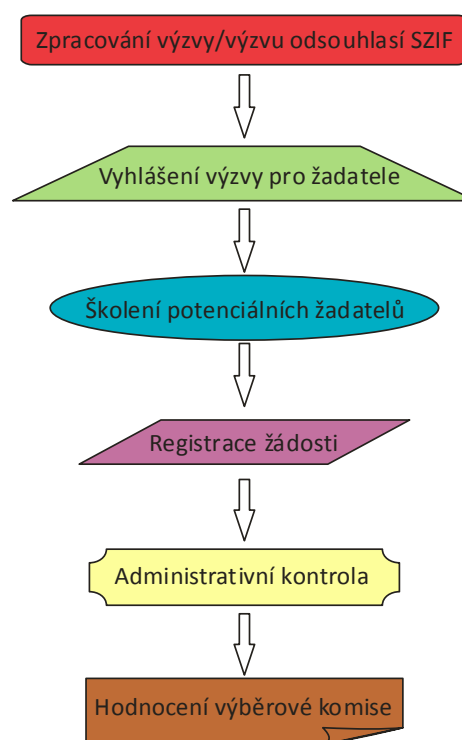

Zdroj: vlastní zpracování

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Plné znění směrnice (interní předpis) „Registrace a kontrola žádostí“ je přílohou č. X2.

Graf 7: Schéma výběru MAS ŽR

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.1 Stanovení preferenčních kritérií

MAS ORLICKO

Preferenční kritéria stanovila při realizaci SPL Rada MAS (programový výbor) na základně návrhu výběrové komise. Na základě každé realizované výzvy a její evaluace byla preferenční kritéria aktualizována ve spolupráci s výběrovou komisí a jejich zkušenostmi s hodnocením a výběrem projektů.

Mimo preferenční kritéria, obecně stanovená PRV, MAS určila doplňující kritéria, vč. bodového ohodnocení, která dle SPL nejlépe vystihují kvalitu projektů a dlouhodobou vizi MAS. Doplňující preferenční kritéria byla stanovena pro každou fici zvláště s ohledem na charakter žadatele/příjemce dotace – podnikatelé, neziskové organizace, obce, svazky obcí apod.

Preferenční kritéria pro jednotlivé fice jsou uvedena v příloze č. X5

U některých kritérií bodování probíhá na škále bodů (1 až x), u jiných body jsou buď uděleny v plné výši, nebo neuděleny.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Cílem hodnocení je vybrat dobré projekty, které splňují podmínky programu, přispějí k naplnění strategie regionu, které se skutečně zrealizují, přinesou přidanou hodnotu, dosáhnou naplánovaných výstupů a budou udržitelné.

Mimo preferenční kritéria, obecně stanovená PRV, MAS určila doplňující kritéria, vč. bodového ohodnocení, která dle SPL nejlépe vystihují kvalitu projektů a dlouhodobou vizi MAS:

Kriterium	Počet bodů
-----------	------------

Realizace projektu v obci do 500 obyvatel	
---	--

10

Realizace projektu na území více obcí	
---------------------------------------	--

5

V rámci projektu je realizováno více aktivit	
--	--

5/3 a více aktivity

Projekt prokazatelně navazuje nebo rozvíjí již funkční provoz/aktivitu	
--	--

5

Projekt je významným přínosem pro rozvoj většího území regionu	
--	--

5

Žadatel dosud nerealizoval projekt ze SPL MAS ŽR	
--	--

10

Bodování je realizováno buď plným počtem bodů, nebo nejsou přiděleny žádné body.

4.1.2 Komunikace před vyhlášením výzvy se žadatelem a vyhlášení výzvy

<p>MAS ORLICKO</p> <p>Zveřejnění jednotlivých výzev je zahajováno minimálně 60 dnů před plánovaným příjmem žádostí a to formou předběžného vyhlášení výzvy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • webové stránky, články v místním tisku, tiskového prohlášení v regionálním deníku (Orlický týdeník) – dle termínů, e-mailovou poštou starostům obcí s žádostí o osobní šíření informace, dle možností v dalších vhodných médiích (zpravodaj a webové stránky Agrární komory, prostřednictvím úředních desek). <p>Konzultace žádostí</p> <p>Konzultace žádostí probíhají průběžně po celý rok. Při prvotní konzultaci s potenciálním žadatelem zaznamenávají pracovníci kanceláře MAS informaci o žadateli do evidenčního listu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jméno a příjmení, název firmy, ▪ předmět dotace, ▪ předpokládané náklady projektu, ▪ kontaktní údaje, ▪ zdroj informací o MAS / vyhledávané výzvě. <p>Evidenční list následně slouží především k:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ k vyhodnocování realizované výzvy (počet žadatelů x počet podaných žádostí, zdroje informací o MAS a výzvách), ▪ tvorba databáze projektů v případě nezpůsobilých žadatelů, ▪ informování potenciálních žadatelů o vyhlášené výzvě, ve které jsou způsobilými žadateli. <p>Pro zajištění konzultací zveřejňuje MAS ORLICKO na svých webových stránkách minimálně základní informace, nutné pro přípravu žádostí o dotaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ text předběžné výzvy, ▪ fiche, ▪ předběžnou osnovu projektu pro přípravu popisu projektu (pokud není k dispozici závazná osnova projektu), ▪ pomocné metodiky pro přípravu projektu a kompletaci příloh (vlastnické vztahy, stanovisko stavebního úřadu...) dle jednotlivé fiche. <p>Vyhlášení výzvy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ v termínu stanoveném SZIF je podána žádost o vyhlášení výzvy a zveřejněna na webových stránkách v aktualitách a v sekci příslušné výzvy	<p>MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION</p> <p>Vyhlášení výzvy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v termínu stanoveném SZIF je podána žádost o vyhlášení výzvy. <p>Informovanost konečných příjemců</p> <p>V případě informování potenciálních konečných příjemců jsou výzvy zveřejňovány na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • webových stránkách MAS (www.maszr.oblast.cz), • v tištěné či elektronické podobě na úředních deskách měst a obcí v území. <p>Školení potenciálních žadatelů</p> <ul style="list-style-type: none"> • V období po vyhlášení výzvy do registrace žádosti je pořádán seminář pro potenciální žadatele (konkrétní termín je již součástí výzvy), kde je podrobně prezentována požadovaná forma zpracování žádosti, vč. příloh a je podána informace o podmínkách realizace a vyhodnocení.
--	---

4.1.3 Registrace projektů na MAS

MAS ORLICKO

Administrativní postup příjmu žádostí

Příjem projektů probíhá v termínu stanoveném výzvou. Pro příjem žádostí si žadatelé sjednávají termín v kanceláři MAS. Minimálně poslední den příjmu žádostí je určen pro „přeobjednání“ žadatelů, kteří se již dostavili k podání žádosti o dotaci, nedoložili ji však v dostatečné kvalitě/rozsahu.

Pokud Pravidla nestanoví jinak, probíhá příjem žádostí následovně:

- Žadatel se dostaví ve sjednaný den a hodinu do kanceláře MAS k podání žádosti o dotaci (ke sjednaní termínu podání žádosti o dotaci jsou žadatelé vyzváni osobně při konzultacích a v banneru na webových stránkách).
- Pokud žadatel přijde k podání žádosti neobjednan, vyčká na volný termín k podání žádosti, nebo si sjedná vhodný termín předložení žádosti ve stanovené lhůtě.
- Pracovník kanceláře MAS ověří způsobilost osoby k podání žádosti o dotaci (ověření osoby statutárního zástupce ve stanovách společnosti, výpisu z rejstříku atd. a ověření překládající osoby dle občanského průkazu) – případně provede ověření plné moci.
- Následně proběhne převzetí žádosti o dotaci a příloh dle kontrolního listu a podepsání dokumentace žadatelem.
- V případě, že je veškerá dokumentace předkládaná žadatelem v pořádku, převezme pracovník žádost a žadateli vystaví protokol o převzetí.
- Pokud není dokumentace žádosti o dotaci kompletní, postupuje kancelář MAS následovně:
  - A) Pokud je v souladu s vyhlášenou výzvou časový prostor pro pozdější předložení žádosti, sjedná pracovník kanceláře s žadatelem náhradní termín předložení žádosti a v rámci časové lhůty pro příjem žádostí poskytne žadateli informace pro dopracování žádosti. Žadatel se následně dostaví s dopracovanou žádostí o dotaci v náhradním termínu.
  - B) Pokud v souladu s vyhlášenou výzvou již není časový prostor pro pozdější předložení žádosti, vystaví pracovník kanceláře MAS protokol o nepřevzetí žádosti o dotaci a informuje žadatele o další plánované výzvě, do které je možno žádost předložit.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Příjem žádosti sekretariátem MAS

Žádost o dotaci se zpracovává v softwarovém nástroji zveřejněném pro danou výzvu na internetových stránkách MAS. Žádost o dotaci se podává v termínech vyhlášených MAS. **Každý žadatel může podat maximálně jednu žádost pro danou výzvu.**

Žadatel zpracovanou **Žádost** předává na MAS **v elektronické verzi** (CD), kde je žádost pracovníkem MAS vytištěna. Písemnou Žádost podepisuje žadatel před pracovníkem MAS osobně (pokud by žadatel podával Žádost prostřednictvím zmocněného zástupce, musí zmocněný zástupce k registraci Žádosti předložit zvlášť vytištěná čestná prohlášení s úředně ověřeným podpisem žadatele). Před podepsáním žádosti zkontroluje pracovník MAS oprávněnost osoby dokument podepsat. Před pracovníkem MAS žadatel či jím pověřená osoba žádost podepíše. Pověření osoby musí mít formu úředně ověřené plné moci s vymezením rozsahu zmocnění i časové platnosti. Je-li žádost již podepsána, nelze tento podpis, není-li úředně ověřen, uznat.

Součástí žádosti o dotaci jsou **povinné, popř. nepovinné přílohy** vždy ve dvou vyhotoveních (dle příslušné fiche). Přílohy předkládané žadatelem musí být v originále nebo v úředně ověřené kopii. U dokumentů, u kterých je ve specifické části Pravidel uvedeno „možno vrátit žadateli“, si MAS pořídí vlastní kopie do složky žadatele a původní dokumenty vrátí žadateli zpět. Dodatečné předkládání ani oprava obsahu předložených nepovinných příloh není možná.

Po předání celého kompletu žádosti obdrží žadatel písemné potvrzení o předání. Toto potvrzení bude podepsáno pověřeným pracovníkem MAS a osobou žadatele či jím pověřené osoby.

4.1.4 Administrativní a formální kontrola

<p>MAS ORLICKO</p> <p><u>Administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti</u></p> <p>Administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti probíhá ve stanoveném termínu, obvykle 1 až dva týdny (dle předpokládaného rozsahu předložených žádostí).</p> <p>Administrativní kontrolu provádějí pracovníci kanceláře MAS.</p> <p>Při administrativní kontrole a kontrole přijatelnosti pracovníci postupují:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dle kontrolních listů pro AK a kontrolu přijatelnosti, ▪ pravidel a fiche pro příslušnou výzvu, ▪ dle metodických informací a pokynů pro žadatele (požadovaných nad rámec požadavků SZIF). <p>Administrativní kontrolu a kontrolu přijatelnosti projektů provádějí vždy dva pracovníci kanceláře MAS, nezávisle na sobě. Na základě dvojí kontroly je následně zpracována výzva k odstranění nedostatků. Lhůta pro odstranění nedostatků se stanovuje 7denní. Výzvu odesílá pověřený pracovník MAS žadateli doporučeně poštou a e-mailem.</p> <p>Následně probíhá odstraňování nedostatků žádosti v kanceláři MAS. Odstraňování nedostatků opět provádí statutární zástupce žadatele, případně jím pověřená osoba (na základě plné moci).</p> <p>Po odstranění nedostatků všech žádostí rozesílá kancelář MAS, ve lhůtě stanovené pravidly, oznámení o splnění přijatelnosti projektu a jeho postoupení k hodnocení. Pokud pravidla nestanovují žádnou lhůtu, rozešle kancelář MAS oznámení ve lhůtě stanovené schváleným harmonogramem.</p> <p>Oznámení o splnění podmínek přijatelnosti podepisuje manažerka MAS, v případě potřeby může oznámení podepsat také předseda MAS.</p>	<p>MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION</p> <p><u>Administrativní kontrola projektů</u></p> <p>Přijaté žádosti projdou úplnou administrativní kontrolou (kontrola obsahové správnosti) a kontrolou přijatelnosti. Po provedené kontrole MAS bude informovat žadatele o výsledku kontroly do 5 kalendářních dnů. (Doklad bude zaslán doporučenou poštou nebo předán osobně).</p> <p><i>Registrace žádosti – kontrola úplnosti</i></p> <p>Před registrací žádosti o dotaci je provedena předběžná administrativní kontrola žádostí, projektů a povinných a nepovinných příloh požadovaných ve fichi a výzvě. Kontrolovat se bude zejména správnost údajů v žádosti, způsobilost nákladů, na jejichž podporu je žádáno, platnost povinných a nepovinných příloh. Tuto kontrolu provede manažer nebo jím pověřený pracovník. V případě, že nebyla shledána závada, projekt projde kontrolou přijatelnosti (viz kapitole 10.2.1.). Neúplná žádost o dotaci nebude zaregistrována. MAS vyhotoví zápis o administrativní kontrole a pošle ho na RO SZIF.</p> <p>Zjistí-li MAS při administrativní kontrole, že žádost včetně projektu a příloh je neúplná nebo obsahuje zjevně chybné údaje, oznámí žadateli do 5 kalendářních dnů od dne uzávěrky pro podávání žádostí konkrétní závady s výzvou k jejich odstranění. Toto oznámení proběhne způsobem, který umožní prokázání obdržení této výzvy žadatelem (osobně nebo doporučený dopis s doručenkou). Rozhodné je však datum odeslání této výzvy.</p> <p><i>Příjem opravených či doplněných žádostí</i></p> <p>Opravy a doplnění žádosti o dotaci musí žadatel na příslušném sekretariátu MAS provést osobně nebo prostřednictvím zmocněného zástupce (pro pověřené osoby platí stejná pravidla jako u prvotního příjmu žádostí). Dodatečné úpravy požadované míry podpory a dodatečné navýšení dotace nejsou možné. Manažer MAS nebo pověřený pracovník vydá potvrzení o převzetí opravených či doplněných částí žádosti, projektu nebo příloh.</p> <p>Nedojde-li k odstranění závad žádosti, projektu a příloh do 10 kalendářních dnů ode dne odeslání výzvy, považuje se žádost za neúplnou a bude z registrace vyřazena.</p>
--	---

Zvláštní případy:

V případě, že v rámci procesu administrace je projekt navržen k ukončení z důvodu nesplnění podmínek přijatelnosti nebo z důvodu administrativních nedostatků postupuje kancelář MAS následovně:

- žadateli odešle oznámení o ukončení administrace projektu,
- z důvodu zachování možnosti odvolání je projekt postoupen k hodnocení jako řádně podpořený projekt tak, aby v případě dostatečného bodového hodnocení a v případě, že bude odvolání žadatele vyhověno, mohl být podpořen a řádně předán na SZIF.

Analogicky se postupuje také v případě, že není ke dni postoupení žádostí k hodnocení rozhodnuto o splnění podmínek přijatelnosti.

Posouzení přijatelnosti žadatele a projektu - provádí MAS.

Po ukončení příjmu opravených či doplněných žádostí provede pověřený pracovník posouzení, zda zaregistrované projekty splňují kritéria přijatelnosti místní akční skupiny, která jsou obsažena ve fichích - splnění jednotlivých kritérií musí být dokladovatelné.

Do kritérií přijatelnosti je MAS povinna zahrnout kritéria přijatelnosti uvedená ve Specifické části pravidel příslušného hlavního a zároveň případných vedlejších opatření.

MAS vyřadí projekty, jejichž celková přijatelnost je záporná. Pověřený pracovník MAS sestaví dopis, kde žadatelům, jejichž projekt byl v rámci kritérií přijatelnosti shledán nepřijatelným, oznámí tuto skutečnost a současně uvede důvody, proč byla žádost nepřijatelná. Toto sdělení odešle žadateli doporučeným dopisem s doručenkou bez zbytečného odkladu.

Konečný žadatel, jehož projekt byl vyřazen na základě administrativní kontroly nebo kontroly přijatelnosti MAS, má možnost se do 7 pracovních dnů ode dne následujícího po odeslání doporučené zásilky od MAS podat žádost o přezkoumání postupů MAS na danou MAS. V případě, že nedojde na jednání po podání žádosti o přezkoumání postupů MAS ke shodnému závěru MAS a konečného žadatele, má konečný žadatel právo podat žádost o přezkoumání postupů MAS na příslušném RO SZIF, a pokud tak učiní, má zároveň povinnost dát tuto skutečnost MAS na vědomí. MAS musí umožnit konečnému žadateli předložit žádost o přezkoumání postupů MAS na RO SZIF nejpozději v termínu, kdy MAS předkládá na RO SZIF vybrané a nevybrané projekty k zaregistrování.

4.1.5 Proces výběru projektů – 1 fáze – zajištění administrace hodnocení

<p>MAS ORLICKO</p> <p><u>Hodnocení projektů</u></p> <p>Proces hodnocení projektů probíhá v souladu se samostatnou schválenou směrnicí (Metodickým postupem k hodnocení projektů – Příloha č. X3) a v souladu s aktuálním výkladem preferenčních kritérií.</p> <p><u>Příprava podkladů pro výběrovou komisi a programový výbor MAS</u></p> <p>Po skončení procesu hodnocení projektů zajišťuje kancelář MAS následující aktivity:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Převzetí veškerých hodnocených projektů od hodnotitelů a převzetí dokumentace pro hodnocení (metodický pokyn k hodnocení projektů, výklad preferenčních kritérií). Současně jsou od hodnotitelů převzaty výkazy práce a podepsané dohody o provedení práce. 2. Kancelář MAS následně:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proveďte kontrolu hodnocení. Pokud u některého z projektů dojde k ukončení administrace na základě nesplnění bodovaných preferenčních kritérií „přijatelnosti“, zašle těmto žadatelům oznámení o ukončení administrace projektu. ▪ Zpracuje dle výsledků hodnocení jednotlivých hodnotitelů přehledné tabulky hodnocení za jednotlivé projekty. ▪ Zpracuje přehled finančního čerpání příslušné výzvy, ve složení Alokované prostředky na příslušnou fiche / Požadovaná výše dotace v příslušné fiche. ▪ Zpracuje přehled volných disponibilních prostředků (přebytky hospodaření z minulých let, nedočerpané prostředky z minulých kol atd.) v souladu s usnesením programového výboru. ▪ Připraví podklady k jednání VK (prezenční listinu, čestné prohlášení) a rozešle pozvánky na jednání VK (v souladu se schváleným harmonogramem). 3. Manažer/ka MAS:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projedná s předsedou VK přípravu jednání (seznámení s projekty, potenciální problémy, projekty s neukončenou administrací a ve lhůtě pro odvolání, projekty ukončené z důvodu nesplnění podmínek přijatelnosti v procesu hodnocení atd.). ▪ Zajistí přípravu podkladů k jednání dle pokynů předsedy VK. <p>Jednání VK</p> <p>Jednání VK probíhá dle schváleného harmonogramu realizace výzvy.</p> <p>Jednání VK se řídí samostatnou směrnicí (metodický pokyn k hodnocení projektů).</p> <p>Výstupem jednání VK je zápis, jehož přílohou je seznam projektů doporučených k financování.</p> <p>V případě, že VK navrhne podpořit některý z projektů „podmíněně“ ověří kancelář ve lhůtě do jednání Rady MAS, zda žadatel o dotaci s uloženou podmínkou souhlasí.</p>	<p>MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION</p> <p>Výběr projektů provádí výběrová komise na základě manuálu pro hodnotitele zveřejněném na webu – Příloha č. X4.</p>
--	--

4.1.6 Porovnání metodik hodnocení projektů

4.1.6.1 Úvod k hodnocení projektů a hodnotitelé

MAS ORLICKO

Hodnocení projektů

Hodnocení projektů předložených MAS ORLICKO probíhá v souladu s předem stanovenými preferenčními kritérii a výkladem preferenčních kritérií:

- a) „od stolu“ – výhradně na základě předložených dokladů (textu žádosti, povinných a dobrovolných příloh),
- b) „na základě veřejné prezentace“ – na základě předložených dokladů (textu žádosti, povinných a dobrovolných příloh) a na základě podaných rozšiřujících informací v rámci veřejné prezentace projektu.

Hodnotitelé projektů

(1) Hodnotiteli projektů jsou následující subjekty:

- členové hodnotící komise MAS ORLICKO,
- externí hodnotitelé z území MAS ORLICKO.

(2) Hodnotitele jmenuje valná hromada. Členové výběrové komise jsou jmenováni do funkce hodnotitele projektů v délce svého funkčního období, externí hodnotitelé jsou jmenováni pro kalendářní rok.

(Do roku 2012 byly externími hodnotiteli hodnotitelé projektů z MAS Pohoda venkova).

Hodnotitelská komise

(1) Hodnotitelská komise je tvořena všemi členy výběrové komise MAS a dále externími hodnotiteli, kteří připravovali návrh hodnocení těch projektů, jejichž hodnocení je předmětem veřejné prezentace.

(2) Hodnotitelská komise provádí společné hodnocení těch projektů, jejichž hodnocení je rozšířeno o veřejnou prezentaci projektů a aktivit, majících vliv na bodové hodnocení žádosti (projektu).

(3) Hodnotitelská komise je usnášení schopná, je-li přítomna minimálně nadpoloviční většina členů hodnotitelské komise a současně je-li přítomen ke každé plánované prezentaci projektů minimálně jeden hodnotitel, kterému byla přidělena žádost k bližšímu studiu a návrhu bodového hodnocení.

(4) Jednání hodnotitelské komise řídí předseda výběrové komise.

Přidělení projektů hodnotitelům

(1) Přidělení projektů jednotlivým hodnotitelům, kteří podepíší prohlášení o mlčenlivosti a nestrannosti, je anonymní

a probíhá na základě losování projektů za přítomnosti vždy jednoho hodnotitele a minimálně dvou pracovníků MAS.

(2) K hodnocení jsou přiděleny všechny projekty, které jsou součástí příslušné výzvy, bez ohledu na to, zda jejich hodnocení je, nebo není, následně předmětem veřejné prezentace.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Hodnocení - bodování projektů MAS

Všechny projekty, které byly z hlediska přijatelnosti MAS hodnoceny kladně, jsou předloženy **Výběrové komisi** MAS. Hodnocení projektů výběrovou komisí MAS proběhne v průběhu max. 5 dnů. Manažer MAS zajistí na termín zasedání odpovídající prostory pro práci výběrové komise a další technické prostředky nutné k jejich práci.

Hodnocení:

Každá projektová žádost je hodnocena dvěma nezávislými hodnotiteli na základě Manuálu pro hodnotitele. Hodnotitel o každé hodnocené projektové žádosti vypracuje Protokol o bodovém hodnocení projektu na základě stanovených preferenčních kritérií. Každý hodnotitel obdrží projekt v tištěné verzi. Rozdělení projektů hodnotitelům provádí manažer nebo pověřený pracovník na základě losu. O přidělení žádosti konkrétnímu hodnotiteli si vede záznam, o kterém zachovává mlčenlivost. Záznam vede z toho důvodu, aby jedna žádost nebyla hodnocena dvakrát stejným hodnotitelem. Není stanoven max. počet žádostí, které hodnotí jeden hodnotitel.

4.1.6.2 Postup pro hodnocení projektů

MAS ORLICKO

Postup pro hodnocení projektů – projekty, které nejsou předmětem veřejné prezentace

(1) Hodnotitelé jsou informováni o termínu hodnocení projektů a termínu školení pro hodnotitele minimálně s 2 týdenním předstihem.

(2) Hodnocení projektů předchází „Školení pro hodnotitele“. V rámci školení pro hodnotitele jsou hodnotitelé seznámeni především s výzvou, charakteristikou a preferenčními kritérii jednotlivých fiche, termíny pro hodnocení projektů, požadavky na zajištění mlčenlivosti a nepodjatosti apod.

Na závěr školení hodnotitelé obdrží „Výklad preferenčních kritérií“ pro příslušnou výzvu a podklady pro uzavření dohody o provedení práce (time – sheet).

(3) Bezprostředně po ukončení „Školení pro hodnotitele“ proběhne rozlosování projektů hodnotitelům.

(4) Každý projekt je přidělen dvěma hodnotitelům.

(5) Po přidělení projektu losem hodnotitel na místě deklaruje svou nepodjatost a mlčenlivost k vylosovanému projektu.

(6) Po prohlášení o nepodjatosti a mlčenlivosti je hodnotiteli předán projekt, tabulka pro hodnocení projektů „Bodové hodnocení – preferenční kritéria“ a pokyny pro hodnocení projektů.

(7) Ve stanoveném termínu hodnotitelé odevzdají do kanceláře MAS přidělené projekty, včetně provedeného hodnocení.

(8) Kancelář MAS zaznamená výsledky bodového hodnocení projektů do přehledné tabulky. Pokud je rozdíl mezi bodovým hodnocením 1. a 2. hodnotitele více než 20 % bodů z vyššího přiděleného bodového hodnocení, je projekt postoupen k 3. hodnocení.

Projekt je dále automaticky postoupen k 3. hodnocení, pokud se hodnotitelé rozcházejí v hodnocení kritéria, definujícího kritickou hranici podpory projektu v takovém rozsahu, že jedno hodnocení je nad kritickou hranicí a druhé hodnocení je pod kritickou hranicí.

(9) Třetí hodnocení projektu provádí hodnotitel v území MAS ve stanoveném termínu.

(10) Pro každý projekt je zpracována tabulka „Výsledky bodového hodnocení hodnotitelů – preferenční kritéria“, která slouží jako podklad pro hodnocení výběrové komise.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Průběh zasedání:

Manažer nebo pracovník sekretariátu zahájí jednání. Sdělí členům Výběrové komise celkový počet projektových žádostí k hodnocení. Členové výběrové komise si postupně vylosují projektové žádosti, které budou hodnotit. Podle počtu žádostí si každý člen vylosuje určitý počet tak, aby každý projekt byl hodnocen dvěma hodnotiteli. V případě, že si při losování hodnotitel vylosuje žádost, kterou již hodnotil nebo žádost, ke které může být z jakéhokoli důvodu podjatý, oznámí tuto skutečnost manažerovi a vylosuje si další žádost. Manažer nebo jím pověřená osoba si zapíše, kdo si jaký projekt vylosoval. Následně každý hodnotitel obdrží manuál pro hodnotitele k vylosovaným projektům a osnovy projektů. Po rozdělení podkladů manažer nebo jím pověřená osoba ukončí zasedání, hodnotitelé provádí hodnocení vylosovaných projektů. Ohodnocené projektové žádosti předávají manažerovi nebo pracovníkovi sekretariátu ve stanoveném termínu.

V případě, že se bodové ohodnocení dvou hodnotitelů u jednoho projektu bude lišit o více než 20 % maximální bodové hodnoty, bude tento projekt hodnotit třetí hodnotitel (člen Výběrové komise). Výsledným hodnocením bude aritmetický průměr dvou hodnocení, která budou k sobě bodově nejbližší.

Hodnotitelé budou hodnotit projekty pouze na základě informací uvedených v žádosti a v přílohách.

Proškolení hodnotitelů proběhne vždy v rámci semináře pro výběrovou komisi před samotným zasedáním výběrové komise. V rámci tohoto semináře podepíší hodnotitelé prohlášení o nestrannosti a důvěrnosti. Po jeho ukončení bude přistoupeno k losování žádostí a vlastnímu hodnocení.

Výsledné bodové hodnocení

Předseda nebo pověřený pracovník a manažer přezkoumají výsledné součty, zapíší tyto součty do připraveného protokolu a dopočítají aritmetický průměr obou hodnocení každé hodnocené projektové žádosti. Na základě těchto hodnot projekty seřadí v pořadí od nejlépe hodnoceného k nejhůře hodnocenému.

(11) V případě, že byl projekt předmětem třetího bodového hodnocení, zaznamenají pracovníci kanceláře MAS do sloupce „Počet bodů celkem“ součet těch dvou bodových hodnocení, mezi kterými je menší bodový rozdíl.

(12) V případě, že hodnotitel prokazatelně přidělí neoprávněně body za povinné preferenční kritérium vytvoření nového trvalého pracovního místa, kdy žadatel toto bodové zvýhodnění nepožaduje, jsou pracovníci kanceláře MAS povinni opravit body za předmětné preferenční kritérium dle požadavku stanoveného žadatelem v projektu a v souladu s platným výkladem preferenčních kritérií. Seznam oprav zaznamená pověřený pracovník kanceláře MAS do protokolu, který svým podpisem ověří předseda VK MAS.

(13) Výsledky hodnocení (bodování) zaznamená MAS také do formuláře Žádosti o dotaci na základě konečného rozhodnutí výběrové komise.

(14) MAS písemně informuje žadatele o získaném počtu bodů za jednotlivá kritéria, u vybraných žádostí pak navíc o závazcích spojených s udělenými body.

Postup pro hodnocení projektů – projekty, které jsou předmětem veřejné prezentace

(1) - (7) viz body (1) - (6) u hodnocení bez veřejné prezentace

(8) Ve stanoveném termínu zpracují hodnotitelé návrh bodového hodnocení projektu a provedou přípravu dotazů k hodnocení předmětného projektu, které budou položeny při veřejné prezentaci

(9) Následně proběhnou ve stanoveném termínu veřejné prezentace projektů před hodnotitelskou komisí.

(10) O termínu konání veřejných prezentací budou členové hodnotitelské komise informováni v rámci školení pro hodnotitele. Žadatelé budou mít možnost zvolit si ve stanoveném termínu čas, případně datum veřejné prezentace svého projektu při administrativní kontrole projektu v kanceláři MAS. O předběžném termínu veřejných prezentací budou žadatelé informováni již při administrativní přípravě projektu.

(11) Prezentace projektů je veřejná a probíhá v sídle MAS ORLICKO.

(12) Prezentace projektů se mohou účastnit všichni žadatelé o dotaci, členové MAS i široká veřejnost. Dále se hodnocení projektů účastní manažer, nebo alespoň jeden pracovník kanceláře MAS.

(13) Pro prezentaci projektového záměru a dotazy hodnotitelské komise je vyhrazeno 15 minut na každého žadatele (projektovou žádost). V rámci tohoto času představí žadatel velmi krátce (max. 5 minut) předmět žádosti a následně zodpoví dotazy hodnotitelů, které se vztahují k hodnocení projektové žádosti.

(14) Pro prezentaci projektu a doložení hodnocení smí žadatel na místě předložit doplňující doklady, které nebyly předmětem žádosti (např. z důvodu velikosti, rozsahu atd.) – např. trofeje a ceny, fyzické výstupy z činnosti, kroniku sdružení atd.

(15) Dotazy k hodnocení projektů mohou žadateli pokládat pouze členové hodnotitelské komise a pracovníci kanceláře MAS.

(16) Během prezentace projektu si všichni členové hodnotitelské komise zaznamenávají do připravených formulářů návrh bodového hodnocení za jednotlivá preferenční kritéria, případně poznámky a postřehy k závěrečné diskusi o konečném bodovém hodnocení.

(17) Po skončení všech prezentací jedná hodnotitelská komise společně o bodovém hodnocení prezentovaných projektů.

(18) Jednání hodnotitelské komise je neveřejné.

(19) Návrh na bodové hodnocení dílčích kritérií předkládá(jí) ten(ti) hodnotitel(é), který(ří) projektovou žádost obdržel(i) bližšímu studiu při losování projektů.

(20) O udělení bodového hodnocení rozhoduje hodnotitelská komise společně na návrh příslušného hodnotitele(lů). V případě, že není komise v udělení počtu bodů za příslušné kritérium jednotná, uděluje se takové bodové hodnocení, které získá největší počet hlasů přítomných členů hodnotitelské komise. V případě vyrovnaného počtu hlasů se přiděluje vyšší ze dvou navrhovaných bodových hodnocení.

(21) Pokud se žadatel o dotaci nedostaví k veřejné prezentaci, provede hodnotitelská komise hodnocení žádostí na základě návrhu hodnotitelů, kteří žádost obdrželi k bližšímu studiu, bez další diskuse. Do formuláře hodnocení je vždy zaznamenán průměr bodových hodnocení obou hodnotitelů.

(22) Bodové hodnocení průběžně zaznamenává pracovník kanceláře MAS do tabulky „Výsledky bodového hodnocení projektů hodnotitelskou komisí – preferenční kritéria“

(23) Výsledek bodového hodnocení všech projektů je následně vytištěn a podepsán všemi členy hodnotitelské komise a slouží jako příloha zápisu z jednání hodnotitelské komise.

(24) Z jednání hodnotitelské komise je dále vyhotoven zápis, ve kterém jsou zaznamenány minimálně následující informace: datum, čas a místo jednání hodnotitelské komise, informace o prezentovaných projektech a prezentujících osobách a informace a doporučení k udržitelnosti projektu. Zápis z jednání komise podepisuje předseda hodnotitelské komise.

(25) Výsledky hodnocení (bodování) zaznamená MAS také do formuláře Žádosti o dotaci na základě konečného rozhodnutí výběrové komise.

(26) MAS písemně informuje žadatele o získaném počtu bodů za jednotlivá kritéria, u vybraných žádostí pak navíc o závazcích spojených s udělenými body.

4.1.6.3 Výsledné jednání výběrové komise a schvalovací proces

MAS ORLICKO

Jednání Výběrové komise

(1) Výběrová komise na svém jednání postupuje následovně:

1) Seznámí se s jednotlivými projekty, které byly předmětem hodnocení a získaným bodovým hodnocením.

Pro seznámení s projekty vychází Výběrová komise z:

- přiděleného bodového hodnocení v rámci jednotlivých projektů,

- připomínek hodnotitelů k jednotlivým projektům zaměřených na udržitelnost projektu.

2) Seznámí se s projekty, které v bodovém hodnocení nesplnily požadavky na stanovenou kritickou hranici. Kritickou hranicí se rozumí minimální počet bodů, který musí projekt získat, aby mohl být doporučen k financování.

Kritické hranice podpory projektů k financování jsou stanoveny následovně:

Projektová žádost musí získat minimálně 50 % bodů od obou hodnotitelů z těchto kritérií:

- Kvalita zpracování projektu: srozumitelnost, smysluplnost.

- Kvalita zpracování projektu: technické řešení, stanovisko stavebního úřadu a vlastnické vztahy.

3) V případě potřeby stanoví VK dodatečné podmínky, za kterých bude projekt podpořen, a to následovně:

V případě, že na základě získaného bodového hodnocení, připomínek hodnotitelů nebo objektivní znalosti členů VK ve vztahu k posuzovanému projektu vznikne objektivní obava ve vztahu k zajištění udržitelnosti projektu, je Výběrová komise oprávněna doporučit projekt k financování podmíněně.

Podmínka může být vztahována pouze k zajištění udržitelnosti projektu.

Podmínka nesmí zasahovat do podstaty projektu, především do technického řešení, cílů nebo výsledků projektu, cílových skupin atd.

4) Stanoví pořadí projektů v rámci jednotlivých fiche dle získaného bodového hodnocení.

5) Mají-li dva a více projektů stejný počet bodů přidělených v hodnocení, umístí se v pořadí první projekt realizovaný v obci s vyšším úbytkem, nebo menším přírůstkem obyvatel. V případě shody projektů „na čáře“ z jedné obce, bude podpořena žádost toho žadatele, který předložil projekt dříve.

6) V případě, že v některých fiche převyšuje částka alokovaných prostředků celkovou výši požadované dotace, navrhne přesun těchto prostředků do fiche, kde hodnota požadované dotace převyšuje alokaci pro příslušné kolo výzvy. Navržený přesun prostředků zdůvodní.

7) Výběrová komise může rozdělit nevyčerpané prostředky opatření IV.1.2. z předchozích let.

8) Zpracuje seznam projektů doporučených / podmíněně doporučených / nedoporučených k podpoře.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Výběr projektových žádostí

Do 10 dnů od odevzdání obodovaných projektových žádostí Výběrovou komisí zasedne Představenstvo, a to vybrané projekty dle bodového hodnocení a aktuálních finančních prostředků schválí. Následně je vyhotoven Seznam vybraných a nevybraných žádostí s uvedením bodového zisku a čísla fiche. O výsledku výběru je konečný žadatel informován do 5 pracovních dní po konečném výběru projektů, nejpozději však v den zaregistrování na RO SZIF, minimálně na internetových stránkách www.maszr.oblast.cz.

Rozhodování se musí řídit těmito zásadami:

1) V první řadě bude doporučen k financování nejlépe bodovaný projekt z každé fiche.

2) Následně budou až do vyčerpání finančních prostředků podpořeny projekty, které získaly další nejvyšší bodová ohodnocení.

3) V případě shodného bodování rozhoduje datum a čas podání žádosti.

4) Ze zasedání výběrové komise bude sekretariátem vypracována Hodnotící zpráva výběrové komise, která bude předložena Představenstvu ke schválení.

Všechny tyto zprávy a seznamy budou předány registraci na RO SZIF v termínu vyhlášeném Ministerstvem zemědělství ČR.

Neschválení projektu k financování

V případě, že projekt nebyl vybrán ke spolufinancování z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků, sdělí tuto skutečnost MAS písemně žadateli. Sdělení připraví manažer MAS nebo jím oprávněná osoba a odešle jej doporučeným dopisem s doručenkou, a to do 5 kalendářních dnů od schváleného výběru projektů představenstvem MAS.

(2) Výsledkem jednání výběrové komise jsou následující dokumenty:

Zápis z jednání výběrové komise, který obsahuje minimálně následující informace:

- termín a místo konání VK, přítomní členové výběrové komise (prezenční listina),
- informace o žádostech, které byly předmětem posuzování VK (přílohou zápisu je formulář „Seznam žádostí hodnocených VK“),
- informace o postupu hodnocení projektů, včetně zdůvodnění přesunu alokací mezi jednotlivými fichemi,
- informace o podpořených/nepodpořených projektech a navržených náhradnících (přílohou zápisu je formulář „Seznam vybraných/nevybraných projektů“),
- podpis předsedy VK na zápisu a všech přílohách zápisu.

Anonymita hodnocení

(1) Rozdělení projektů k hodnocení mezi konkrétní hodnotitele je anonymní pro členy výběrové komise, revizní komise, rady, žadatele, případně ostatní třetí osoby. Přiřazení projektů jednotlivým hodnotitelům dle jmen je známo pouze zaměstnancům MAS, předsedovi výběrové komise a hodnotitelům konkrétního projektu, kteří jsou vázáni mlčenlivostí. Dále je jmenovité přiřazení projektů hodnotitelům známo pracovníkům Státního zemědělského intervenčního fondu.

(2) V případě projektů, jejichž hodnocení je předmětem veřejné prezentace, je přidělení projektů k bližšímu studiu hodnotitelům anonymní až po dobu veřejné prezentace. Následné bodové hodnocení projektů probíhá již celou hodnotitelskou komisí.

Projednání projektů podmíněčně podpořených k financování

(1) Po skončení jednání VK informuje kancelář MAS žadatele, jejichž projekty byly podmíněčně podpořeny k financování, o podmíněčné podpoře projektů a vyzve je k vyjádření, zda jsou ochotni splnit uložené podmínky.

(2) Pro jednání Rady MAS jsou následně ke schválení předloženy pouze ty podmíněčně podpořené projekty, u nichž žadatelé souhlasili se splněním uložených podmínek.

Schválení podpořených projektů

(1) Schválení podpořených projektů zajišťuje programový výbor MAS na základě výsledků jednání výběrové komise.

(2) Jednání programového výboru se účastní předseda výběrové komise, který členy programového výboru seznámí s postupem hodnocení projektů a stanovení konečného pořadí podpořených projektů.

(3) Po jednání výběrové komise, při kterém se vyhotovuje Seznam vybraných/nevybraných projektů, a následném schválení radou MAS se zveřejňuje Seznam vybraných žádostí na webových stránkách MAS ORLICKA, a to nejpozději poslední den příjmu žádostí na RO SZIF v rámci příslušného kola PRV.

4.1.6.3 Možnost odvolání

MAS ORLICKO

Odvolání žadatele oproti udělenému bodovému hodnocení:

Žadatelé o dotaci, jejichž projekty nebyly doporučeny k financování, mají možnost podat odvolání oproti postupu MAS (oproti udělenému bodovému hodnocení).

Žadatelé jsou v rámci oznámení o doporučení/nedoporučení projektu k financování informováni o možnosti podat Odvolání oproti postupu MAS (dále jen „Odvolání“). Nestanoví-li Pravidla jinak, stanovuje se lhůta pro odvolání oproti postupu MAS 7 kalendářních dnů ode dne následujícího po dni odeslání oznámení. Žadatelům nedoporučeným k financování se oznámení zasílá nejen poštou (doporučeně), ale také emailem.

O možnosti Odvolání jsou poučeni také žadatelé, jejichž projekty byly podpořeny „podmíněně“.

Odvolání žadatelů oproti postupu MAS je doručeno do kanceláře MAS osobně žadatelem (nebo pověřeno osobou), aby mu bylo možné předat oznámení o dalším postupu projednání odvolání na MAS, které umožní seznámit žadatele s termíny projednání odvolání (včetně lhůty pro odvolání oproti postupu MAS na RO SZIF).

Projednání odvolání žadatelů oproti postupu MAS probíhá za účasti členů VK, případně externích hodnotitelů, kteří hodnotili jak projekt, který je předmětem odvolání, tak další projekty.

Jednání svolá manažerka po dohodě s předsedou VK.

Při posuzování odvolání, postupují hodnotitelé následovně:

1. Posoudí, zda žadatel doložil dostatečné důkazy o splnění preferenčního kritéria. Pokud ano, má žadatel nárok na vyšší, nežli nulové hodnocení.
2. Výše bodového ohodnocení projektu v rámci jednotlivých preferenčních kritérií je následně závislá na:
  - doložených dokladech o naplnění těchto kritérií (jejich přehlednost, srozumitelnost a rozsah),
  - konzistenci informací uváděných o aktivitách projektu v žádosti a při veřejné prezentaci projektu, majících vazbu na bodové hodnocení a v neposlední řadě ,
  - na srovnání příspěvku k naplňování jednotlivých preferenčních kritérií jednotlivými žadateli.

Oznámení o výsledku projednání Žádosti o přezkoumání postupu MAS podepisují společně předseda/předsedkyně MAS, předseda/předsedkyně VK a předseda/předsedkyně RK, na základě projednání postupu a výsledku přezkoumání odvolání radou MAS, která je za tímto účelem mimořádně svolána.

Oznámení o výsledku projednání Žádosti o přezkoumání postupu MAS je zaslán žadateli doporučeně poštou, nebo je mu protokolárně předán osobně (dle časových možností s ohledem na termín registrace žádostí na RO SZIF).

Součástí oznámení o výsledku projednání Žádosti o přezkoumání postupu MAS je poučení možnosti odvolání na RO SZIF.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Žadatel, pokud nesouhlasí s bodovým hodnocením, má možnost do 7 pracovních dnů ode dne následujícího po dni informování od MAS podat žádost o přezkoumání postupu MAS na danou MAS. V případě, že nedojde na jednání po podání žádosti o přezkoumání postupu MAS ke shodnému závěru MAS a konečného žadatele, má konečný žadatel právo podat žádost o přezkoumání postupu MAS na příslušném RO SZIF, a pokud tak učiní, má zároveň povinnost dát tuto skutečnost MAS na vědomí.

4.2 Ukázky dobré praxe v procesu výběru projektu u podpořených MAS

MAS ORLICKO

(1)

V MAS ORLICKO se jako velmi dobrá praxe v procesu výběru projektu prokázaly veřejné prezentace projektů spolků a neziskových organizací, které byly zavedeny v VII. výzvě.

Projekty byly nejprve přiděleny 2 hodnotitelům, kteří po detailním prostudování žádosti zpracovali návrh bodového hodnocení a dotazy k posouzení preferenčních kritérií předmětných projektů.

Následně ve dvou dnech proběhly veřejné prezentace v zasedací místnosti MAS ORLICKO. K veřejným prezentacím se mohli žadatelé přihlásit na konkrétní datum a čas v kanceláři MAS ORLICKO.

K veřejným prezentacím mohli zástupci žadatele s sebou vzít zástupce svých členů a předložit doplňující doklady, které nebyly předmětem žádosti (např. trofeje, ceny, fyzické výstupy z činnosti, kroniku atd.). Mnoho žadatelů si tuto možnost prezentace své bohaté činnosti pochvalovalo.

Veřejné prezentace kladně oceňovali i hodnotitelé, kteří se mohli zeptat na otázky, ke kterým nenašli úplně a konkrétní odpovědi v popisu projektu ve standardizovaném formuláři daném nadřízeným orgánem.

Po skončení všech prezentací jednali členové hodnotitelské komise společně o bodovém hodnocení prezentovaných projektů. Bodové hodnocení projektů následně stanovovala tříčlenná hodnotitelská komise společně na základě konsensu všech členů hodnotitelské komise. Na základě výsledného bodového hodnocení bylo stanoveno konečné pořadí projektů, které sloužilo jako podklad k jednání výběrové komise.

(2)

V prvních výzvách MAS ORLICKO spolupracovala na bodování projektů s MAS Pohoda venkova. V rámci hodnocení byl vždy jeden ze dvou hodnotitelů z území druhé MAS. Tato praxe se ukázala jako velmi dobrá v rámci pohledu z „druhé strany“.

Nicméně z pohledu administrativní náročnosti kanceláře MAS byla tato praxe velmi náročná – předávání projektů a podkladů, dohody o provedení práce hodnotitelů apod.

I přesto že jsme v roce 2010 získali za tento postup Čestné uznání Ministerstva zemědělství, Národní sítě MAS a Státního zemědělského intervenčního fondu, byl tento postup zastaven ze strany SZIF na základě zapojení hodnotitelů, kteří nejsou z území MAS.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

(1)

Jako velmi dobrá praxe se ukázalo, že MAS si vždy na začátku roku před vyhlášením výzvy aktualizovala zásobník projektů. A zjistila tak aktuální potřeby území, na co chtějí žadatelé žádat a v jaké výši a jak jsou jejich projekty připravené, zda mají vyřešené projektové dokumentace a stavební povolení atd.

Toto dotazníkové šetření MAS pravidelně vyhodnotila a na základě toho věděla, jaký zájem bude přibližně o jednotlivé fiche. Dle těchto podkladů MAS vyhlásila výzvu na sběr projektů.

(2)

Po samotném výběru projektů každý projekt nezávisle hodnotí dva hodnotitelé, kteří se detailně seznámí se samotnými projektovými žádostmi a mají také možnost dojet se podívat přímo na místo realizace projektu, aby mohli zhodnotit realizovatelnost projektu. Na základě detailního seznámení s projektovými žádostmi projekty obodují.

4.3 Ukázky nestandardních jevů v procesu výběru projektu u podpořených MAS

4.3.1 Odvolání nepodpořených žadatelů

MAS ORLICKO

Společně s informací o nedoporučení projektu k financování jsou vždy žadatelé informováni o uděleném bodovém hodnocení a možnosti podat žádost o přezkoumání postupu MAS (odvolání oproti udělenému bodovému hodnocení).

V rámci VII. výzvy byly podány 3 žádosti o přezkoumání postupu MAS (odvolání oproti udělenému bodovému hodnocení) z řad neziskových organizací. Jedna ze tří žádostí nebyla z důvodu pozdního doručení projednána. Dvě zbývající žádosti byly postoupeny k přezkoumání hodnotitelské komisi.

Zástupci obou hodnotitelských komisí se sešli k přezkoumání žádostí v zasedací místnosti MAS ORLICKO. V rámci procesu hodnocení bylo provedeno přezkoumání hodnocení jednotlivých preferenčních kritérií v porovnání s dalšími projekty s vyšším / nižším bodovým hodnocením. V jednom případě byl výsledek přezkumu totožný s původním uděleným hodnocením, v jednom případě bylo bodové hodnocení navýšeno o 2 body, bez vlivu na výsledné rozhodnutí o udělení / neudělení podpory.

Závěry přezkoumání následně projednala rada MAS za účasti předsedy výběrové komise a předsedkyně revizní komise.

Žadatelé následně převzali informace o projednání odvolání a byli poučeni o možnosti odvolání na RO SZIF.

Jeden z žadatelů dále podal k RO SZIF v Hradci Králové žádost o přezkoumání postupu MAS ORLICKO, která byla projednávána pracovníky Centrálního pracoviště SZIF v Praze (dále CP SZIF). Po prozkoumání a kontrole CP SZIF v sídle MAS bylo žadateli zasláno vyrozumění s tím, že CP SZIF nedospěl k zjištění závažného pochybení ze strany hodnotitelů a výběrové komise. Výběr projektů byl proveden v souladu s platnými Pravidly a interními postupy Místní akční skupiny ORLICKO za dodržení rovného přístupu ke všem žadatelům. Z těchto důvodů nebylo odvolání žadatele vyhověno.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Dle nastavených interních dokumentů MAS Železnohorský region o výběru projektů, měli žadatelé možnost se proti bodovému hodnocení odvolat, a to do 7 pracovních dnů ode dne následujícího po dni informování od MAS. V případě, že by MAS obdržela žádost o přezkoumání, zabývala by se touto žádostí přezkumná komise, která by vyhodnotila oprávněnost či neoprávněnost této žádosti. V případě, že by nedošlo na jednání po podání žádosti o přezkoumání postupů MAS ke shodnému závěru MAS a konečného žadatele, měl konečný žadatel právo podat žádost o přezkoumání postupů MAS na příslušném RO SZIF, a pokud by tak učinil, měl zároveň povinnost dát tuto skutečnost MAS na vědomí.

MAS Železnohorský region neobdržela za celou dobu realizace SPL v letech 2009 – 2013, za kterou vyhlásila 5 výzev, ani jednu žádost o odvolání proti hodnocení projektů.

4.3.2 Problémové oblasti při výběru projektů

MAS ORLICKO

Jedním z drobných problémů se při výběru projektů ukazuje jejich obsáhlost a množství při hodnocení hodnotiteli. V některých výzvách bylo přijato více než 50 projektových žádostí. Při jejich dvoukolovém hodnocení je to při 10 hodnotitelích 10 projektových žádostí na jednoho hodnotitele. Vzhledem k časovým možnostem hodnotitelů je administrativně náročné zajistit zdárný průběh výzvy dle daného harmonogramu.

Jednou z problémových oblastí projektových žádostí jsou technické a zejména stavební parametry projektů. Žadatelé nejsou samostatně schopni určit, zda projekt vyžaduje nějaké vyjádření stavebního, či jiného pověřeného úřadu. Na základě toho bylo u všech projektů obsahující stavební úpravy vyžadováno vyjádření stavebního úřadu i v případě, že nakonec projekt žádné vyjádření stavebního úřadu nevyžadoval.

Hodnotitelé mají občas problém pochopit z popisu projektu a příloh k projektu naplnění preferenčních kritérií, které není úplně zřejmé z popisu projektu. Žadatelé o dotace jsou při konzultacích i ve zpravodajích a dalších materiálech nabádáni k podrobnému popisu naplnění jednotlivých kritérií ať už ve formuláři žádosti o dotaci, či přílohách.

V rámci příjmu žádostí o dotaci na MAS v řádných termínech je obtížné (vzhledem k počtu přijímaných žádostí a časovému prostoru na jednu žádost) u některých žadatelů určit, zda žádost předává statutární zástupce, nebo jeho zástupce k tomu oprávněný. V některých případech i statutární zástupci dva a více. Při konzultacích jsou žadatelé vyzýváni, aby podrobně přečetli své stanovky a při předání určili části stanov a dodali dokumenty o volbě, které je opravňují k podání žádosti o dotaci.

4.4 Porovnání procesu výběru projektů u podpořených MAS

Výběrové procesy projektů u dvou podpořených MAS jsou obdobné, ale přesto jsou zde některé rozdíly:

- V MAS ORLICKO jsou doplňující preferenční kritéria k obecně stanoveným PRV ke každé fichi jiná. Naopak v MAS Železnohorský region jsou doplňující preferenční kritéria k obecně stanoveným PRV pro všechny fiche stejná.
- MAS ORLICKO vyhlašuje předběžnou výzvu. MAS Železnohorský region vyhlašuje výzvu až po schválení výzvy SZIF.
- MAS ORLICKO konzultuje se žadatelem každý projekt zvlášť na základě předem domluvené individuální konzultace. MAS Železnohorský region pořádá hromadné školení pro potencionální žadatele.
- Administrativní příjem žádostí a kontrola přijatelnosti jsou u obou MAS obdobné. V MAS ORLICKO mají přednost předem objednaní žadatelé k předání žádosti (příchozí bez ohlášení musí počkat na následující volný termín, případně se objednat).
- Ve výběru projektů jsou v MAS ORLICKO zapojeni i externí hodnotitelé. V MAS Železnohorský region výběr provádí pouze výběrová komise.

- V obou MAS probíhají dvě hodnocení jednoho projektu a v případě rozdílu bodů o více než 20 % je projekt předán do třetího hodnocení.
- V obou MAS jsou hodnotitelé před hodnocením proškoleni.
- V MAS ORLICKO jsou sečtena dvě hodnocení, jejichž rozdíl bodů je nižší. V MAS Železnohorský region tvoří výsledné hodnocení aritmetický průměr k sobě bližších bodových hodnocení.
- V MAS ORLICKO jsou do hodnocení projektů neziskových organizací zavedeny veřejné prezentace projektů.
- Výsledné pořadí dle bodového hodnocení projektů v obou MAS stanoví výběrová komise a předá jako podklad pro schválení rady/představenstva.
- V MAS ORLICKO může výběrová komise navíc podmínku pro udržitelnost projektu (např. povinnost podpořeného příjemce každoročně předkládat výroční zprávu a zprávu o využitelnosti projektu).
- Obě MAS stanovují transparentní podmínky pro odvolání žadatelů dle pravidel PRV.
- Míra rozpracovanosti jednotlivých metodik a směrnic u obou MAS reflektuje rozsah administrovaných a konzultovaných projektů a z toho vyplývající potřebu řešit jednotlivé problematiky (administrace, hodnocení, odvolání) s přihlédnutím ke spektru dílčích aspektů těchto procesů vyplývajících z rozsahu projektových žádostí.

4.5 Setkání výběrových komisí MAS, případně dalších orgánů

Dne 28. 4. 2015 proběhlo společné jednání výběrových orgánů zapojených MAS. Na tomto jednání byla stanovena doporučení v následující kapitole. Zápis je v příloze č. X6.

4.6 Závěr – doporučení z jednání výběrových orgánů

Na jednání výběrových orgánů byla stanovena tato doporučení (doporučení jsou řazena dle časové návaznosti procesu výběru projektů):

V preferenčních kriteriích stanovit zvýhodnění pro prvožadatele, za účelem podpoření více žadatelů v jednotlivých fíchích.

U preferenčních kriterií zajistit možnost škály bodování (stupnice 1 až X, případně 1-3-5-... X) z důvodu jemnějšího odlišení hodnocení jednotlivých projektů.

Rozhodné kritérium pro výběr projektů „na čáře“ nerealizovat časem podání žádosti o dotaci. Zejména s ohledem na možnost použití rezervace termínu pro podání žádosti a zajištění časové nediskriminace pro naplnění rovného přístupu ke všem žadatelům.

U všech fíchí je vhodné nastavit minimální počet bodů, který musí každý projekt získat, aby byly podpořeny pouze kvalitní projekty a nedocházelo k podpoře projektů pouze z důvodu nevyčerpané finanční alokace dané fiche.

MAS má za úkol zveřejnit a propagovat výzvu v maximální možné míře pro zajištění informovanosti žadatelů a zajištění transparentnosti výběru projektů. Tzn. využít všechny dostupné informační kanály – obce a jejich vývěsní desky a webové stránky, webové stránky MAS, obecní zpravodaje a případně regionální tisk, informační centra apod.

Pro zajištění bezproblémového průběhu administrace (po podpoření žádosti o dotaci) vyžadovat přílohy dodávané až po případném výběru projektu o dotaci již při prvotním podání žádosti. I s ohledem na poskytnutí co nejvíce relevantních informací pro hodnotitele.

Od žadatelů vyžadovat potvrzení do stavebního úřadu, že na jejich projektový záměr (v případě stavebních prací) nevyžaduje místně příslušný stavební úřad stavební povolení, ohlášení nebo jiné vyjádření stavebního úřadu. Hodnotitelé mají přehled o rozsahu projektu a nedochází k zakázaným změnám v průběhu realizace projektu.

Za účelem naplnění nezávislého hodnocení je dobré zapojit i hodnotitele z nezávislých území – sousední MAS apod., pokud tuto možnost dovoluje daný program.

U každé žádosti o dotaci zajistit nejméně 2 nezávislá hodnocení. Při rozdílu větším než 20 % preferenčních bodů zajistit ještě třetí hodnocení. Přičemž výsledné hodnocení tvoří dvě k sobě bližší.

Všichni hodnotitelé jsou před hodnocením projektů v každé výzvě dostatečně proškoleni a seznámeni se svými povinnostmi a se všemi materiály potřebnými k hodnocení.

Před každým hodnocením projektů podepíše hodnotitel čestné prohlášení o nepodjatosti a povinnosti nahlásit případný střet zájmů pro naplnění rovného přístupu a transparentnosti hodnocení projektů.

Pro prezentaci realizovaného projektu, prezentaci programu, ze kterého byl projekt podpořen i pro prezentaci MAS požadovat po příjemcích dotace publicitu i nad rámec povinné publicity.

Příjemci dotace v určitém časovém odstupu po realizaci projektu dodají zprávu o využití projektu s fotodokumentací, aby se s ní mohli seznámit všichni členové dané MAS. Materiál může být využit také pro případné propagační materiály MAS.

MAS zpracuje směrnici pro případné odvolání žadatele, ve které informuje žadatele o potřebných krocích a lhůtách. Kancelář MAS je žadateli nápomocná i při jednání s nadřízenými orgány.

5 MAS JAKO PLATFORMA PRO RŮZNÉ AKTIVITY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

5.1 Soupis praktických příkladů

5.1.1 Společenské a propagační akce

Tabulka 12: Společenské a propagační akce konané na území MAS

MAS CHRUDIMSKO		
<i>Termín pořádání</i>	<i>Název akce</i>	<i>Tradice pořádání</i>
jaro	Úklid řeky Chrudimky	každoročně
21.4.	Den Země	každoročně
duben - květen	Desatero problémů v Chrudimi	každoročně
27.5.	Geojarmark	2015
červen	Dětský den na Plovárně Slatiňany	každoročně
červen	Bezpečnost na vodě	každoročně
červen	Na křídlech naděje	každoročně
září	Týden mobility	každoročně
říjen	Zdravý životní styl	každoročně
MAS LANŠKROUNSKO		
<i>Termín pořádání</i>	<i>Název akce</i>	<i>Tradice pořádání</i>
10.5.	Den otevřených dveří Střední zemědělské a veterinární školy v Lanškrouně	2014
10.4.	Zemská míle	každoročně
22.4.	Den Země	každoročně
1.5.	Majáles	každoročně
květen	Akce pro školy pořádaná Odborem životního prostředí MěÚ Lanškroun v rámci zahájení výstavy mysliveckých trofejí	každoročně
září	Lanškrounská kopa	každoročně
13.9.	Pouť na Mariánskou horu	každoročně
říjen	LATHIFE	každoročně
MAS ORLICKO		
<i>Termín pořádání</i>	<i>Název akce</i>	<i>Tradice pořádání</i>
léto	Den s dobrovolníky	každoročně
celoročně	Jedeme všichni – 1 cyklojízda, 2 regionální akce (2014 – Fořtův den v Červené Vodě a Letohrátky v Letohradě)	2013-2018

celoročně	Orlické hory pro všechny – 2 propagační akce ve spolupráci s partnery projektu (Šťastný domov o.p.s., Oblastní charita Ústí nad Orlicí)	2012-2017
prosinec	Rozsvěcení vánočních stromů v regionu – cca 5-6 akcí	každoročně
prosinec	13 propagačních akcí při regionálních akcích	2015
MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY		
<i>Termín akce</i>	<i>Název akce</i>	<i>Tradice pořádání</i>
7.3.	Probuzení Ježibaby	každoročně
10.4.	Rokytenská míle	každoročně
8.5.	Sousedské slavnosti	každoročně
1.6.	Hry bez hranic	každoročně
20.6.	Sezemická tlapka	2015
21.6.	10. let od založení MAS RKH	2015
9.9.	Hravé odpoledne na farmě	2015 a dále
31.12.	Uložení Ježibaby k zimnímu spánku	každoročně
MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION		
<i>Termín pořádání</i>	<i>Název akce</i>	<i>Tradice pořádání</i>
16.-19.4	Dny Železnohorského regionu	každoročně
13.6.	Tradice Železnohorského regionu	každoročně
31.7.-1.8.	Lughnasad	každoročně
21.-22.8.	Svatováclavské kejklování	každoročně
září	Hry bez hranic	každoročně
26.9.	Železnohorský region žije v Autokempinku Konopáč	každoročně

Zdroj: vlastní zpracování

Společenské a propagační akce realizují MAS většinou v souvislosti s turistickým ruchem a za spoluúčasti subjektů ze svého území. Nejčastěji se jedná o propagaci regionálních produktů a jejich výrobců. Tato spolupráce je velmi podstatná a je zárukou značné návštěvnosti, neboť zájem o regionální produkty v současné společnosti stále stoupá. Dalším významným faktorem je spolupráce s turistickými informačními centry, které ve spolupráci s MAS nabízejí navrhované aktivity a distribuují mezi lidi propagační materiály MAS.

MAS CHRUDIMSKO

MAS Chrudimsko se účastní akcí komunitního projednávání rozvoje města s občany v rámci akce **Desatero problémů v Chrudimi**. Cílem je definovat a identifikovat největší problémy

oblasti a v průběhu následujícího roku je pro nejvýznamnější z nich hledáno a realizováno řešení. MAS Chrudimsko se snaží přispět k identifikaci problémů a zapojit do jejich řešení, zároveň informuje občany o svých aktivitách a propaguje aktivity svých členů a regionální certifikované produkty.

Geojarmark je akce zaměřená na regionální producenty (držitelé certifikátu Železné hory regionální produkt®) a téma geoparku (prezentace práce řemesel spojených s touto tematikou např. kameníků). Dále jsou zde propagovány turistické zajímavosti a příležitosti v regionu s důrazem na přírodní jevy s geotematikou.

MAS Chrudimsko se pravidelně účastní a prezentuje na akcích probíhajících zejména v Chrudimi:

- **Úklid řeky Chrudimky**, což je akce zaměřená na ekologii a životní prostředí.
- **Den Země**, akce se pořádá na Resselově náměstí v Chrudimi a je zde propagována mimo jiné MAS v rámci projektu EU (MAMA klub Chrudim), vloni zde došlo k prvnímu předání certifikátů v rámci certifikace regionálních producentů z území MAS Chrudimsko (značka ŽELEZNÉ HORY regionální produkt).
- **Dětský den na Plovárně Slatiňany a Bezpečnost na vodě**, tyto akce jsou zaměřeny na prevenci úrazů před prázdninami.
- **Na křídlech naděje** se pořádá na letišti v Chrudimi. Organizátorem této akce je obecně prospěšná společnost KROUŽKY ČR VÝCHOD ve spolupráci s AVONem a dalšími partnery. Na křídlech naděje má upozornit na problematiku nádorových onemocnění, především pak rakoviny prsu a důležitosti prevence.
- **Týden mobility** se pořádá na konci září, akce je zaměřena na ekologicky udržitelnou dopravu a pohyb (kolo, kolečkové brusle).
- **Zdravý životní styl**, akce jsou zaměřeny na zdravý životní styl, sociální zdraví a propagaci sociálních služeb.

Zdroj: Databáze MAS Chrudimsko

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

MAS Lanškrounsko je poměrně mladá MAS, která se kvůli své krátké existenci nestihla doposavad zapojit v širším měřítku.

Přesto má za sebou úspěšnou akci **Den Střední zemědělské a veterinární školy Lanškroun**. V areálu školy v Dolním Třešňovci se konal 15. ročník Dne Střední zemědělské a veterinární školy Lanškroun. MAS Lanškrounsko využila příležitost a tuto akci spojila s propagační akcí MAS Lanškrounsko. V rámci Dne školy se uskutečnily mimo jiné jezdecké závody O hliněný pohár, Festival řemesel, Dětský den nebo Výstava zemědělské techniky a potřeb pro zemědělce.

MAS Lanškrounsko propagovalo svou činnost samostatným výstavním a informačním stánkem a vyvýšeným pódiem, na kterém hrála živá hudba TRAP stylově country hudbu mezi moderním kravínem SZEŠ Lanškroun, a zajistilo stánkem s občerstvením od JATKA Lanškroun s.r.o. Všichni zmiňovaní jsou členy MAS Lanškrounsko. MAS na svém stánku neprezentoval pouze sebe, ale i své další členy.

Od roku 2015 se MAS Lanškrounsko chce účastnit níže uvedených akcí:

- akce pro školy pořádaná Odborem životního prostředí MěÚ Lanškroun v rámci zahájení výstavy mysliveckých trofejí,
- Lanškrounská kopa,
- Zemská míle – běžecký závod,
- Den Země,
- Majáles,
- Pout' na Mariánskou horu,
- LATHIFE – lanškrounský teatro festival.

Zdroj: Databáze MAS Lanškrounsko

MAS ORLICKO

Ve vánočním období se MAS ORLICKO tradičně účastní **vánočního jarmarku** a rozsvěcení vánočního stromku v Žamberku a od loňského roku **rozsvěcení vánočních stromů** na šesti vybraných místech po celém regionu. Dále také vypomáhá při **akcích pro**

děti - Den dětí s dobrovolníky v Žamberku. V roce 2014 MAS ORLICKO podpořila 13 propagačních akcí v regionu.

V rámci projektu spolupráce MAS ORLICKO pořádá každoročně ve spolupráci s partnery projektu 2 regionální akce. Ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Šťastný domov je pořádána akce v tábořišti v Kameničné. Při této akci návštěvníci mohli ochutnat med z chráněné medodílky, účastnit se soutěží či jízdy na koni. Na druhé akci jsou představeny kompenzační pomůcky pro sportovní vyžití lidí s postižením – tandemové kolo, tandemová trojkolka, trojkolka s možností svezení invalidního vozíku, odlehčené invalidní vozíky a elektrický skútr. Tuto akci pořádá druhý partner projektu Oblastní charita Ústí nad Orlicí.

Propagaci MASky také zajišťuje úspěšný projekt „**Jedeme všichni**“ zaměřený na trasy pro elektrokola. Jedná se o projekt spolupráce, díky kterému se na území MAS pořádají dvě regionální akce (místo konání se mění) a jedna společná cyklojízda s ostatními MAS - celkem se jedná o 11 na sebe navazujících akcí. V rámci tohoto projektu MAS například pořádala v roce 2014 cyklojízdu vedoucí ze Žamberku s jedenácti zastaveními po trase.

V prosinci 2014 se MAS ORLICKO propagovala a podpořila drobnou částkou realizaci 13 místních menších regionálních akcí.

MAS se také každoročně účastní tradiční akce Země živitelka, která se zaměřuje na zemědělství a venkov.

Zdroj: Databáze MAS ORLICKO

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

Stěžejní akce MAS RKH jsou pořádány ve spojitosti s regionální značkou Kraj Pernštejnů, přičemž nedochází jen k propagaci regionálních výrobců, ale i členů a samotné MAS a jejich činností a záměrů:

- 8.5.2015 - **Sousedské slavnosti v areálu Perníkové chaloupky v Rábech.**
- 20.6.2015 – **Sezemická tlapka.**
- 9.9.2015 - **Hravé odpoledne na farmě Apolenka v obci Spočil.**

Oba dva subjekty (farma Apolenka, Perníková chaloupka) jsou členy MAS RKH. Tyto dvě akce slouží nejen k propagaci regionálních výrobců, ale zprostředkovaně prezentují i samotnou MASku. Jedná se o akce typu farmářských trhů, kde výrobci nabízejí k prodeji své výrobky. MAS RKH jim zajišťuje zdarma prodejní místo i prodejní stánek. Zároveň se

nejedná o pouhé trhy jako takové, ale je připraven celodenní doprovodný program pro děti i dospělé. Tyto akce jsou otevřeny i výrobcům s regionálním značením Železné hory. V loňském roce využila MAS příležitosti, které jí obě oblíbené akce poskytly, k dotazníkovému šetření, které sloužilo jako podklad pro tvorbu analytické části SCLLD.

V letošním roce též MAS plánuje rozšíření těchto akcí o třetí akci, a to Sezemickou tlapku. Jedná se o akci týkající se zvířecích miláčků.

Akce, kterých se MAS RKH účastní jako partner:

- **Spolupráce s Univerzitou Pardubice.** V rámci tohoto partnerství jsou na akademické půdě pořádány konference a soutěže. Tyto akce jsou pořádány v kooperaci s MAS Železnohorský region.
- Dále se MAS RKH účastní mnoha **akcí v regionu**, které se snaží svou přítomností propagovat i podporovat. Jedná se o akce společenské (Probuzení Ježibaby, Den Země), sportovní (Hry bez hranic, Rokytenská míle) a další.
- Specifickou akcí roku 2015 bude oslava **10 let od založení MAS Region Kunětické hory**. Jedná se o akci, která je pojata jako setkání se členy MAS a utužení vzájemných kontaktů. Tato akce se uskuteční v červnu v rámci Dřítečské pouti.
- Dále se MAS RKH účastní také velkých akcí jako **Země živitelka** nebo **Infotour a cykloturistika** v Hradci Králové.

Stěžejní pomůckou pro propagaci akcí je **Kalendář akcí**, kam představitelé obcí v průběhu celého roku hlásí akce, a kalendář je tak stále aktualizován a je permanentním obrazem aktuálního dění v regionu.

Zdroj: Databáze MAS Region Kunětické hory

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

MAS Železnohorský region je pravidelně pořadatelem akce Dny Železnohorského regionu a Železnohorský region žije v Autokempinku Konopáč. Dále se účastní celé řady akcí, které vycházejí z každoročně sbíraného „Kalendáře akcí“, kde se nacházejí různé kulturní a společenské akce konané na území regionu.

Dny Železnohorského regionu 16. – 19.4.2015 je tradiční čtyřdenní prezentační akce MAS, která je určena pro představení činnosti a novinek z území MAS. V rámci loňského ročníku proběhlo i komunitní plánování k přípravě tvorby nové strategie, a to jak se zástupci organizací působících v oblasti CR, tak i s veřejností. Bylo také zahájeno dotazníkové šetření mezi místními podnikateli, neziskovými organizacemi a místními obyvateli.

Akce **Železnohorský region žije v Autokempinku Konopáč** se v roce 2015 koná 26.9. a setkávají se na ní členové MAS, zástupci obcí, podnikatelů, neziskových organizací a veřejnosti. V průběhu akce dochází tradičně k představení činnosti MAS, plánování společných aktivit pro nové programovací období, zjišťování potřeb a problémů území, zjišťování projektových záměrů jednotlivých subjektů.

20.6.2015 proběhne již 8. ročník akce **Tradice Železnohorského regionu v Areálu rozhledny Barborka v Horních Raškovicích** a bude zaměřen na tvůrčí dílny tradičních řemesel regionu pro účastníky, které přímo povedou umělci a řemeslníci. Akce se každoročně pořádá pod záštitou hejtmana Pardubického kraje.

Prodejní výstava „**Babí léto na Železných horách**“ se koná v Autokempinku Konopáč – 26. – 27.9.2015 – a jedná se již o 20. ročník této tradiční prodejní výstavy výrobků a výpěstků podnikatelů regionu. Výstava je zaměřena na život a bydlení kolem nás, k výměně zkušeností z pěstitelství a podnikání. Součástí je také prezentace zemědělců regionu. Pro návštěvníky je připraven i sportovní, kulturní a vzdělávací program.

Svatováclavské kejklování na Mladotickém mlýně je akce, jejíž 7. ročník se uskutečnil 21. a 22.8.2015. Tuto akci pořádá Nadace Bílý jeřáb. Akce nachází každý rok mnoho nových příznivců. Více informací na www.kejklovani.cz.

Hry bez hranic je tradiční soutěž ve sportovních i jiných disciplínách smíšených družstev z 10 obcí v severní části Železnohorského regionu. Akce se koná v září a mimo soutěže nabízí i bohatý doprovodný program, proto je pro diváky velmi atraktivní.

Oslava letního keltského svátku, které připravuje občanské sdružení Boii, se nazývá **Keltský festival Lughnasad v Nasavrkách**. Tradičně je připravován bohatý kulturní program, hudba, tanec, ukázky keltských řemesel, tradiční trhy, hry a soutěže. Akce probíhá na nádvoří, v zámku, v zámecké zahradě a na náměstí v Nasavrkách.

MAS Železnohorský region se dále prezentuje na veletrzích, které se konají v České republice: **Caravaning Brno, Regiontour Brno, Tourism Expo Olomouc, Holiday World v Praze, Dovolená a Region, Lázeňství v Ostravě, Infotour a Cykloturistika v Hradci Králové, Euroregion Tour v Jablonci nad Nisou, FOR Caravan v Praze, Lodě na vodě v Praze a Země živitelka** v Českých Budějovicích. Pro prezentaci na veletrzích a výstavách, byly připraveny kompletní turistické balíčky, které jsou prodávány prostřednictvím Cestovní kanceláře MA.CE.K a slouží k přilákání nových turistů do regionu, a to z České republiky i zahraničí.

Zdroj: Databáze MAS Železnohorský region

5.1.2 Spolupráce s jinými MAS vč. výměny zkušeností

Tabulka 13: MAS Chrudimsko – spolupráce s jinými MAS

Spolupracující MAS	Kraj	Název Projektu
MAS Železnohorský region	Vysočina	Železné hory regionální produkt
MAS Hlinecko	Vysočina	Chrudimsko a Hlinecko
MAS Železnohorský region	Vysočina	Krok za krokem Geoparkem
MAS Hlinecko	Vysočina	
MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko	Pardubický	
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	Realizace projektů spolupráce
MAS Lanškrounsko	Pardubický	
MAS Železnohorský region	Vysočina	
MAS ORLICKO	Pardubický	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14: Lanškrounsko - spolupráce s jinými MAS

Spolupracující MAS	Kraj	Název projektu
MAS ORLICKO	Pardubický	Dvoudenní exkurze na území MAS ORLICKO
MAS Železnohorský region	Vysočina	Realizace projektů spolupráce
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	
MAS Chrudimsko	Pardubický	
MAS ORLICKO	Pardubický	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 15: MAS ORLICKO - spolupráce s jinými MAS

Spolupracující MAS	Kraj	Název projektu
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	Realizace projektů spolupráce
MAS Železnohorský region	Vysočina	
MAS Chrudimsko	Pardubický	
MAS Lanškrounsko	Pardubický	
MAS nad Orlicí	Pardubický	Orlické hory pro všechny
MAS Pohoda venkova	Královehradecký	
MAS OPAVSKO	Moravskoslezský	Jedeme všichni
MAS Nízký Jeseník	Moravskoslezský	
MAS Rýmařovsko	Olomoucký	
MAS Šumperský venkov	Olomoucký	
MAS Horní Pomoraví	Olomoucký	ORLICKÉ HORY originální produkt®
MAS Pohoda venkova	Královehradecký	
MAS Železnohorský region	Vysočina	Konference na podporu informovanosti (+ Univerzita Pardubice, Pardubický kraj)
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	
MAS Rýmařovsko	Olomoucký	Příprava a založení geoparku

MAS Hrubý Jeseník	Olomoucký	Geopark Jeseníky (+ Euroregion Praděd, Euroregion Silesia)
MAS Nízký Jeseník	Olomoucký	
MAS Jesenícko	Olomoucký	
MAS Krnovsko	Moravskoslezský	
MAS Opavsko	Moravskoslezský	
MAS Horní Pomoraví	Olomoucký	
MAS Šumperský venkov	Olomoucký	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 16: Region Kunětické hory - spolupráce s jinými MAS

Spolupracující MAS	Kraj	Název Projektu
MAS Železnohorský region	Vysočina	Deklarace o spolupráci
MAS Pošumaví	Jihočeský	
MAS Český les	Plzeňský	
MAS Železnohorský region	Vysočina	Programy pro školy
MAS Železnohorský region	Vysočina	Putování za poznáním
MAS Litomyšlsko	Pardubický	
MAS Bohdanečsko	Pardubický	Kraj Pernštejnů, regionální produkt®
MAS Holicko	Pardubický	
MAS Železnohorský region	Vysočina	Realizace projektů spolupráce
MAS ORLICKO	Pardubický	
MAS Lanškrounsko	Pardubický	
MAS Chrudimsko	Pardubický	
MAS Železnohorský region	Vysočina	Konference na podporu informovanosti (+ Univerzita Pardubice, Pardubický kraj)
MAS ORLICKO	Pardubický	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 17: MAS Železnohorský region - spolupráce s jinými MAS

Spolupracující MAS	Země/Kraj	Název projektu
MAS Pohoda venkova	Královehradecký	ABC pro místní výrobce
Association Cesu rajona lauku partnerka	Lotyšsko	
Association SATEKA	Lotyšsko	
Vidzeme Rural Partnership "Brasla"	Lotyšsko	
Public and private partnership society "Zied zeme"	Lotyšsko	
Madona Municipality Foundation	Lotyšsko	
Kedainiai district local action group	Litva	
Local action group "Pajurio kraštas"	Litva	
MAS Hradecký venkov	Královehradecký	Krajina je naše zrcadlo
MAS Společná Cidlina	Královehradecký	

MAS Chrudimsko	Pardubický	Krok za krokem Geoparkem
MAS Hlinecko	Vysočina	
MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko	Pardubický	
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	Putování za poznáním
MAS Litomyšlsko	Pardubický	
MAS Chrudimsko	Pardubický	ŽELEZNÉ HORY, regionální produkt®
MAS ORLICKO	Pardubický	Realizace projektů spolupráce
MAS Chrudimsko	Pardubický	
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	
MAS Lanškrounsko	Pardubický	
MAS ORLICKO	Pardubický	Konference na podporu informovanosti (+ Univerzita Pardubice, Pardubický kraj)
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	
MAS Region Kunětické hory	Pardubický	Deklarace o spolupráci
MAS Pošumaví	Jihočeský	
MAS Český les	Plzeňský	

Zdroj: vlastní zpracování

1. Programy pro školy

PRV 2007-2013, realizace 12/2011-05/2012

Partnerské MAS: MAS Železnohorský region, MAS Region Kunětické hory

Charakteristika: Rozvoj spolupráce se školami a subjekty na území s cílem zvýšení povědomí o regionu a jeho produktech a službách. Týká se především žáků od 1. do 9. tříd základních škol, ale také mateřských či středních škol. V průběhu projektu došlo k detailnímu sběru aktuálních dat z území; vytvoření náplně tematických exkurzí pro MŠ, ZŠ, SŠ v rámci vzdělávacích plánů; vytvoření pracovních listů pro školy a byl uskutečněn seminář pro zástupce škol (prezentace projektu).

Více informací na: <http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=9498&menu=9491>
nebo <http://www.masrkh.oblast.cz/tema/tema.phtml?id=10327>

2. ABC pro místní výrobce

PRV 2007-2013, realizace 12/2013 – 05/2014

Partnerské MAS: ČR - MAS Železnohorský region, MAS POHODA venkova (ČR)

LOTYŠSKO - Association Cesu rajona lauku partnerka, Association SATEKA, Vidzeme Rural Partnership „Brasla“, Public and private partnership society „Zied zeme“, Madona Municipality Foundation

LITVA – Kedainiai district local action group, Local action group „Pajurio kraštas“

Charakteristika: Spolupráce tuzemských místních akčních skupin s lotyšskými a litevskými MASkami v rámci představení českého systému certifikace regionálních produktů. Výstupem projektu je zavedení regionální značky v lotyšském regionu Vidzeme a příprava značek v Litvě. Výsledkem projektu byl úvodní studijní pobyt zahraničních zástupců v regionech ČR;

vytvoření zrcadlového systému certifikace pro zahraniční partnery; vytvoření filmových skečů a studijních materiálů (publikací) pro zahraniční partnery; mezinárodní semináře o regionálních produktech v tuzemsku i zahraničí; mezinárodní setkání v ČR a Lotyšsku, předvedení vzorků v Lotyšsku, dvě výstavy v Litvě; workshop zaměřený na výměnu zkušeností k systému certifikace; zavedení značky v Lotyšsku – Vidzemský košík a příprava v Litvě.

Více informací na:

http://pohodavenkova.cz/?id=462&itemid=333&option=com_content&view=article

3. Krajina je naše zrcadlo

PRV 2007 – 2013, realizace 01/2014 – 10/2014

Partnerské MAS: MAS Železnohorský region, MAS Hradecký venkov, MAS Společná Cidlina

Charakteristika: Cílem projektu je revitalizace zeleně v obcích, v krajině, podél polních a účelových komunikací a realizace kurzů zaměřených na péči o zeleň a krajinu, doplněné o přednášky. Díky projektu proběhly semináře a exkurze, vznikl výukový materiál Péče o krajinu, výsadba stromořadí v krajině, byla provedena revitalizace zeleně v obcích, vznikly naučné stezky s informativně-edukativními tabulemi v přírodě, pěstitelské centrum pro zahrádkáře, studenty a veřejnost a byl obnoven zaniklý sad Železných hor.

Více informací na: http://www.hradeckyvenkov.cz/storage/1374655287_sb_inekkrajina.pdf

4. Krok za krokem Geoparkem

Prioritní osa 3: cestovní ruch - Oblast podpory 3.2. Marketingové a koordinační aktivity v oblasti ČR

Realizace 07/2014-08/2015

Partnerské MAS: MAS Železnohorský region, MAS Chrudimsko, MAS Hlinecko, MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko

Charakteristika: Cílem tohoto projektu je zvýšení návštěvnosti v turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko prostřednictvím koordinovaného rozvoje a propagací místních produktů cestovního ruchu. Do výstupů projektu lze zařadit vytvoření udržitelné struktury místního destinačního managementu, analýzu turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko, vytvoření systému komunikace na území turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko, vytvoření marketingových produktů (mapy, propagační materiály) a jejich následnou distribuci a propagaci.

Více informací na webových stránkách:

<http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=10513&menu=4527>

5. Putování za poznáním

Realizace 2008 - 2015

Partnerské MAS: MAS Železnohorský region, MAS Region Kunětické hory, MAS Litomyšlsko

Charakteristika: Putování za poznáním se koná v rámci Dnů Železnohorského regionu. Jde o celodenní výlet autobusem po regionu spojený s návštěvou zajímavých turistických míst.

6. Železné hory regionální produkt®

Partnerské MAS: MAS Železnohorský region, MAS Chrudimsko

Charakteristika: Certifikace produktů zaměřená na podporu místních producentů a jejich kvalitní výrobky a také zviditelnění zapojených MAS. Certifikace také usnadní orientaci návštěvníků regionu v nabízených službách. Regionální značka garantuje místní původ výrobku, jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí. Symbolem Železných hor je sova.

Propagace probíhá formou reklamních tiskovin (katalog výrobků, letáky, plakáty) a propagací v médiích (webové stránky, rádio, televize) či na společenských akcích, např. na Zemi živitelce v Českých Budějovicích. Cílem projektu je certifikace produktů, pro výrobce zvýšení povědomí formou propagace a navazování nových kontaktů a spolupráce a propagace MAS.

Do jednapadesáti certifikovaných produktů spadá například: Třemošnické těstoviny, Železnohorský ležák, Železnohorská medovina, kovářské výrobky pana Navrátila ze Starého Dvora nebo ruční dřevo-řezba ze Seče.

Zdroj: Databáze MAS Chrudimsko

7. Kraj Pernštejnů regionální produkt®

Realizace 2013

Partnerské MAS: MAS Region Kunětické hory, MAS Bohdanečsko, MAS Holicko

Charakteristika: Certifikace produktů zaměřená na podporu místních producentů a jejich kvalitní výrobky a také zviditelnění zapojených MAS. Certifikace také usnadní orientaci

návštěvníků regionu v nabízených službách. Regionální značka garantuje místní původ výrobku, jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí. Symbolem kraje Pernštejnů je list stromu.

Propagace probíhá formou reklamních tiskovin (katalog výrobků, letáky, plakáty) a propagací v médiích (webové stránky, rádio, televize) či na společenských akcích.

Cílem projektu je certifikace produktů, pro výrobce zvýšení povědomí formou propagace a navazování nových kontaktů a spolupráce a propagace MAS.

V současné době je certifikováno 15 regionálních produktů, z toho 4 byli přijati nově v březnu 2015 v rámci třetí certifikační komise. Certifikovanými produkty jsou například: Strašovský česnek, Kunětickohorský med, Jahody od Houdy z Přelovic, Bio-zelenina z eko-farmy Horní Ředice, Kunětická zmrzlina a další. Mezi čtyři nové produkty přibyly jablka ze společnosti Agrospol Hostovice, domácí švestičky pana Richtra z Podůlšan, Sudličkovy destiláty a likéry z Hrobic a zelenina od pana Soukala z Rokytna.

Více informací na <http://www.regionalni-znacky.cz/kraj-pernstejnu/cs/>

Zdroj: Databáze MAS Region Kunětické hory

8. ORLICKÉ HORY originální produkt®

Partnerské MAS: MAS Pohoda venkova, MAS ORLICKO

Charakteristika: Certifikace produktů zaměřená na podporu místních producentů a jejich kvalitní výrobky a také zviditelnění zapojených MAS. Certifikace také usnadní orientaci návštěvníků regionu v nabízených službách. Regionální značka garantuje místní původ výrobku, jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí. Symbolem Orlických hor je orlice.

Cílem projektu je certifikace produktů, pro výrobce zvýšení povědomí formou propagace a navazování nových kontaktů a spolupráce a propagace MAS.

Do regionálních produktů Orlických hor patří například včelí produkty ze Žamberku, Rokytnické pečivo, přírodní ovocné pálenky z Rychnova nad Kněžnou, Ličenský chléb, dřevěné hračky z Dobrušky nebo brašnářské výrobky z Rokytnice v Orlických horách.

9. Orlické hory pro všechny

Realizace 2012

Partnerské MAS: MAS Nad Orlicí, MAS Orlicko, MAS Pohoda venkova

Charakteristika: Orlické hory pro všechny je projekt s cílem zlepšení možností trávení volného času pro handicapované osoby. Na základě analýzy přístupnosti služeb cestovního ruchu a dobrého výsledku je pro subjekty CR možná certifikace BEZ BARIÉR. Možnost účasti subjektů na seminářích. V druhé části projektu byly nakoupeny speciální pomůcky, konkrétně elektrický skútr, odlehčené invalidní vozíky, tandemové kolo, tandemová trojkolka a kolo s možností připojení invalidního vozíku, které jsou dostupné k zapůjčení v Oblastní charitě Ústí nad Orlicí. Bylo zřízeno letní tábořiště pro handicapované v obci Kameničná pro obecně prospěšnou společnost Šťastný domov, ke kterému patří i dětské hřiště a deset upravených chatek. V rámci propagace a prezentace projektu proběhly společenské akce, například „Loučení s prázdninami“ nebo „Dokážeme to“.

K výstupům projektu lze zařadit analýzu přístupnosti služeb cestovního ruchu (stravovací, ubytovací zařízení a turistické cíle); pořízení speciálních pomůcek příslušným organizacím; vytvoření letního tábořiště pro handicapované a propagaci a prezentaci na společenských akcích.

Více informací na webových stránkách <http://www.mas.orlicko.cz/orlicke-hory-pro-vsechny>

10. Jedeme všichni

PRV Realizace 2013

Partnerské MAS: MAS ORLICKO, MAS Opavsko, MAS Nížký Jeseník, MAS Rýmařovsko, MAS Šumperský venkov, MAS Horní Pomoraví

Charakteristika: Marketingová a organizační podpora nového trendu v cestovním ruchu – využití elektrokol s cílem zvýšení návštěvnosti a konkurenceschopnosti regionu. Na základě tohoto projektu byla vypracována páteřní trasa z Opavska až do Orlických hor a více než 10 vhodných okruhů pro elektrokola. Prezentace projektu proběhla formou několikadenní cyklojízdy se zastávkami pro zábavné a vzdělávací akce. K tomuto projektu byly vytvořeny mapy, krátký prezentační shot a další propagační materiály. V neposlední řadě byly uspořádány semináře nejen pro podnikatele v cestovním ruchu.

Díky projektu byly vytvořeny trasy a okruhy vhodné pro elektrokola; 2 elektrokola byla pořízena, dále byly pořízeny mapy, propagační materiály, byl vytvořen krátký shot, proběhly vzdělávací semináře nejen pro subjekty CR a dále proběhla prezentační událost formou několikadenní cyklojízdy „Jedeme všichni“ a další propagace na společenských regionálních akcích.

Více informací na webových stránkách <http://www.jedemevsichni.eu/>

11. Konference

Realizace 2014

Partnerské MAS/organizace: Mas Region Kunětické hory, MAS ORLICKO, MAS Železnohorský region a Univerzita Pardubice a Pardubický kraj

Charakteristika: Spolupráce při přípravě konference na podporu informovanosti o dalším dotačním období.

12. Realizace projektů spolupráce

PRV 2007-2013

Realizace 12/2014 – 06/2015

Partnerské MAS: MAS Železnohorský region, MAS ORLICKO, MAS Lanškrounsko, MAS Chrudimsko, MAS Region Kunětické hory

Charakteristika: Rozvoj vztahů mezi spolupracujícími MAS a vznik metodiky na téma: „Uplatňování principu LEADER (zejména přístup zdola-nahoru), organizační struktura MAS a proces výběru projektů (rovný přístup, transparentnost a etický kodex MAS apod.), využití MAS jako platformy pro různé aktivity v oblasti regionální rozvoje apod.“

13. Dvoudenní exkurze na území MAS ORLICKO

Realizace 24. 4. - 26. 4. 2014

Partnerské MAS: MAS Orlicko, MAS Lanškrounsko

Charakteristika: Dvoudenní exkurze do Kramářovy chaty jako odborná stáž s cílem rozšíření znalostí o vedení MAS a realizovaných projektech. V rámci projektu proběhly přednášky a výměna informací s vedením MAS ORLICKO; návštěva úspěšně dokončených projektů na Kralicku a návštěva podpořených projektů na Žambersku a Letohradsku.

Více informací na <http://www.maslanskrounsko.cz/Index.php?&IdMsg=0537b06c27150c>

5.1.3 Spolupráce s jinými subjekty

V této podkapitole jsou uvedeny subjekty, se kterými MAS spolupracují dlouhodobě, anebo intenzivněji. Spolupráce je různorodá: dotace, semináře, zpracování SCLLD, společné akce, výměna informací, zkušeností atd.

V první části tabulky jsou uvedeny subjekty, se kterými spolupracují všechny MAS tohoto projektu. Dále jsou uvedeny individuální spolupráce. MAS Lanškrounsko zatím dlouhodobé partnery, kromě zmíněných v první části tabulky, nemá.

Tabulka 18: Spolupráce s jinými subjekty

MAS	Názvy spolupracujících subjektů
MAS Chrudimsko, MAS Lanškrounsko, MAS ORLICKO, MAS Region Kunětické hory, MAS Železnohorský region	Ministerstvo pro místní rozvoj
	Ministerstvo zemědělství
	Krajský úřad Pardubického kraje
	Celostátní síť pro venkov Pardubického kraje
	Národní síť MAS ČR
	Krajská síť MAS ČR
	Státní zemědělský intervenční fond
MAS Chrudimsko	Asociace regionálních značek
	Město Chrudim
	Vodní zdroje Chrudim
	Krajská hospodářská komora
	Agrární komora Chrudim
MAS ORLICKO	Asociace regionálních značek
	OEZ s.r.o.
	Isolit-Bravo, spol. s r.o.
	ZEZ SILKO, s.r.o.
	Bühler CZ, s.r.o.
	Rieter CZ s.r.o.,
	FOREZ s.r.o.
	Agrovenkov, o.p.s.
	Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko
	Kralická rozvojová, s.r.o.
	Hospodářská komora
	Školy a školská zařízení v území MAS
	Celostátní síť pro venkov Pardubického kraje
	Informační centra v regionu
	Univerzita Pardubice
	ORP Žamberk
	ORP Králíky
	ORP Ústí nad Orlicí
ORP Česká Třebová	

MAS Region Kunětické hory	Asociace regionálních značek
	Destinační společnost Východní Čechy
	Okresní agrární komora Pardubice
	Univerzita Pardubice
	Česká zemědělská univerzita Praha
	Agrovenkov, o.p.s.
	Spolek přátel Pardubického kraje
	Institut rozvoje evropských regionů
	Regionální škola obnovy a rozvoje v Čepí
	ORP Pardubice
	Magistrát města Pardubice
	Hospodářská komora
	Školy v regionu
	MAS Železnohorský region
Asociace regionálních značek	
Turistická informační centra regionu	
ORP Pardubice	
ORP Chrudim	
ORP Přelouč	
Krajský spolek pro obnovu venkova	
CHKO Železné hory	
Vodní zdroje Chrudim	
Povodí Labe	
Lesy ČR Nasavrky	
Magistrát města Pardubice	
Školy Železnohorského regionu	
Regionální škola obnovy a rozvoje v Čepí	

Zdroj: vlastní zpracování

5.1.4 Poskytování informací (web, e-mail, newsletter...)

MAS CHRUDIMSKO

- 1) Web: www.maschrudimsko.cz
- 2) Newsletter
- 3) Kancelář: Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim
- 4) E-mail: info@maschrudimsko.cz
- 5) Propagační akce
- 6) Propagační materiály
- 7) Informování prostřednictvím místních zpravodajů

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

- 1) Web: www.maslanskrounsko.cz
- 2) Kancelář: Sokolská, 563 01 Lanškroun
- 3) E-mail: info@maslanskrounsko.cz
- 4) Informační materiál o vzniku a činnosti MAS Lanškrounsko

MAS ORLICKO

- 1) Web: www.mas.orlicko.cz
- 2) Zpravodaj
- 3) Kancelář: Divišova 669, 564 01 Žamberk
- 4) E-mail: manager@mas.orlicko.cz
- 5) Zprávy v místních zpravodajích obcí, měst a městysů
- 6) Články v regionálních denících
- 7) Semináře
- 8) Propagační akce
- 9) Propagační materiály v IC

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

- 1) Web: www.masrkh.oblast.cz
- 2) Elektronický zpravodaj: Kunětickohorský MASKáč
- 3) Kancelář: Perníková chaloupka, Ráby 38, 533 52 Staré Hradiště
- 4) E-mail: holecova.masrkh@email.cz
- 5) Měsíční kalendář akcí
- 6) Propagační materiály

- 7) Propagační akce
- 8) Informační semináře

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

- 1) Web: www.zeleznohorsky-region.cz
- 2) Zpravodaj
- 3) Kancelář: Náměstí Míru 228, 538 03 Heřmanův Městec
- 4) E-mail: mas@zeleznohorsky-region.cz
- 5) Informační centra regionu
- 6) Měsíční kalendář akcí
- 7) Měsíční článek o dění v regionu
- 8) Zpravodaje obcí
- 9) Vývěsné plochy a webové stránky obcí a členů MAS
- 10) Propagační materiály
- 11) Veletrhy a výstavy
- 12) Propagační spot

Všech pět MAS využívá k poskytování informací svoje webové stránky, na kterých se návštěvník dozví základní údaje o MAS, její činnosti a aktivity, novinky z regionu a termíny společenských akcí prostřednictvím kalendáře. Dalším propagačním materiálem je zpravodaj MAS, který vydává MAS Železnohorský region, MAS ORLICKO a MAS Region Kunětické hory. Pravidelnost vydávání zpravodaje se liší dle MAS. Prostřednictvím webových stránek je možné odebrat „newsletter“ o informacích a novinkách z regionu. MAS také využívají článků a zpráv v místních zpravodajích obcí, měst a městysů a také výstavních ploch či webových stránek obcí a členů MAS. MASky se také účastní různých výstav a veletrhů. Samozřejmostí jsou konzultace přímo v kancelářích MAS a dostupnost na e-mailových adresách a telefonních kontaktech. Poskytování informací probíhá prostřednictvím informačních center. Informace nabízí různé propagační materiály vydávané MASkami, které propagují území a realizované projekty. Například MAS Lanškrounsko vydala informační materiál o vzniku a činnosti své MAS v dubnu 2014. MAS ORLICKO a MAS Region Kunětické hory poskytuje semináře na aktuální téma zejména pro podpořené žadatele nebo pro starosty. MAS Železnohorský region, jako jediná MAS, natočila propagační spot o daném území.

5.1.5 Další podpora regionu

Podpora regionu vyplývá převážně z turistického ruchu, který se snaží MAS propagovat. Díky této tendenci vytváří MAS nové produkty a aktivity. Důležitým faktorem je též spolupráce s regionálními výrobci. MAS jim na jednu stranu zajišťují propagaci, na druhé straně nabízejí tímto obyvatelům regionu nové turistické cíle. Přidanou hodnotou je též získávání certifikátů kvality a následná implementace těchto systémů zpět do území.

MAS CHRUDIMSKO

MAS Chrudimsko se zapojuje do řady aktivit podporujících rozvoj regionu. MAS Chrudimsko je aktivní především v oblasti cestovního ruchu, podpory regionálních producentů, v oblasti sociálních služeb a v aktivitách vedoucích k ochraně životního prostředí.

MAS Chrudimsko pro zvýšení informovanosti o svých aktivitách a aktivitách svých členů připravila **propagační materiály** informující o rozsahu aktivit jednotlivých členů, jejich produktech, službách, kurzech apod.

MAS Chrudimsko se připojila k aktivitě MAS Železnohorský region v podpoře regionálních producentů a i na svém území nabídla producentům možnost certifikace a užívání registrovaného označení **ŽELEZNÉ HORY regionální produkt®**.

MAS Chrudimsko v oblasti cestovního ruchu spolupracuje s **Informačními centry** na svém území a prostřednictvím těchto informačních center informuje zájemce o možnostech vyžití ve volném čase a turisticky zajímavých objektech a aktivitách na svém území.

Ve spolupráci s MAS Železnohorský region se účastní projektů **Krok za krokem geoparkem**, spolupracuje aktivně při rozvoji turistické oblasti Hlinecko-Chrudimsko.

MAS Chrudimsko se účastní vytvoření **V(T)IP karty** na podporu cestovního ruchu v regionu. Nultý ročník proběhl v roce 2014, oficiální první ročník proběhne v roce 2015. Jedná se o motivační turistickou kartu. Návštěvník oblasti Chrudimsko-Hlinecko si může zdarma vyzvednout kartu v některém z informačních center v oblasti a ve vybraných turistických cílech, ubytovacích a stravovacích zařízeních. S kartou získá návštěvník možnost využít speciální bonusy, případně slevy u zúčastněných poskytovatelů služeb.

MAS Chrudimsko úzce spolupracuje v oblasti cestovního ruchu s městem Chrudim, spolupráce spočívá především v realizaci společných projektů, v propagaci turistické oblasti a účastech na veletrzích cestovního ruchu.

V oblasti rozvoje sociálních služeb, trávení volného času, kultury a ochrany přírody a zdraví je MAS Chrudimsko v úzkém provázání na město Chrudim a plánuje v blízké budoucnosti realizovat ve spolupráci se subjekty aktivními v této oblasti vlastní projekty.

MAS ORLICKO

V rámci podpory neziskových organizací MAS ORLICKO realizuje **poradnu pro neziskové organizace a sérii seminářů k novele občanského zákoníku**, zejména s ohledem na aktualizaci stanov apod. O tuto poradnu je mezi místními spolky velký zájem. Na základě toho MAS připravuje další semináře na témata, která nejvíce pálí neziskové organizace v regionu.

V rámci podpory místního odbytu je MAS zapojena do organizace a propagace značky **ORLICKÉ HORY originální produkt®**.

Celkově je regionální rozvoj hlavní podstatou činnosti MAS ORLICKO (už jen vyplývající z její funkce).

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO

MAS Lanškrounsko je velmi mladou MAS, která zatím hledá správný směr, kterým se vydat a který povede k co největšímu rozvoji regionu.

MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY

MAS Region Kunětické hory se snaží v rámci spolupráce se svými členy podporovat region v mnoha ohledech. Část aktivit směřuje do oblasti cestovního ruchu. V rámci této aktivity došlo v nedávné době k **zmapování celého území MAS** a vytvoření elektronické a fotografické databáze, která zahrnuje veškeré subjekty a objekty, jež by se mohly podílet na turistickém ruchu. Dále MAS **podporuje výstavbu cyklostezek a cyklotras**, kdy zastupuje zájmy členských obcí při jednání na Krajském úřadě v Pardubicích, ITI a dalších. Podpora cykloturistiky je pro MAS RKH jednou z nejvýznamnějších aktivit, neboť cykloturistika a inline bruslení jsou v okolí Pardubic nejčastějším sportem. Tento fakt vychází z krajinného reliéfu oblasti. K podpoře cykloturistiky slouží též **propagační materiály**. V těchto materiálech nejsou zobrazeny jen mapy s vyznačenými cyklotrasami, cyklostezkami a hipostezkami, ale i další významné body, které stojí za návštěvu, a např. i regionální producenti značky Kraj Pernštejnů. Zanesení těchto regionálních výrobců do map má dvojnásobný význam. Jednak dochází k podpoře místních podnikatelských subjektů (i jiných označených v mapách) a zároveň jsou turistům nabídnuty další alternativní výletní cíle. V přeneseném významu bychom toto mohli nazvat jako gastroturistiku, či „prodej ze dvora“, což jsou záležitosti v dnešní době velmi moderní.

Dále usiluje MAS RKH také o získání **Certifikátu I. stupně Českého systému kvality služeb**. Tato prestižní, mezinárodně srovnatelná značka, představuje příslib předpokládané kvality služeb a zároveň je oceněním práce všech zaměstnanců organizace. Český systém kvality služeb (ČSKS) je dobrovolný inovativní nástroj, který systematickým způsobem pomáhá ke zvyšování kvality služeb v organizacích v oblasti cestovního ruchu a v navazujících službách. Vlastníkem systému je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Dále též MAS eviduje **Kalendář akcí** na celý kalendářní rok, který je stále aktualizován a neustále přístupný na internetových stránkách MAS. Díky tomuto jsou členové i všichni zájemci neustále informováni o společenském, sportovním i kulturním dění v regionu, a veškeré akce tak mají bezplatnou podporu.

V neposlední řadě se MAS RKH účastní mnohých celorepublikových akcí, většinou ve spolupráci s MAS Železnohorský region, na nichž se snaží zviditelnit své území. Těmito akcemi jsou např. **Země živitelka**, či veletrh **Infotour a cykloturistika** v Hradci Králové.

Dále se MAS RKH zabývá také podporou a zviditelněním subjektů na svém území. V nadneseném významu by se dalo říci, že je jim zajišťována propagace až PR. Jedná se jak o subjekty podnikatelské, soukromé zemědělce, OSVČ, tak státního sektoru. Významným produktem v podpoře zemědělců, podnikatelů a OSVČ je existence regionální značky **Kraj Pernštejnů**. Tato značka spadá do systému značek Asociace regionálních značek. V rámci příslušnosti ke Kraji Pernštejnů jsou místní výrobci propagováni několika formami. Jednak dochází k **vydávání letáků a dvou druhů novin** (Doma v regionech-celorepublikové a Doma v Kraji Pernštejnů – regionální), které jsou poté distribuovány na informační centra a body v regionu i mimo něj. Dále jsou tyto propagační materiály distribuovány mezi lidi na všech společenských, sportovních a jiných akcích, které MAS pořádá či navštěvuje. Další forma **prezentace** probíhá **přes internetový portál ARZ www.regionalni-znacky.cz**. Dále MAS pořádá pro subjekty zahrnuté v Kraji Pernštejnů několik akcí typu **farmářských trhů** (Sousedské slavnosti, Hravé odpoledne atd.).

V oblasti státní správy **spolupracuje MAS především se školami**, pro něž pořádá různé akce a zároveň v minulosti byly ve spolupráci s MAS Železnohorský region vytvořeny projekty s názvem **Programy pro školy**. S podporou vzdělávání též souvisí **projekt univerzit 3. věku**, který se začíná na území MAS RKH v současnosti realizovat.

Společným propagačním materiálem pro veškeré subjekty MAS je poté **emailový newsletter** s názvem **Kunětickohorský MASKáč**. Je to měsíční periodikum, které zpravuje členy o činnosti MAS v každém měsíci a informuje o důležitých událostech vyplývajících z území a referuje o úspěších svých členů, čímž také pomáhá k jejich zviditelnění.

MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION

Činnost Železnohorského regionu vychází z unikátní spolupráce sektoru veřejného, podnikatelského a neziskového. Zástupci podnikatelského sektoru (především se zaměřením na cestovní ruch) mají největší členský podíl v občanském sdružení Železnohorský region. Unikátní spolupráce mezi těmito sektory zaručuje rychlý a kvalitní přenos informací mezi jednotlivými subjekty, týkající se především zavádění nových metod v oblasti kvality turistického ruchu.

Důležitý prvek v oblasti cestovního ruchu představuje **spolupráce se sítí regionálních informačních center** (TIC Heřmanoměstsko, IC Přelouč, IC Třemošnice, IC Seč, IC Nasavrky). Dále MAS ŽR spolupracuje s IC v rámci Turistické oblasti Chrudimsko – Hlinecko, a dále i s informačními centry v okolních regionech. Tato centra mají propojený systém spolupráce na bázi sdílení dat a výměny informací, tudíž poskytování informací a služeb přes tyto instituce je velice efektivní a rychlé. Jsou velmi důležitou složkou při plánování nových marketingových aktivit i tvorby nových produktů v rámci regionu i mimo něj. Taktéž se věnují sběru dat a reakcí turistů na vytvořené aktivity, která jsou důležitou zpětnou vazbou. Tyto informace pak slouží ke zvyšování kvalifikace a certifikace v oblasti služeb.

MAS Železnohorský region, jako vůbec první organizace svého typu, získala **Certifikát I. stupně Českého systému kvality služeb**. Český systém kvality služeb (ČSKS) je dobrovolný inovativní nástroj, který systematickým způsobem pomáhá ke zvyšování kvality služeb v organizacích v oblasti cestovního ruchu a v navazujících službách. MAS propaguje tento systém i dále do území regionu a pomáhá ho zavádět v organizacích.

V roce 2011 se MAS ŽR zapojila do systému podpory regionálních produktů a stala se členem Asociace regionálních značek působící na celém území České republiky. V roce 2014 evidovala MAS přes 40 regionálních výrobků a produktů, které smějí užívat registrované označení **ŽELEZNÉ HORY regionální produkt®**.

Na území probíhá koordinovaná podpora přející vzniku dalších nových aktivit. Řada subjektů působících v Železnohorském regionu se zapojila do projektů **Cyklisté vítáni** a **Vandrovni knížka s mottem „Nejlepší podmínky pro Jeničky a Mařenky v Perníkovém hejtmánství“**. Železnohorský region spolupracuje na rozvoji cestovního ruchu a propagaci regionu s Destinační společností Východní Čechy. Veškeré turistické produkty, nejen cyklistické, jsou propagovány pod jednotnou značkou **„VÍTEJTE I VY“**, Železnohorský region se symbolem výra Železnohoráčka. Mezi nejvýznamnější ucelené turistické produkty patří: Několikadenní putovní cyklotrasy a tematické okruhy s doprovodným programem, Jezdecké stezky, Zimní běžecké trasy, Putování za poznáním regionu, Z potůčků potok, z říčky řeka, Berlova vápenka v Závratci – historie vápenictví a geologie Železných hor, Programy pro školy, Železné hory – významná geologická oblast, Za krásami 4 regionů.

Železnohorský region se zapojil do všech 4 ročníků národního kola evropské soutěže **EDEN** (Europe Destination of Excellence), pořádaného agenturou CzechTourism a Ministerstvem pro místní rozvoj.

MAS Železnohorský region mimo jiné spolupracuje také s **Asociací kempů České republiky**, která na základě dlouhodobé spolupráce umožňuje společnou propagaci na veletrzích a výstavách, kterých se asociace v ČR účastní (např. Holiday World v Praze, Tourism Expo Olomouc 2013, Dovolená a Region, Lázeňství – Výstaviště Černá Louka Ostrava, INFOTOUR a CYKLOTURISTIKA Hradec Králové, EUROREGION TOUR Jablonec n. N., For Karavan – PVA Expo Letňany Praha, Caravaning Brno).

K vlastně vyvíjeným aktivitám patří: informační kampaně, tvorba propagačních materiálů, vzdělávání členů a obyvatel regionu, zajištění hlubšího administrativního chodu MAS, prohlubování partnerství s ostatními MAS. MAS ŽR zpracovává na každý rok podrobný Marketingový plán aktivit v oblasti cestovního ruchu.

MAS dále zpracovává:

- Reprezentativní **publikace „Železnohorský region“** určená pro partnerské MAS v ČR a zahraniční MAS za finanční podpory Pardubického kraje.
- **Jednotný systém webových prezentací** jednotlivých veřejných subjektů. Slouží ke zkvalitnění přenosu informací.
- Pro potřeby subjektů na území MAS jsou přehledně zpracovávány **přehledy aktuálních dotačních programů Pardubického kraje, ČR a EU**.
- **Vytvoření sítě informačních center regionu**, která slouží k podpoře podnikatelů v cestovním ruchu, kvalitní a včasné výměně zveřejňovaných informací o konání akcí všech subjektů v území.
- **Prezentační akce v oblasti novinek v ČR**.
- **Certifikace regionálních produktů** – systém odbytu místních výrobků a služeb.
- **Soutěže pro obyvatele a návštěvníky regionu**.
- **Měsíční podrobný kalendář akcí** – spolupráce se sousedními regiony.
- **Spolupráce s podnikateli a dalšími subjekty** na formě a druhu propagace aktivit.
- **Podpora akcí pro veřejnost v regionu**.
- **Vydávání propagačních materiálů**.
- Podpora **vzniku konzultačních středisek virtuální univerzity 3. věku**, E-senior. Realizace v oblasti celoživotního vzdělávání. Spolupráce s Českou zemědělskou univerzitou Praha, v roce 2010 vznik prvního konzultačního střediska na území MAS ŽR v Srnojedech. Nyní fungují i další konzultační místa Čepí, Lukavice, Nasavrky a Třemošnice.
- Podpora zvyšování kvality poskytovaných služeb v oblasti cestovního ruchu – **Český systém kvality služeb**.

5.2 Porovnání aktivit podpořených a nepodpořených MAS v regionu

Z hlediska společenských a propagačních akcí, kterých se MAS účastní, záleží především na době své existence, směru, jakým se chce MAS upírat a pracovním týmu, než na tom, zda byla MAS podpořená či nepodpořená. Tato skutečnost se spíše odráží na rozsahu MASkami pořádaných vlastních akcí, kdy má podpořená MAS větší finanční jistotu.

U vzájemné spolupráce mezi MAS a spolupráce MAS s ostatními subjekty hraje roli faktor, zda jde o MAS podpořenou či nepodpořenou, především roli na velikosti pracovního týmu, který chod MAS a jejich projektů zajišťuje.

Zda jde o MAS podpořenou či nepodpořenou se nejvíce odráží v možnostech poskytování informací a další podpoře regionu. Podpořená MAS si může dovolit pravidelné tištěné zpravodaje a různé publikace, které informují o její činnosti. Finanční podpora subjektů regionu je neúměrně větší u podpořených MAS než u nepodpořených MAS a i díky tomu je přirozeně na území podpořených MAS o její existenci a činnosti větší povědomí, což dále pomáhá v naplňování dalších cílů podpořených MAS a celkově jejich aktivit v regionu.

Jako příklad lze uvést stejně staré MAS Region Kunětické hory (nepodpořená) a MAS Železnohorský region (podpořená). MAS Region Kunětické hory v minulém programovém období doslova pouze přežívala: účastnila se jen pár nejvýznamnějších akcí, sama byla spolupořadatelem pouze Sousedských slavností a fotografické soutěže, chod kanceláře se omezil jen na základní administrativu, činnost na projektech většinou probíhala ve spolupráci s Železnohorským regionem. MAS přišla o velkou část svých dlouhodobých členů. Aktivita MAS Region Kunětické hory začala růst až s koncem programového období a přípravou na období následující, kdy byla podpořena z PRV 4.3.2. Postupně tak začal vznikat stabilní pracovní tým, zvýšila se propagace MAS i účast MAS na společenských a propagačních akcích. Začalo růst povědomí o existenci MAS i rozsah jejich činností (např. Kraj Pernštejnů regionální produkt®).

Naproti tomu je MAS Železnohorský region, která byla na základě hodnocení zástupců Ministerstva zemědělství a Státního zemědělského a intervenčního fondu, hodnocena nejlepším oceněním kategorie A pro nejlépe pracující MAS České republiky, což vychází z činnosti celého kolektivu členů, přátel a obyvatel regionu. Lidé a subjekty na území Železnohorského regionu pomalu, ale jistě, docházejí k přesvědčení, že spolupráce je na místě a výhodná pro všechny zúčastněné, což je dáno i rozšířeným povědomím o činnosti MAS a jejich cílech a zkušeným pracovním týmem, který prošel v plném nasazení minulým programovacím obdobím. MAS Železnohorský region si na základě dlouhodobé koncepční spolupráce s obcemi, obyvateli, místními subjekty, ale i subjekty partnerskými vně regionu, nastavilo několik směrů:

- maximální informovanost o materiálních, přírodních, lidských a finančních zdrojích,
- marketing, prezentace místních producentů, řemeslníků, propojování jejich nabídek, zvyšování úrovně spolupráce včetně vytváření odbytových a prezentačních míst.

5.3 Závěr

Na závěr této kapitoly je níže uvedeno několik postřehů a nápadů, kterými by se mohly MAS v oblasti aktivit regionálního rozvoje inspirovat:

Místní akční skupiny mají velký potenciál vytvářet podmínky pro podporu **regionálního školství**. Mají možnost seznámit školy s kulturním a přírodním dědictvím dané oblasti, zvýšit povědomí škol o atraktivitě území MAS. V jejich kompetenci je udržování lidových tradic a seznamování škol s nimi, dodržování místních zvyků. Namísto je jistě i zlepšení prezentace práce místních řemeslníků a seznámení škol s jejich prací. V rámci toho by došlo k posílení výuky praktických předmětů a spolupráci s firmami v regionu. Místní akční skupiny mohou podporovat osvětu a vzdělávání žáků v oblasti péče o životní prostředí, zapojení škol do péče o veřejnou zeleň a památné stromy, v rámci ekologické výchovy mohou

spolupracovat se školami při údržbě lesů v chráněných územích MAS. Jistě by bylo také možné vybudovat Zelené učebny, které by podporovaly přírodovědné vzdělávání žáků. Mohou podporovat celoživotní vzdělávání obyvatel regionu. V rámci spolupráce se školami je možné využití prostor škol pro pořádání kurzů, zvýšení kvality obecných a odborných kompetencí obyvatel regionu vedoucích k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí. Pro vytvoření zázemí pro celoživotní vzdělávání je možná spolupráce s místními spolky a neziskovými organizacemi, možnost využívat jejich prostor. MAS mají zájem o spolupráci a sdílení dobré praxe mezi školami v regionu, podporují školy jako komunitní centra. Průřezovou aktivitou MAS je podpora vzniku Sítě otevřených škol a sdílení vzájemných zkušeností dle typu školy.

V rámci **systemu certifikace místních produktů** se neomezovat pouze na marketing a prezentaci, ale pracovat na propojení subjektů regionu: propojit producenty, řemeslníky se školami a neziskovými organizacemi atd. tak, aby to bylo vzájemně prospěšné všem zúčastněným.

Z hlediska **propagace a propagačních akcí** by se měly MAS účastnit výstav a veletrhů, např. HolidayWorld nebo GO-REGIONTOUR, což zvýší povědomí o regionu pro turisty. MAS by vzbudily pozornost tematickým zaměřením svých stánků při prezentaci. Na těchto výstavách a veletrzích by MAS mohly nabídnout prezentaci nebo ochutnávku místních regionálních produktů. To samé platí v rámci společenských akcí. Organizace jarmarků a trhů se zaměřením na agroturistiku, řemesla a místní tradice vlastní velký potenciál. Zvýšit by se měla dostupnost propagačních materiálů v informačních centrech a v turisticky oblíbených místech. Propagační materiály by měly být rozděleny dle cílové skupiny a dle zaměření, např. gastrostezky nebo cyklostezky. Propagační spot by mohly realizovat všechny MASy. Důležitou pomůckou pro propagaci akcí je také Kalendář akcí, kam představitelé obcí v průběhu celého roku hlásí akce, a kalendář je tak stále aktualizován a je permanentním obrazem aktuálního dění v regionu.

6 SEZNAM DOPORUČENÍ

Na závěr této metodiky je uveden výčet základních doporučení v oblasti „Uplatňování principu LEADER, organizační struktura MAS a proces výběru projektů, využití MAS jako platformy pro různé aktivity v oblasti regionálního rozvoje apod.“, které vyplynuly při sestavování této metodiky.

Tabulka 19: Seznam doporučení metodiky

UPLATŇOVÁNÍ METODY LEADER	
1	Působit v území jako koordinační prvek, který podává informace, iniciuje rozvojové aktivity, oslovuje subjekty, informuje je a nabízí jim možnost zapojení se do rozvoje území.
2	Působit v území jako facilitátor aktivit, který propojuje vhodné partnery, iniciuje a napomáhá vytváření nových partnerství a při jejich naplňování napomáhá aplikaci efektivních postupů.
3	Upevňovat soudržnost území MAS a iniciovat aktivity vedoucí k snižování disparit a vytváření kompaktního území ve všech oblastech rozvoje.
4	Prosazovat strategické a územní plánování pro vytvoření předpokladu udržitelného využívání území.
ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR MAS	
5	Zachovat pracovní skupiny i po přípravě strategie a měly by nadále rozvíjet svoji činnost v daných oblastech.
ANALÝZA PROCESU VÝBĚRU PROJEKTŮ - doporučení pro nastavení transparentních postupů při procesu výběru projektů	
6	V preferenčních kriteriích stanovit zvýhodnění pro prvožadatele za účelem podpoření více žadatelů v jednotlivých fíchách.
7	U preferenčních kriterií zajistit možnost škály bodování (stupnice 1 až X, případně 1-3-5-... X) z důvodu jemnějšího odlišení hodnocení jednotlivých projektů.
8	Rozhodné kritérium pro výběr projektů „na čáře“ nerealizovat časem podání žádosti o dotaci. Zejména s ohledem na možnost použití rezervace termínu pro podání žádosti a zajištění časové nediskriminace pro naplnění rovného přístupu ke všem žadatelům.
9	U všech fíchí je vhodné nastavit minimální počet bodů, který musí každý projekt získat, aby byly podpořeny pouze kvalitní projekty a nedocházelo k podpoře projektů pouze z důvodu nevyčerpané finanční alokace dané fiche.
10	MAS má za úkol zveřejnit a propagovat výzvu v maximální možné míře pro zajištění informovanosti žadatelů a zajištění transparentnosti výběru projektů. Tzn. využít všechny dostupné informační kanály – obce a jejich vývěsní desky a webové stránky, webové stránky MAS, obecní zpravodaje a případně regionální tisk, informační centra apod.
11	Pro zajištění bezproblémového průběhu administrace (po podpoření žádosti o dotaci) vyžadovat přílohy dodávané až po případném výběru projektu o dotaci již při prvotním podání žádosti. I s ohledem na poskytnutí co nejvíce relevantních informací pro hodnotitele.
12	Od žadatelů vyžadovat potvrzení od stavebního úřadu, že na jejich projektový záměr (v případě stavebních prací) nevyžaduje místně příslušný stavební úřad stavební povolení, ohlášení nebo jiné vyjádření stavebního úřadu. Hodnotitelé mají přehled o rozsahu projektu a nedochází k zakázaným změnám v průběhu realizace projektu.
13	Za účelem naplnění nezávislého hodnocení je dobré zapojit i hodnotitele z nezávislých území – sousední MAS apod., pokud tuto možnost dovoluje daný program.
14	U každé žádosti o dotaci zajistit nejméně 2 nezávislá hodnocení. Při rozdílu větším než 20 % preferenčních bodů zajistit ještě třetí hodnocení. Přičemž výsledné hodnocení tvoří dvě k sobě bližší.
15	Všichni hodnotitelé jsou před hodnocením projektů v každé výzvě dostatečně proškoleni a seznámeni se svými povinnostmi a se všemi materiály potřebnými k hodnocení.

16	Před každým hodnocením projektů podepíše hodnotitel čestné prohlášení o nepodjatosti a povinnosti nahlásit případný střet zájmů pro naplnění rovného přístupu a transparentnosti hodnocení projektů.
17	Pro prezentaci realizovaného projektu, prezentaci programu, ze kterého byl projekt podpořen, i pro prezentaci MAS požadovat po příjemcích dotace publicitu i nad rámec povinné publicity.
18	Příjemci dotace v určitém časovém odstupu po realizaci projektu dodají zprávu o využití projektu s fotodokumentací, aby se s ní mohli seznámit všichni členové dané MAS. Materiál může být využit také pro případné propagační materiály MAS.
19	MAS zpracuje směrnicí pro případné odvolání žadatele, ve které informuje žadatele o potřebných krocích a lhůtách. Kancelář MAS je žadateli nápomocná i při jednání s nadřízenými orgány.
MAS JAKO PLATFORMA PRO RŮZNÉ AKTIVITY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	
20	Vytvářet podmínky pro podporu regionálního školství.
21	Pracovat na propojení subjektů regionu: propojit producenty, řemeslníky se školami a neziskovými organizacemi.
22	Účastnit se výstav a veletrhů, např. HolidayWorld nebo GO-REGIONTOUR, což zvýší povědomí o regionu pro turisty.

Zdroj: vlastní zpracování

7 SEZNAM ZDROJŮ

- [1] ČEPELKA, O. Iniciativa Evropské unie LEADER pro rozvoj venkova. http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e4cec9c3-be7a-4af9-a261-a6616c22a1a2/1090417556funds14_e4cec9c3-be7a-4af9-a261-a6616c22a1a2

- [2] DEJMKOVÁ, M. Přínos MAS jako nástroje podpory rozvoje venkova na příklad MAS Boskovicko PLUS, o.s. 2013, diplomová práce. Dostupné na: <http://is.mendelu.cz/lide/clovek.pl?zalozka=13;id=4087;studium=59170;...>

- [3] ELARD. The LEADER Approach. http://www.elard.eu/en_GB/leader-approach

- [4] EUROPEAN COMMISSION. The LEADER Approach – basic guide, 2006 Dostupné na: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/leader-tool-kit/leader_approach_en.pdf.

- [5] EUROPEAN COMMISSION. LEADER Gateway, 2015 Dostupné na: http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/gpdb_cs.htm.

- [6] MĚSTO CHRUDIM. Zdravé město, 2015 Dostupné na: <http://www.chrudim.eu/zdrave-mesto.html>.

- [7] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku, 2014 Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

- [8] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Realizace programu LEADER v letech 2004 – 2006, 2004

- [9] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Příručka programu LEADER v ČR, 2009 [on-line]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/leader-cr-2004-2007/>

- [10] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013

- [11] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA CHRUDIMSKO. MAS Chrudimsko. Dostupné na: www.maschrudimsko.cz.

- [12] MAS CHRUDIMSKO. Úplné znění stanov spolku MAS Chrudimsko, z.s., 2014. Dostupné na: www.maschrudimsko.cz.
- [13] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO. Mas Lanškrounsko se představuje. Dostupné na: <http://maslanskrounsko.cz/Prezentace/Dokumenty/0537af4ac23233.pdf>
- [14] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA LANŠKROUNSKO. MAS Lanškrounsko se představuje. Dostupné na: <http://www.maslanskrounsko.cz/>
- [15] MAS LANŠKROUNSKO. Stanovy spolku Místní akční skupiny Lanškrounsko, z.s., 2014. Dostupné na: <http://www.maslanskrounsko.cz/>
- [16] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA REGION KUNĚTICKÉ HORY. MAS Region Kunětické hory. Dostupné na: <http://www.masrkh.oblast.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=134481>
- [17] MAS REGION KUNĚTICKÉ HORY. Stanovy spolku MAS Region Kunětické hory, z.s., 2014. Dostupné na: <http://www.masrkh.oblast.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=134481>
- [18] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ORLICKO. MAS ORLICKO. Dostupné na: <http://www.mas.orlicko.cz/>
- [19] MAS ORLICKO. Úplné znění stanov spolku MAS ORLICKO, z.s., 2014. Dostupné na: <http://www.mas.orlicko.cz/>
- [20] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ŽELEZNOHORSKÝ REGION. MAS Železnohorský region. Dostupné na: http://zeleznohorsky-region.cz/_maszr/menu.phtml
- [21] MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION. Stanovy spolku MAS Železnohorský region, z.s., 2014. Dostupné na: http://zeleznohorsky-region.cz/_maszr/menu.phtml
- [22] MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA PARTNERSTVÍ VENKOVA. Stručná historie iniciativy LEADER v ČR <http://www.maspartnerstvi.cz/strucna-historie-iniciativy-leader-v-ceske-republice/>
- [23] NÁRODNÍ SÍT MAS. Národní strategický plán LEADER 2014+, 2011 Dostupné na: <http://nsmas.cz/content/uploads/2012/07/N%C3%81RODN%C3%8D-STRATEGICK%C3%9D-PL%C3%81N-LEADER-2014+-pln%C3%A1-verze.pdf>.

- [24] NÁRODNÍ SÍŤ MAS. Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky, 2012.
- [25] NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN. Územní působnost MAS, 2015
Dostupné na: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/uzemni-pusobnost-mas/>.
- [26] PARTNERSTVÍ VENKOVA. Stručná historie iniciativy LEADER v České republice. 2015
<http://www.maspartnerstvi.cz/strucna-historie-iniciativy-leader-v-ceske-republice/>
- [27] PEROUTKA, J. Úloha programu LEADER v rozvoji mikroregionu Chelčicko – Lhenicko, 2008, diplomová práce Dostupné na:
http://www.masrozkvet.cz/e_download.php?file=data/editor/130cs_1.pdf&original=peroutka.pdf
- [28] ŠOBOROVÁ, A. Efektivita práce místních akčních skupin – případová studie Místní akční skupiny Podlipsko. 2012, diplomová práce. Dostupné na:
<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/100888/>
- [29] TRUNEČKOVÁ, Š. Zdravé město Chrudim a Místní agenda 21, 2007 Dostupné na:
[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV26XQ/\\$FILE/CH_prezObhaj.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV26XQ/$FILE/CH_prezObhaj.pdf).
- [30] TRUNEČKOVÁ, Š. Místní agenda 21 v Chrudimi aneb společně vytváříme místo, kde stojí za to žít, 2010. Dostupné na: <http://www.chrudim.eu/cs/download/mistni-agenda-na-web.pdf>

8 SEZNAM TABULKEK

Tabulka 1: Stručná historie iniciativy LEADER v České republice od roku 1999 až do současnosti	19
Tabulka 2: Zdroje informací pro dobrou praxi.....	35
Tabulka 3: Právní subjektivita spolupracujících MAS	41
Tabulka 4: Povinné orgány MAS.....	41
Tabulka 5: Dobrovolně zřízené komise a pracovní skupiny	42
Tabulka 6: Kompetence valných hromad MAS	43
Tabulka 7: Zájmové skupiny MAS	46
Tabulka 8: Kompetence rozhodovacích orgánů MAS	47
Tabulka 9: Kompetence výběrových orgánů MAS.....	49
Tabulka 10: Kompetence kontrolních orgánů MAS	50
Tabulka 11: Přehled zaměstnanců jednotlivých MAS s jejich náplní práce	53
Tabulka 12: Společenské a propagační akce konané na území MAS	77
Tabulka 13: MAS Chrudimsko – spolupráce s jinými MAS	85
Tabulka 14: Lanškrounsko - spolupráce s jinými MAS.....	85
Tabulka 15: MAS ORLICKO - spolupráce s jinými MAS.....	85
Tabulka 16: Region Kunětické hory - spolupráce s jinými MAS	86
Tabulka 17: MAS Železnohorský region - spolupráce s jinými MAS.....	86
Tabulka 18: Spolupráce s jinými subjekty	93
Tabulka 19: Seznam doporučení metodiky	103

9 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Organizační schéma MAS Chrudimsko	55
Graf 2: Organizační schéma Místní akční skupiny Lanškrounsko	55
Graf 3: Organizační schéma MAS Region Kunětické hory.....	56
Graf 4: Organizační schéma MAS ORLICKO	56
Graf 5: Organizační schéma MAS Železnohorský region	57
Graf 6: Schéma výběru MAS ORLICKO	58
Graf 7: Schéma výběru MAS ŽR.....	58

10 SEZNAM PŘÍLOH

X1 - Řízení realizace výzev: vyhlášení – příjem – administrace – hodnocení – schválení – MAS ORLICKO

X2 - Registrace a kontrola žádostí - Interní předpis - MAS Železnohorský region

X3 - Hodnocení projektů – metodický postup – MAS ORLICKO

X4 - Proces hodnocení a výběr projektových žádostí - MAS Železnohorský region

X5 - Seznam preferenčních kritérií u jednotlivých fichí – MAS ORLICKO

X6 - Zápis z jednání výběrových komisí ze dne 28.4.2015